

SISÄLLYS | INNEHÅLL

Asta Manninen

Helsinki ja Helsingin seutu – millä kehitysuralla? 3
Helsingfors och Helsingforsregionen – på vilken kurs?

Seppo Laakso

Helsingin seudun aluetalous eurooppalaisesta näkökulmasta 7
Helsingfors regionalekonomi ur europeiskt perspektiv

Henrik Lönnqvist & Mari Vaattovaara

Mitä asuntojen hintojen kehitys kertoo pääkaupunkiseudun rakenteellisesta kehityksestä? 18
Bostadsprisernas och Huvudstadsregionens strukturella utveckling

Ari Niska

Alueiden väliset erot Helsingissä 2000–2004: kasvavaa erilaistumista vai erojen tasoittumista? 24
Lokala skillnader i Helsingfors 2000–2004: differentiering eller utjämning?

Vesa Keskinen

Kvartin lukijatutkimus 38
Läsarenkät om Kvartti

Liisa Tyrväinen

Viheralueiden arvokartoitus tuo puuttuvaa tietoa kaupunkisuunnitteluun 42
Kartläggning av värderingar ger stadsplaneringen nya rön om grönområdena

UUTISET MEDDELANDEN	51
SUMMARY	57
KIRJOITTAJAT SKRIBENTER	59
TILASTOKATSAUS STATISTISK ÖVERSIKT	61

Helsinki ja Helsingin seutu – millä kehitysuralla?

Helsingfors och Helsingforsregionen – på vilken kurs?

Helsingin seudun tila ja tulevat näkymät näyttävät hyvälle viimeaikaisten kansainvälisten tutkimusten, tilastojen ja arviointien valossa. Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiaa arvioinut korkeatason työryhmä, ns. Wim Kokin työryhmä, sijoittaa Helsingin yhdessä Münchenin ja Cambridgen kanssa Euroopan tietotalouden kärkeen. Nämä kolme kaupunkia mainitaan erinomaisina esimerkkeinä ”ideopoliksista” (Facing the Challenge. The Lisbon strategy for growth and employment. November 2004). Mutta, valppaina ja alati uudistuvia on näidenkin kaupunkien ja kaupunkiseutujen oltava. Muualla maailmassa, erityisesti USA:ssa ja Aasiassa, taloudellisen toimeliaisuuden vauhti on kova ja kiihtyvää. Kilpailu kovenee.

Edellisessä numerossa Kvarttia, eli Quarterlyssa 3/04, prof. Leo van den Berg ja hänen tutkimusryhmänsä esittelivät tietotaloutta (knowledge economy) koskevan tutkimuksensa tuloksia (European Cities in the Knowledge Economy, EURICUR Erasmus University Rotterdam). Tämä vertaileva tutkimus valmistui kesäkuussa 2004 ja siihen osallistui Helsingin ohella kahdeksan muuta eurooppalaista kaupunkia eli Amsterdam, Dortmund, Eindhoven, Manchester, München, Münster, Rotterdam ja Zaragoza. Tutkijat selvittivät mille kulmakiville ja perusedellytyksille menestyvä tietotalouden kaupunki (knowledge city) perustuu ja minkälaiset toiminnot ovat leimallisia tietotalouden kaupungille. Lisäksi tutkijat pyrkivät selvittämään, mitä kaupungit voivat tehdä vahvistaakseen tietotaloutta.

I ljuset av färsk internationell forskning, statistik och bedömningar ser Helsingforsregionens nuläge och framtid rätt bra ut. En arbetsgrupp på hög nivå, den s.k. Wim Kok-gruppen, placerar Helsingfors, München och Cambridge bland täten i den europeiska kunskapsekonomin. Dessa tre städer karakteriseras som utmärkta exempel på ”ideopolisar” (Facing the Challenge. The Lisbon strategy for growth and employment. November 2004). Icke desto mindre gäller det även för dem att ständigt vara på alerten och förnya sig. På andra håll i världen, i synnerhet i USA och Asien, blir den ekonomiska företagsamheten allt snabbare. Konkurrencens hårdnar.

I föregående nummer av Kvartti (Helsinki Quarterly 3/04) presenterade professor Leo van den Berg och hans forskningsteam rön från sin undersökning om kunskapsekonomin (knowledge economy, se European Cities in the Knowledge Economy, EURICUR Erasmus University Rotterdam). I denna komparativa studie, som blev färdig i juni 2004, deltog Helsingfors och åtta övriga europeiska städer, dvs. Amsterdam, Dortmund, Eindhoven, Manchester, München, Münster, Rotterdam och Zaragoza. Forskarna klarlade på vilka hörnstenar och grundförutsättningar en framgångsrik stad i kunskapsekonomin (knowledge city) vilar och vilka funktioner som är kännetecknande för städer inom kunskapsekonomin. Dessutom ville de klargöra vad städerna kunde göra för att stärka sin kunskapsekonomi.

Knowledge economy -tutkijat toteavat, että Helsingin osaamisperusta on laaja-alainen ja erinomainen verrattuna tutkimuksen muihin kahdeksaan kaupunkiin. Vuorovaikutus tietotalouden eri toimijoiden välillä on hyvä. Väestön koulutustasokin on kaupunkijoukon korkein. Aluetalous arvioitiin hyväksi, joskin liian riippuvaiseksi tietotekniikkaklusterista. Amsterdam ja München ovat Helsinkiä kilpailukykyisempiä elinkeinorakenteen monipuolisuudessa. Tärkeäksi menestystekijäksi nousi tietotyöläisten (knowledge workers) houkuttaminen kaupunkiin. Tämä edellyttää vuorostaan paitsi korkeaa elämänlaatua kaupungilta myös monipuolista kaupunkielämää kaikkinen vapaa-ajan viettomahdollisuuksineen. Tässä suhteessa Helsinki pärjää hyvin elämänlaatumittareilla (elinolot, sosiaalinen eheys ja tasa-arvo, ympäristö, luonto ja turvallisuus), muttei yhtä hyvin mitä tulee vilkkaaseen ja vaihtoehtoja tarjoavaan kaupunkielämään. Euroopan mittakaavassa Helsingin seutu on verraten pieni talousalue. Kokoa ja vahvuutta voitane kehittää yhteistyöllä muiden suurten kaupunkien kanssa Pohjoismaissa ja Baltiassa. Tutkimustoiminnassa tarvitaan laajempaakin Eurooppatason yhteistyötä ja erikoistumista kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi esim. suhteessa USA:han, arvioi EURICUR.

Uuden tiedon synnyttäminen on Helsingin ja sen talousalueen vahvuuksia. Koulutus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, uusien patenttien lukumäärä jne. vahvistavat tätä kuvaa. Esimerkkinä lupaavasta uudesta tietotalouden klusterista mainitaan ”hyvinvointipalveluiden ja teknologian yhdistäminen”. Sitä pidetään lupaavana uutena business klusterina ikään-tyvässä Euroopassa. Osaamiskeskus Culminatiumia pidettiin hyvänä välineenä tietotalouden uusien klusterien synnyttämisessä. Helsingin seudun kohdalla tosin yrittäjävajetta nostettiin epäkohdaksi. Tällä hetkellä Helsingin seudun keskeisiä haasteita ovat elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja sitä kautta talouden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen, työttömyyden alentaminen sekä asuntotarjonnan monipuolistaminen. Lopuksi Leo van den Berg tutki-

Knowledge economy -forskarna konstaterar att kunskapsbasisen i Helsingfors är omfattande och högklassig jämfört med de övriga åtta städerna i studien. Växelverkan mellan olika aktörer i den lokala ekonomin är god, och befolkningens utbildningsnivå är högst bland dessa städer. Den regionala ekonomin bedömdes som god, om än alltför beroende av ICT-klustret. I det avseendet är Amsterdam och München konkurrenskraftigare i och med att de har en mångsidigare näringsstruktur.

En viktig framgångsfaktor som forskarna pekade på var städernas förmåga att locka till sig kunskapsjobbare (knowledge workers). Detta kräver både hög livskvalitet i staden och ett mångsidigt stadsliv och goda fritidsmöjligheter. Helsingfors står sig bra i konkurrensen beträffande levnadsförhållanden, social samhörighet, jämlikhet, miljö, natur och trygghet, men inte fullt så bra då det gäller ett livligt och mångsidigt stadsliv. I europeiska mått är Helsingforsregionen en rätt liten ekonomiskt region. Dess storlek och styrka torde kunna utvecklas genom samarbete med de övriga storstäderna i Skandinavien och Balticum. Inom forskningen behövs det dessutom, med tanke på konkurrenskraften gentemot t.ex. USA, europeiskt samarbete av mera omfattande natur. Så bedömer EURICUR situationen.

Förmågan att skapa ny kunskap är en av Helsingfors och dess regions starka sidor. Den undervisning, forskning och utveckling, det antal nya patent mm. som finns i regionen stärker denna uppfattning. Som ett exempel på ett lovande nytt kunskapsekonomi-kluster nämner van den Berg et al. ”förenandet av välståndsservice och teknologi”, och ser det som en lyckad inriktning i ett åldrande Europa. Kunskapscentret Culminatium sågs som ett gott sätt att föda nya kluster inom kunskapsekonomin. Beträffande Helsingforsregionen upplevdes dock bristen på företagare som en olägenhet. En av de största utmaningarna för Helsingforsregionen idag är att göra näringslivet mångsidigare och därmed stärka ekonomin, att förbättra sysselsättningen, minska arbetslösheten och

jaryhmineen toteaa, että talouskasvun ylläpito ja elinkeinorakenteen monipuolisuudesta huolehtiminen edellyttävät jatkuvaa ponnistusta. Suomen tapauksessa Helsingin seutu on koko maan moottori ja siksi valtakunnallisessakin politiikassa on taattava riittävät edellytykset Helsingin seudulle pärjätä kansainvälisessä kilpailussa.

Seppo Laakso tarkastelee tässä Kvartissa Helsingin seudun aluetaloutta vertaillen sitä 45 eurooppalaisen metropolin aluetalouteen. Hän esittelee myös ennusteen metropolien talouskehitykselle vuoteen 2008. Tuotannon kasvu on arvioitu lähivuosinakin keskittyvän metropoleihin, joskin aiempaa hitaammin. Kasvua rajoittavat monet rakenteelliset tekijät, kuten väestön ikääntyminen ja työmarkkinoiden jäykkyys. Nämä tekijät muodostavat haasteen Helsingin seudunkin kehitykselle.

Edellä mainittu tietotalouden tutkimus "European Cities in the Knowledge Economy" on kuluvaan syksyn aikana saanut seurantatutkimuksen nimeltä STRIKE (Strategies for Urban Regions in the Knowledge Economy). STRIKE - tutkimuksenkin on laatinut EURICUR, tällä kertaa yhteistyössä Hollannin Sisäasiainministeriön, Iso-Britannian Varapääministerin kanslian (ODPM, UK), Ranskan DATARin ja EU:n Urbactin kanssa. Tutkimus nostaa esille kaupunkien ja kaupunkiseutujen kiistattoman merkityksen tietotaloudessa ja samalla koko Euroopan tulevaisuudelle. Tutkitut kaupungit luokitellaan kahteen pääkategoriaan: "metropolitan cities" ja "non-metropolitan cities". Metropolikaupungit jaetaan edelleen kolmeen luokkaan: (1) "Knowledge Stars", (2) "Metropolises in transition", ja (3) "Knowledge Pearls". Ensimmäiseen luokkaan kuuluvat kaupungit omaavat kaikki olennaiset tietotalouden piirteet ja kehitysedellytykset. Tällaiseksi tietotalouden tähdeksi myös Helsinki luokiteltiin. Se on haaste.

Ylipormestari Eva-Riitta Siitonen kiinnitti puheessaan Innovatiivinen kaupunki – kansainväliset kaupunkiosaajat –seminaarissa huomiota mm. tutkimuksen ja uuden teknologian suuntaamiseen palve-

göra bostadsutbudet mångsidigare. Till slut konstaterar van den Berg och hans forskningsgrupp att upprätthållandet av ekonomisk tillväxt och en mångsidig näringsstruktur kräver ständiga ansträngningar. I Finland utgör Helsingforsregionen en motor för hela landets ekonomi, och därför bör även rikspolitiken garantera regionen tillräckliga förutsättningar för att klara sig i den internationella konkurrensen.

I föreliggande nummer av Kvartti analyserar Seppo Laakso vid Kaupunkitutkimus TA Oy Helsingforsregionens ekonomi jämförd med 45 övriga europeiska metropolers. Han lägger också fram en prognos för metropolernas ekonomiska utveckling fram till år 2008. Även under de närmaste åren väntas produktionstillväxten övervägande ske just i metropolerna, om än långsammare än hittills. Tillväxten begränsas av många strukturella faktorer såsom befolkningens åldrande och arbetsmarknadens styvhet. Dessa faktorer utgör en utmaning också för Helsingforsregionen.

Nämnda forskningsresultat har under hösten 2004 kompletterats i en uppföljande undersökning kallad STRIKE (Strategies for Urban Regions in the Knowledge Economy). Även den är gjord av EURICUR, denna gång i samarbete med holländska inrikesministeriet, brittiska vicepremiärministerkansliet (ODPM, UK), franska DATAR och EU:s Urbact. Undersökningen lyfter fram städernas och stadsregionernas oomtvistliga betydelse för kunskapsekonomin och samtidigt för hela Europas framtid. De studerade städerna delas upp i två kategorier: "metropolitan cities" och "non-metropolitan cities". Metropolstäderna indelas i sin tur i tre klasser, nämligen (1) "Knowledge Stars", (2) "Metropolises in transition" och (3) "Knowledge Pearls". De som hör till klass ett har alla de väsentliga egenskaper och förutsättningar som krävs för kunskapsekonomin. Helsingfors ansågs vara en dylik stjärna inom kunskapsekonomin. Vilket är en utmaning.

I sitt tal vid seminariet *En innovativ stad – internationella stadskunniga* fäste överborgmästare

lualoille (Teknillinen korkeakoulu ja Helsingin kaupunki, marrasku 2004). Hän totesi, että suurimpia haasteita ovat palvelujen tai palvelutoimintojen kehittäminen. Niille haetaan uusia toimintamalleja, jotka ”hyödyntäisivät uutta osaamista ja uutta teknologia, mahdollistaisivat uudenlaista yhteistyötä yli kuntarajojen, johtaisivat parempaan tuottavuuteen, ja mahdollistaisivat paremman laadun ja asiakaslähtöisyyden”. Hän esitteli siinä yhteydessä Pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan ja sen lokakuussa 2004 hyväksymän seudun vision, jonka mukaan ”pääkaupunkiseutu on kehittyvä tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuva maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi. Metropolialuetta kehitetään yhtenäisesti toimivana alueena, jossa on luonnonläheinen ympäristö ja hyvä asua, oppia, työskennellä sekä yrittää”. Tämän vision toteutumisen myötä toteutuvat paitsi modernille tietotalouden kaupungille (knowledge city) asetetut vaatimukset myös paremman asumisen ja korkeamman työllisyyden tavoitteet.

Visio ohjaa seudun kehittämistä. Työn alla ovat sekä seudun innovaatiostrategian että seudun kansainvälisen elinkeinomarkkinoinnin strategian laatiminen. Kaupunkirakennetta sekä asumista kehitetään. Hyvinvointia parannetaan ja palvelutoimintaa tehostetaan erilaisilla yhteistoimintamuodoilla.

*Asta Manninen
vs. johtaja*

Eva-Riitta Siitonen uppmärksamhet bl.a. vid inriktandet av forskning och ny teknologi på servicenäringarna (Tekniska Högskolan och Helsingfors stad, november 2004). Hon konstaterade att servicen och dess utvecklande hör till våra största utmaningar. Därför söks nu nya verksamhetsmodeller som utnyttjar nytt kunnande och ny teknologi, möjliggör nya former av samarbete över kommungränserna, leder till bättre produktivitet och möjliggör bättre kvalitet och kundanpassning. I detta sammanhang framlade hon också den vision som Delegationen för Huvudstadsregionen godkände i oktober 2004, enligt vilken Huvudstadsregionen är ett centrum av världsklass för vetenskap, konst, kreativitet och inlärningsförmåga, ett centrum som bygger på god service och ständigt utveckling. Framgång för Huvudstadsregionen innebär framgång för dess invånare och för hela Finland. Metropolområdet utvecklas som ett enhetligt fungerande område, där naturen är nära och där det är gott att bo, studera, arbeta och vara företagare. Förverkligas denna vision uppfylls samtidigt även de kriterier för boende och sysselsättning som ställs på en modern kunskapsstad (knowledge city).

Visionen styr utvecklandet av regionen. Som bäst håller man på att utarbeta både en innovationsstrategi och en strategi för internationell marknadsföring av regionens näringsliv. Stadsstrukturen och boendet utvecklas. Välståndet förbättras och serviceverksamheten effektiveras genom olika former av samarbete.

*Asta Manninen
stf. direktör*

Helsingin seudun aluetalous eurooppalaisesta näkökulmasta

Helsingfors regionalekonomi ur europeiskt perspektiv

Seppo Laakso

Tässä kirjoituksessa tarkastellaan Helsingin seudun aluetaloutta suhteessa Euroopan metropoleihin sekä arvioidaan alueen tulevia haasteita. Kirjoitus perustuu tuoreeseen Seppo Laakson ja Eeva Kostiaisen tutkimukseen ”The Regional Economy of Helsinki from a European Perspective” (Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2004:17).

Euroopan suurkaupunkialueet eli metropolit ovat paitsi väestökeskittyviä myös maanosan talouden vetureita. Euroopan 45 merkittävimmässä metropolissa asuu viidennes 27 maan väestöstä, mutta niissä tuotetaan melkein kolmannes alueen tuotannosta. Metropolit ovat Euroopan tuottavimpia ja innovatiivisimpia alueita. Ne houkuttelevat dynaamisia yrityksiä ja nopeasti kasvavia toimialoja tarjoamalla kasvutuksen etuja elinkeinotoiminnalle ja asukkaille.

Helsingin seutu on Suomen ainoa metropoli. Sen osuus on vajaa neljännes koko maan väestöstä ja yli kolmannes tuotannosta. Silti eurooppalaisessa mittakaavassa Helsingin seutu kuuluu maanosan pienimpiin metropoleihin, mutta tuottavuuden ja talouden kasvun suhteen se lukeutuu Euroopan suurkaupunkien kärkijoukkoon.

Denna skrivelse analyserar Helsingforsregionens regionalekonomi i förhållande till Europas metropoler och bedömer olika utmaningar som regionen står inför. Den bygger på en färsk undersökning av Seppo Laakso och Eeva Kostiaisen vid namn The Regional Economy of Helsinki from a European Perspective (Helsingfors stads faktabank, statistik 2004:17).

Metropolerna i Europa är samtidigt både befolkningscentra och ekonomiska motorer. En femtedel av Europas 27 länders befolkning bor i någon av 45 storstäder, i vilka sammanlagt nästan en tredjedel av världsdelen ekonomiska produktion uppstår. Metropolerna är de mest produktiva och innovativa områdena i Europa. I och med att de erbjuder märkbara så kallade skalafördelar för företagen och invånarna drar de till sig dynamiska företag och snabbt växande branscher.

Helsingforsregionen är Finlands enda metropol. Den utgör nästan en fjärdedel av landets befolkning och står för över en tredjedel av dess produktion. Trots att Helsingforsregionen hör till Europas minsta metropoler är den en av de främsta mätt med produktivitet och ekonomisk tillväxt.

Helsingin seutu – pieni mutta taloudellisesti tehokas metropoli

Euroopan 45 metropolin joukossa Helsingin seutu on 1,2 miljoonalla asukkaallaan 32:nneksi suurin väestöltään ja noin 40 miljardin euron vuosittaisella bruttokansantuotteella 23:nneksi suurin tuotannoltaan. Euroopan suurin metropoli on Pariisi, joka on sekä väestön että tuotannon suhteen kooltaan suunnilleen yhdeksänkertainen suurkaupunki Helsinkiin verrattuna.

Tutkimus kattaa 27 maata Euroopasta, kaikki 25 EU-maata sekä Norjan ja Sveitsin. Näistä maista tutkimuksessa on mukana 45 taloudellisesti merkittävintä suurkaupunkialuetta. Suomesta mukana on Helsinki. Tutkimus perustuu laajempaan eurooppalaiseen tutkimuskokonaisuuteen, jonka on toteuttanut ja julkaissut the European Economic Research Consortium (ERECO) tutkimuslaitosten verkosto (ERECO 2004).

Yhteistä kaikkien metropolien elinkeinorakenteelle on palvelusektorin korostunut merkitys. Suurkaupunkialueiden työpaikoista lähes 80 % on palvelualoilla, kun koko 27 maan alueella vastaava osuus on alle 70 %. Talouden rakenteen suhteen Helsingin seutu on tyypillinen metropoli, täälläkin palvelusektori työllistää suunnilleen neljä viidesosaa ja jalostusalat yhden viidesosan alkutuotannon merkityksen ollessa marginaalinen. Palvelusektorin suuruus metropoleissa perustuu nimenomaan yksityisiin palveluihin, joiden yhteenlaskettu osuus on lähes puolet kaikista työpaikoista sekä Helsingissä että Euroopan suurkaupungeissa keskimäärin. Yksityisen palvelusektorin sisällä Helsingissä painottuu muihin metropoleihin verrattuna liikenne ja kommunikaatio sekä kauppa (erityisesti tukkukauppa). Tämä osoittaa, että Helsingin seudun tärkeänä roolina on toimia tavara- ja henkilöliikenteen sekä kommunikaation linkkinä koko Suomelle sekä lähialueille.

Bruttokansantuote (Bkt) asukasta kohti on karkea indikaattori alueen tuottavuudelle sekä tulotasolle.

Helsingforsregionen – en liten men ekonomiskt effektiv metropol

Bland Europas 45 metropoler är Helsingforsregionen med sina 1,2 miljoner invånare 32:a till storleken, men med sina 40 miljarder euro i bruttonationalprodukt 23:e till produktionen. Europas största metropol är Paris, som både till befolkning och produktion är ca. nio gånger större än Helsingforsregionen.

Undersökningen gäller de 45 ekonomiskt mest betydande storstadsområdena i de 25 EU-länderna samt Norge och Schweiz. Från Finland ingår endast Helsingfors. Undersökningen bygger på en mera omfattande europeisk forskningshelhet utförd och publicerad av ERECO 2004, ett nätverk inom European Economic Research Consortium.

Gemensamt för samtliga metropolers näringsstruktur är servicesektorns framskjutna roll. I metropolerna återfinnes nästan 80 procent av jobben (dvs. arbetstillfällena) inom olika servicebranscher, medan andelen servicejobb är under 70 procent i de 27 länderna. I detta avseende är Helsingforsregionen en typisk metropol: även här sysselsätter servicen vidpass fyra femtedelar av arbetskraften, medan förädlingen står för en femtedel och primärproduktionen är mycket liten. Servicesektorns omfattning i metropolerna bygger uttryckligen på privat service, vars sammanlagda andel är nästan hälften av alla jobb både i Helsingfors och i de europeiska metropolerna i genomsnitt. Jämfört med stadsregionerna i genomsnitt framhävs inom Helsingfors privata servicesektor branscherna trafik och kommunikation samt handel (i synnerhet partihandel). Detta visar att Helsingforsregionen har en viktig roll som länk för varu- och persontrafik och kommunikation både i Finland och närliggande områden.

Bruttonationalprodukten (BNP) per capita är en grov mätare för en regions produktivitet och inkomstnivå. I genomsnitt är denna nästan 50 procent större i metropolerna än i de 27 länderna, vilket ger en god uppfattning om städernas ekonomiska för-

Euroopan metropolien keskimääräinen Bkt/asukas-suhde on lähes puolet korkeampi kuin 27 maassa keskimäärin, osoittaen havainnollisesti metropolien etumatkaa talouden tehokkuudessa muihin alueisiin verrattuna. Helsingin seudun Bkt/asukas-luku on 15. korkein metropolien joukossa, suunnilleen samalla tasolla Tukholman ja Kööpenhaminan kanssa ja hie-man jäljessä Oslost.

Metropolien kasvu 1995 – 2002

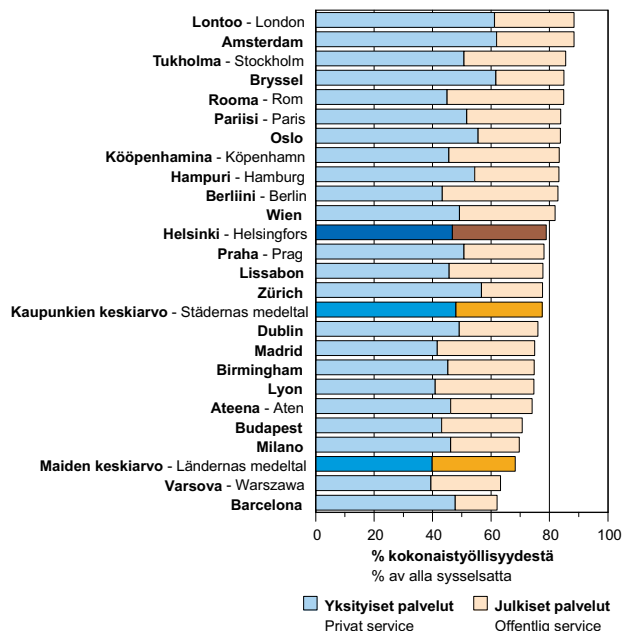
Väestö kasvoi Euroopan metropoleissa nopeammin – keskimäärin 0,45 % vuodessa – kuin koko 27 maan alueella (0,3 % vuodessa) vuosina 1995–2002. Nopeinta väestönkasvu oli Dublinissa, 1,4 % vuodes-sa. Pohjoismaiden pääkaupungeissa Helsingissä, Oslossa ja Tukholmassa väestönkasvu oli myös var-sin nopeaa, 1–1,3 % vuodessa. Väestö väheni mm. joissakin Itä-Euroopan suurkaupungeissa sekä muu-tamissa teollisuusvaltaisissa metropoleissa.

Myös työllisyys kasvoi huomattavasti nopeammin metropoleissa kuin Euroopan maissa keskimäärin. Jaksolla 1995–2002 suurkaupunkien keskimääräinen työllisyyskasvu oli 1,8 % vuodessa, kun maiden kes-kiarvo oli 1,0 % vuodessa. Dublin oli metropolien kärjessä myös työllisyyden kasvussa, mutta Helsinki seurasi sitä hyvänä kakkosena (4 % vuodessa). Väestön tapaan työllisyys kasvoi heikosti tai suoras-taan väheni monissa Itä-Euroopan metropoleissa sekä eräillä teollisuusvaltaisilla suurkaupunkialueilla.

Väestön ja työllisyyden kasvulla on selvä yhteys keskenään, sillä työvoiman kysyntä houkuttelee alu-eelle muuttajia ja toisaalta työvoiman tarjonta hou-kuttelee työvoimaa tarvitsevia yrityksiä. Kuitenkin suurkaupunkien työmarkkinat ovat myös joustavat, ja monissa metropoleissa työllisyys on kasvanut koh-tuullisesti ilman voimakasta väestönkasvua alueen oman työvoimareservin varassa. Vastaavasti esimer-kiksi Tukholman ja Oslon väestö on lisääntynyt tun-tuvasti, vaikka tilastojen mukaan työllisyyskasvu on ollut vaatimatonta.

Kuvio 1. Palvelusektorin osuus työllisyydestä eurooppalaisissa metropoleissa vuonna 2002

Figur 1. Servicesektorns andel av sysselsättningen i europeiska metropoler år 2002

språng. Helsingforsregionens BNP per capita är fem-tonde störst bland de 45 metropolerna, på ungefär samma nivå som Stockholms och Köpenhamns och strax efter Oslos.

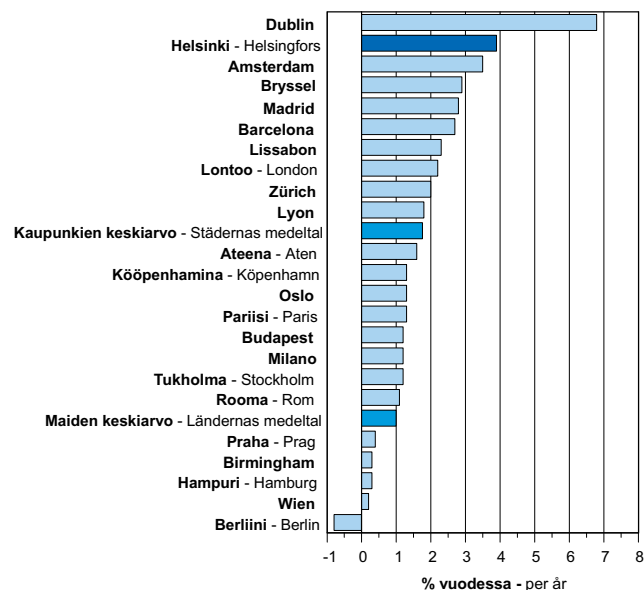
Metropolernas tillväxt 1995–2002

Åren 1995–2002 växte befolkningen i genomsnitt med 0,45 procent om året i metropolerna, alltså snabbare än i länderna, där folkökningen var 0,3 % per år. Snabbaste folkökningen hade Dublin, med 1,4 procent per år. Bland de nordiska huvudstäderna hade Helsingfors, Oslo och Stockholm också snabb folkökning, mellan 1 och 1,3 procent per år. Befolkningen minskade i vissa storstäder i östra Europa och i vissa industridominerade storstäder.

Även sysselsättningen ökade märkbart snabbare i metropolerna än i länderna. Åren 1995–2002 ökade storstädernas sysselsättning i genomsnitt med 1,8 procent, mot 1,0 procent för länderna. Dublin låg i tä-

Kuvio 2. Työllisyyden kasvu eurooppalaisilla metropolialueilla

Figur 2. Sysselsättningsökningen i de europeiska metropolerna

Myös tuotannon määrä nousi Euroopan metropoleissa nopeammin (2,9 % vuodessa) kuin maissa keskimäärin (2,4 % vuodessa) vuosina 1995–2002. Myös tuotannon kasvu oli nopeinta Dublinissa ja muutkin nopean Bkt-kasvun kaupungit olivat pääasiassa samoja kuin nopean työllisyyskasvun kaupungit, ja sama päti myös hitaasti kasvaviin metropoleihin. Helsingissä tuotanto kasvoi kolmanneksi nopeimmin (6,5 % vuodessa). Tukholma ja Oslo kuuluivat myös kaupunkialueiden kärkijoukkoon.

Ennuste metropolien kasvusta 2002–2008

Oleellinen osa ERECO:n tutkimusta on keskipitkän aikavälin ennusteiden laatiminen metropolien talouskehitykselle. Ennusteet laaditaan tuotannolle, työllisyydelle sekä joukolle muita keskeisiä aluetalouden muuttujia soveltaen Cambridge Econometrics -tutkimuslaitoksen aluetaloudellista analyysi- ja ennuste-

ten bland metropolerna även i sysselsättningsökning, tätt följd av tvåan Helsingfors med 4 procent per år. I många östeuropeiska metropoler och vissa industri-dominerade storstäder minskade även sysselsättningen liksom folkmängden.

Folkökning och sysselsättningsökning står i klart samband: dels drar efterfrågan på arbetskraft till sig inflyttare till en region, och dels drar tillgången till arbetskraft till sig företagsamhet. Men storstädernas arbetsmarknader är ofta flexibla, och i många metropoler har sysselsättningen ökat måttligt med hjälp av den lokala arbetskraftsreserven utan behov av stark folkökning. Och omvänt har t.ex. Stockholms och Oslos folkmängder ökat märkbart, trots att sysselsättningen enligt statistiken ökat rätt anspråkslöst.

Även produktionsciffrorna steg snabbare i storstäderna (2,9 procent per år) än i länderna i genomsnitt (2,4 procent per år) åren 1995–2002. Också i detta avseende var Dublin etta, och även de övriga städer som haft snabb BNP-ökning var i huvudsak desamma som haft snabb sysselsättningsökning. Samma gällde de långsamt växande metropolerna. Helsingforsregionen hade tredje snabbaste produktionsökningen (6,5 procent per år), och även Stockholm och Oslo hörde till de främsta.

Prognos för metropolernas tillväxt 2002–2008

En väsentlig del av ERECOs forskning består av att göra upp prognoser på medellång sikt för metropolernas ekonomiska utveckling. Prognoser uppgörs för produktionen, sysselsättningen och ett antal övriga vitala regionalekonomiska variabler, och därvid tillämpas i samarbete med sakkunniga från de olika länderna en regionalekonomisk analys- och prognosmodell från forskningsanstalten Cambridge Econometrics.

Den prognos som uppgjordes våren 2004 gör bedömningen att tillväxten i nästan alla metropolerna blir långsammare åren 2002–2008 än åren 1995–

mallia yhteistyössä kunkin maan asiantuntijoiden kanssa.

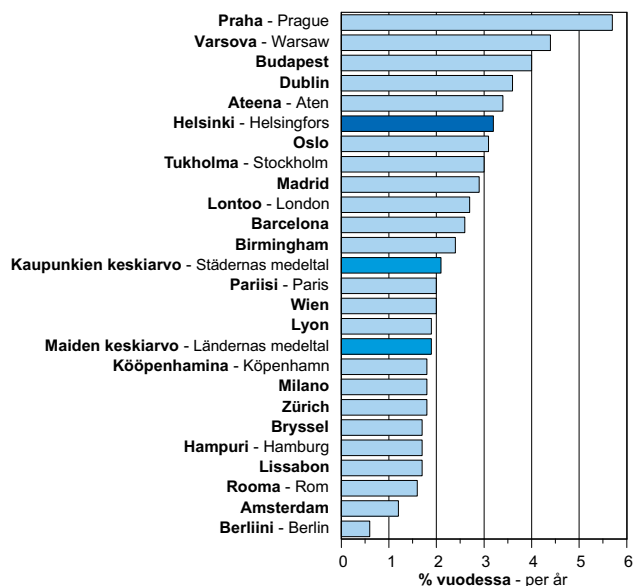
Keväällä 2004 laaditussa ennusteessa arvioidaan tuotannon kasvun olevan lähes kaikissa metropoleissa keskimäärin hitaampaa vuodesta 2002 vuoteen 2008 kuin edeltävällä periodilla 1995–2002. Euroopan metropolien keskimääräiseksi bruttokansantuotteen kasvuksi ennustetaan 2,0 % vuodessa, kun edellisellä periodilla keskiarvo oli 2,8 % vuodessa. Metropolien kasvun ennakoitaan lähivuosinakin olevan nopeampaa kuin maissa keskimäärin, mutta kasvueron arvioidaan kapenevan aikaisempaan verrattuna. Toisin sanoen tuotannon keskittymisen metropoleihin ennakoitaan jatkuvan, mutta aiempaa hitaammin. Samat rakenteelliset ongelmat, kuten työmarkkinoiden jäykkyys ja väestön ikääntyminen, jotka rajoittavat yleisesti EU-alueen kasvua, koskevat myös alueen metropoleja.

Ennusteen mukaan tuotanto tulee kasvamaan nopeimmin uusien EU-maiden pääkaupungeissa Prahassa, Varsovassa ja Budapestissa, joissa tuotannon ennakoitaan lisääntyvän 4–6 % vuodessa lähivuosina. Tämä on seurausta uusien EU-maiden kansantalouksien odotettavissa olevasta nopeasta kasvusta, mutta sen ohella mm. yksityisen palvelusektorin voimakkaasta kehityksestä sekä ulkomaisten investointien suuntautumisesta uusien jäsenmaiden suurkaupunkeihin. Näiden metropolien jälkeen seuraavaksi nopeinta kasvua ennakoitaan Dubliniin, joka oli edellisellä periodilla alueen ylivoimaisesti nopeimmin kasvanut kaupunki, sekä Ateenaan, Helsinkiin, Osloon ja Tukholmaan. Näiden suurkaupunkien tuotannon ennakoitaan lisääntyvän 3–3,5 % vuodessa periodilla 2002–2008.

Vaikka kasvun erityisesti vanhojen EU-maiden metropoleissa arvioidaan olevan hitaampaa tulevina vuosina kuin 1990-luvun jälkipuolella, metropolien keskinäisen järjestyksen kasvun suhteen arvioidaan pysyvän samankaltaisena kuin aikaisemminkin. Uusien EU-maiden metropolien ohella ”vanhan” EU:n reuna-alueiden suurkaupunkien arvioidaan kasvavan

Kuvio 3. Ennustettu bruttolisäarvon kasvu eurooppalaisilla metropolialueilla vuosina 2002–2008

Figur 3. Förutspådd bruttomervärdestillväxt i de europeiska metropolerna åren 2002–2008

2002. Den förutspådda BNP-tillväxten är 2,0 procent per år, mot 2,8 procent under den föregående perioden. Även i fortsättningen väntas metropolerna växa snabbare än länderna i genomsnitt, men skillnaden väntas bli mindre än tidigare. Med andra ord väntas produktionens anhopning till metropolerna fortsätta, men i långsammare tempo. Samma strukturella faktorer som begränsar tillväxten i EU som helhet, dvs. en oflexibel arbetsmarknad och en åldrande befolkning, gäller även metropolerna.

Enligt prognosen kommer produktionen att växa snabbast i de nya EU-huvudstäderna Prag, Warszawa och Budapest, med 4–6 procent årligen. Detta är en följd av den väntade snabba tillväxten i de nya EU-ländernas nationalekonomier, men även av den starka utvecklingen inom den privata servicesektorn och av att utländska investeringar söker sig till de nya medlemsländernas storstäder. I hälarna på dessa städer väntas sedan Dublin komma, som ju var den klart snabbast växande metropolerna under föregåen-

edelleen nopeimmin. Näihin kaupunkeihin lukeutuvat myös Helsinki ja Tukholma, joissa informaatioalojen sekä edelleen kehittyvän yksityisen palvelusektorin arvioidaan olevan tulevaisuudessakin kasvun moottoreita. Hitaampaa kasvua ennustetaan Keski-Euroopan metropoleille, mutta näissä maissa metropolien välillä on suuria eroja. Suuruuden ja monipuolisuuden ekonomian suhteen omassa luokassaan olevien Lontoon ja Pariisin arvioidaan kasvavan varsin nopeasti, kun taas hallintovaltaiset pääkaupungit, kuten Berliini ja Rooma, kasvavat hitaammin.

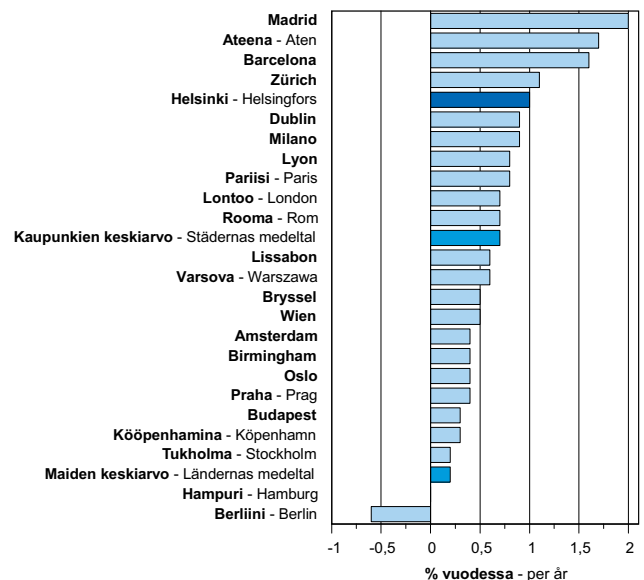
Tuotannon kasvun hidastuminen heijastuu myös metropolien työllisyyteen, jonka ennakoitaan kasvavan vain keskimäärin 0,7 % vuodessa 2002–2008, kun keskimäärin oli 1,8 % vuodessa periodilla 1995–2002. Silti metropolien hitaammankin työllisyyskasvun ennakoitaan olevan suurempaa kuin maissa keskimäärin (0,5 % vuodessa). Ennusteen mukaan työllisyyskasvu tulee olemaan nopeinta (1,5–2 % vuodessa) Espanjan ja Kreikan metropoleissa Madridissa, Ateenassa ja Barcelonassa, joissa investoidaan aktiivisesti mm. EU:n rakennerahastojen tuella. Helsingin työllisyyskasvuksi ennakoitaan 1 % vuodessa, joka on varsin vaatimaton kasvuluku verrattuna 4 %:iin vuosina 1995–2002. Silti Helsingille arvioitu 1 % vuodessa on tulevinakin vuosina edelleen selvästi metropoleille ennustetun keskiarvon (0,7 %) yläpuolella.

Helsingin haasteita tulevina vuosina

Suomen ainoana suurkaupunkialueena – metropolina – Helsingin seudulla on tärkeä rooli myös valtakunnallisesti, aluehan tuottaa 34 % maan bruttokansantuotteesta ja siellä on 30 % maan työpaikoista sekä 23 % väestöstä. Elinkeinotoiminnassa Helsinki on vahvasti erikoistunut liike-elämän palveluihin ja rahoitustoimintaan, logistiikkaan ja tukkukauppaan, tutkimus- ja kehittämistoimintaan, korkean teknologian tuotantoon ja palveluihin, kulttuuriin ja va-

Kuvio 4. Ennustettu työllisyyden kasvu eurooppalaisilla metropolialueilla vuosina 2002–2008

Figur 4. Förutspädd tillväxt i sysselsättningsgraden i de europeiska metropolerna åren 2002–2008

de period, följd av Aten, Helsingfors, Oslo och Stockholm. I dessa väntas produktionen öka med 3–3,5 procent årligen åren 2002–2008.

Trots att tillväxten i synnerhet i de gamla EU-ländernas metropoler väntas bli långsammare än under slutet av 1990-talet, antar man att de inbördes förhållandena i tillväxt städer emellan kommer att förbli ganska oförändrade. Det blir alltså metropolerna i utkanterna av de "gamla" EU-länderna som växer snabbast, alltså bl.a. Helsingfors och Stockholm, där informationsbranscherna och den privata servicesektorn – som fortsätter växa – kommer att utgöra tillväxtmotorer. Långsammare tillväxt förutspås för metropolerna i det centrala Europa, men det blir stora skillnader städer emellan i dessa länder. London och Paris, som utgör stora och mångsidiga regionekonominer, väntas växa snabbt, medan förvaltningsdominerade huvudstäder såsom Berlin och Rom väntas växa långsammare.

paa-ajan palveluihin sekä korkeakoulutaseen koulutukseen. Tämän ohella Helsinki on luonnollisesti myös valtakunnallinen hallintokeskus. Monilla erikoistumisaloilla reilusti yli puolet toimialan kokonaan työpaikoista sijaitsee Helsingin seudulla ja monille kansainvälisille yrityksille Helsinki on Suomessa ainoa realistinen sijaintipaikka, jonka vaihtoehdot eivät sijaitse muualla Suomessa, vaan muiden maiden suurkaupungeissa.

Helsingin sijainti on etäinen suhteessa Länsi- ja Keski-Euroopan suuriin markkina-alueisiin. Kuitenkin tätä etäisyyshaittaa on tehokkaasti eliminoitu uusimman kommunikaatioteknologian sekä nykyaikaisen liikenneinfrastruktuurin avulla. Väestön korkea koulutustaso sekä systemaattiset panostukset tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä muuhun inhimilliseen pääomaan ovat mahdollistaneet erikoistumisen sellaisiin korkean teknologian tuotteisiin, joissa kuljetuskustannukset pääasiallisille markkina-alueille eivät ole keskeinen kilpailutekijä. Toisaalta Helsinki sijaitsee edullisesti kansallisten markkinoiden sekä Venäjän ja Baltian lähialueiden markkinoiden kannalta.

Helsinki on nykyaikainen ja dynaaminen kaupunki

Vaikka Helsingin seutu poikkeaa kokonsa, elinkeinorakenteensa ja kansallisen merkityksensä suhteen dramaattisesti kaikista muista Suomen kaupunkialueista, niin verrattuna muihin Euroopan metropoleihin Helsingin seutu on pikemminkin tyypillinen tapaus. Seudun osuus koko maan tuotannosta ja väestöstä on samaa suuruusluokkaan kuin pääkaupungin osuus muissakin pienissä ja keskisuurissa Euroopan maissa. Helsinkiä voidaan kuitenkin pitää nykyaikaisena ja dynaamisena kaupunkina Euroopan metropolien joukossa. Elinkeinorakennetta hallitsee palvelusektori, kuten useimmissa muissakin metropoleissa. Julkisen hallinnon ja julkisten palveluiden osuus on suunnilleen sama kuin Euroopan suurkaupungeissa keski-

Den långsammare produktionsökningen återspeglas också i metropolernas sysselsättning, som i genomsnitt väntas växa med bara 0,7 procent per år åren 2002–2008, mot 1,8 procent per år åren 1995–2002. Ändå väntas metropolerna ha snabbare tillväxt än sina respektive länder i genomsnitt (0,5 procent per år). Enligt prognosen blir sysselsättningsökningen snabbast (1,5–2,0 procent per år) i Madrid, Aten och Barcelona, där man investerar aktivt bl.a. med hjälp av EU:s strukturfonder. Sysselsättningen i Helsingfors väntas öka med en procent per år, vilket är lite jämfört med de fyra procent som var fallet åren 1995–2002. Trots det ligger Helsingfors klart ovanför det förutspådda medeltalet för samtliga metropoler, som är 0,7 procent per år.

Utmaningar för Helsingfors under kommande år

Som Finlands enda riktiga metropol har Helsingforsregionen en viktig roll inom sitt land, i och med att regionen står för 34 procent av landets bruttonationalprodukt, 30 procent av dess jobb (dvs. arbetstillfällen) och 23 procent av dess befolkning. Helsingfors näringsliv är starkt specialiserat på uppdragsverksamhet och finansiering, logistik och partihandel, forskning och utveckling, högteknologiproduktion och -service, kultur och fritid samt högskoleutbildning. Därutöver är Helsingfors givetvis ett nationellt förvaltningscentrum. Inom många branscher finns klart över hälften av landets samtliga jobb i Helsingforsregionen, och för många internationella företag är Helsingforsregionen det enda realistiska läget i Finland. Alternativen finns inte i Finland utan i de övriga europeiska storstäderna.

Helsingfors ligger avses från de stora marknaderna i västra och mellersta Europa. Men denna nackdel har effektivt eliminerats av den senaste kommunikationsteknologin och modern trafikinfrastruktur. Befolkningens höga utbildning har matchad med systematiska satsningar i övrigt mänskligt kapi-

määrin, mutta pienempi kuin muissa pohjoismaisissa pääkaupungeissa. Yksityisen palvelusektorin piirissä Helsinki on muihin metropoleihin verrattuna erikoistunut erityisesti liikenteeseen ja kommunikaatioon. Tämä on seurausta seudun poikkeuksellisen vahvasta valtakunnallisesta sekä naapurimaihinkin ulottuvasta roolista henkilö- ja tavaraliikenteen, palveluiden sekä kommunikaation kansainvälisenä porttina ja linkkinä. Teollisuudessa Helsinki on erikoistunut korkean teknologian elektroniikkaan, metalliteollisuuteen ja graafiseen teollisuuteen. Perinteisen tehdasteollisuuden osuus Helsingin seudulla on marginaalinen.

Helsinki on tuottava ja vauras kaupunki. Bruttokansantuote asukasta kohti on puolitoistakertainen koko maan keskiarvoon verrattuna ja Euroopan metropolien joukossa se kuuluu 15 tuottavimman kaupunkialueen joukkoon.

Helsinki kasvoi nopeasti vuosina 1995–2002. Euroopan 45 merkittävimmän metropolin joukossa Helsinki kasvoi kolmanneksi nopeimmin sekä väestön, tuotannon että työllisyyden suhteen. Tosin on otettava huomioon, että Helsingissä lähtötaso tuotannossa ja työllisyydessä oli laman jäljiltä poikkeuksellisen alhainen vuonna 1995. Kun arvioidaan kehitystä vuoteen 2008, tuotannon, työllisyyden ja väestön kasvuvauhdin ennustetaan olevan hitaampaa kuin 1990-luvun jälkipuolella Helsingissä, kuten useimmissa muissakin Euroopan metropoleissa. Hitaammallakin kasvulla Helsinki tulee ennusteen mukaan pysymään kasvunopeuden suhteen Euroopan suurkaupunkien kärkijoukossa, vaikkakaan ei ilman ylimpänä.

Informaatioklusteri yhä kilpailukykyinen

Vuosien 2001–2003 taantumaan verrattuna suhteellisen positiiviset kasvuodotukset perustuvat Helsingissä useaan tekijään. Lukuisista epävarmuustekijöistä ja riskeistä huolimatta Helsingin vahva infor-

mal mahdollistava specialisering på sådana högteknologiprodukter vars transportkostnader till de huvudsakliga marknadsområdena inte blir en avgörande konkurrensfaktor. Samtidigt har Helsingfors ett gott läge mellan den finländska, den ryska och den baltiska marknaden.

Helsingfors – en modern och dynamisk stad

Till sin storlek, näringsstruktur och nationella roll av- viker Helsingforsregionen dramatiskt från de övriga stadsregionerna i Finland, och så vill det vara också i de övriga små och medelstora länder i Europa. Och i likhet med de övriga europeiska metropolerna domi- neras Helsingforsregionens näringsstruktur av servi- cesektorn, samtidigt som offentlig förvaltning och service är på genomsnittlig europeisk storstadsnivå men på lägre nivå än i de övriga nordiska huvudstä- derna.

Ändå kan man med fog se Helsingfors som en mo- dern och dynamisk stad bland metropolerna i Europa. Inom den privata servicen är Helsingfors mera speci- aliserat än de övriga metropolerna på trafik och kom- munikation, vilket är en följd av regionens ovanligt starka ställning som port och länk för nationell och närinternationell person- och godstrafik, service och kommunikation. Inom industrin är Helsingfors speci- aliserat på högteknologisk elektronik, metallindustri och grafisk industri. Den traditionella fabriksindustrin intar en marginal ställning i Helsingforsregionens nä- ringsliv.

Helsingfors är en produktiv och välmående stad. Bruttonationalprodukten per capita är halvannan gång större än landets medeltal, och bland de euro- peiska metropolerna hör regionen till 15 mest pro- duktiva.

Helsingfors växte raskt åren 1995–2002. Dess folk-, produktions- och sysselsättningsökning var tredje störst bland de 45 viktigaste storstäderna i Eu- ropa. Här bör man dock minnas att Helsingfors som

maatioteknologian klusteri on yhä kilpailukykyinen ja hyvissä asemissa kovassa kansainvälisessä kilpailussa ja pystyy suurella todennäköisyydellä ottamaan osansa ennustetusta maailmanlaajuisesta kysynnän kasvusta. Yksityisen palvelusektorin kasvun ennakoidaan jatkuvan edelleen kotimaisen ja lähialueiden kulutuksen kasvun seurauksena. Asuntojen kysynnän kasvun arvioidaan pitävän asuntotuotannon vilkkaana tulevinakin vuosina. Venäjän, Baltian ja muiden Itä-Euroopan uusien EU-maiden taloudellisen kasvun odotetaan jatkuvan vahvana, mikä kasvattaa vientimarkkinoita Helsingin seudulla sijaitseville teollisuuden, kaupan, logistiikan sekä liike-elämän palveluiden yrityksille.

Vaikka keskipitkän ajan odotukset ovat kohtuullisen optimistiset Helsingille, seudulla on edessään merkittäviä haasteita, joihin sen on kyettävä vastaamaan pysyäkseen kilpailukykyisenä sijaintialueena yrityksille ja voidakseen tarjota asukkailleen edellytykset hyvinvoinnille myös pitemmän ajan tulevaisuudessa.

Maahanmuuttajat tärkeitä

Väestön ikääntyminen vaikuttaa dramaattisesti työvoiman tarjontaan Helsingin seudulla. Ilman muuttoliikettä ja sen myötä saatavaa muuttovoittoa Helsingin seudun työikäisen väestön määrä kääntyisi laskuun jo muutaman vuoden kuluessa. Helsingin seudun työmarkkinoiden toiminnan kannalta alueen on välttämätöntä saada jatkuvasti muuttovoittoa työikäisistä muuttajista. On ilmeistä, että muualla Suomessa potentiaalisten muuttajien määrä tulee vähitellen hiipumaan ja kasvava osuus muuttajista tulee ulkomailta. Tämä merkitsee, että ulkomaalais-taustaisen väestön osuus tulee edelleen kasvamaan ja lähestymään vähitellen muiden Euroopan metropolien tyypillistä tasoa. Esteitä, jotka rajoittavat maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan, tulee raivata, erityisesti tasoittamalla ammattitaitoisten ja yritteliäiden tulijoiden tietä työmarkkinoille,

följd av den ekonomiska depressionen i början av 1990-talet låg på en exceptionellt låg utgångsnivå år 1995. Fram till år 2008 väntas produktionen, sysselsättningen och folkmängden växa långsammare än under senare hälften av 1990-talet både i Helsingfors och de flesta övriga europeiska metropoler. Även med en långsammare tillväxt väntas Helsingfors enligt prognosen hållas i den europeiska täten beträffande tillväxten, om än inte allra främst.

Informationsklustret fortfarande konkurrenskraftigt

De relativt ljusa tillväxtutsikterna jämfört med de sämre åren 2001–2003 bygger för Helsingfors del på flera faktorer. Trots många osäkerhetsfaktorer och risker är Helsingfors starka informationsteknologi-kuster fortfarande konkurrenskraftigt och väl placerat i den hårda internationella konkurrensen, och kommer med stor sannolikhet att kunna tillgodogöra sig en del av den förutspådda världsomspännande efterfrågeökningen. Den privata servicesektorn väntas fortsätta växa som följd av ökad konsumtion i hemlandet och närliggande områden. Ökad efterfrågan på bostäder väntas hålla god fart på bostadsproduktionen även under kommande år. Den ekonomiska tillväxten i Ryssland samt i Balticum och övriga nya östliga EU-länderna väntas fortsätta att vara stark, vilket innebär växande exportmarknader för industri, handel, logistik och uppdragsverksamhet i Helsingforsregionen.

Trots att förväntningarna på medellång sikt är ganska optimistiska för Helsingfors står regionen inför stora utmaningar som den måste reagera på för att kunna förbli en konkurrenskraftig placeringssort för företag och för att kunna erbjuda sina invånare en grund för välstånd även på lång sikt.

esimerkiksi täällä opiskelleet ulkomaalaiset nuoret. Helsingissä – kuten muissakin metropoleissa – maahanmuuttajat tuovat mukanaan merkittävän lisän urbaaniin monipuolisuuteen ja innovaatiokapasiteettiin. Tämä pitäisi hyödyntää täysimääräisesti, jotta Helsingistä kehittyisi todellinen kansainvälinen ja monikulttuurinen metropoli.

Seudullista yhteistyötä ja kansainvälistä markkinointia

Helsinki tarvitsee väistämättä uusia vahvoja vienti-klustereita täydentämään nykyistä informaatioteknologian klusteria sekä perinteisiä teollisuusaloja, joiden pitkän ajan kasvumahdollisuuksiin liittyy paljon kysymysmerkkejä. Seudun talouden perustan tulisi kehittyä vielä nykyistä monipuolisemmaksi, jotta saataisiin lievennettyä riskejä, jotka liittyvät maailmanlaajuisen IT-sektorin voimakkaisiin vaihteluihin sekä kotimarkkinoiden sekä perinteisten tuotannonalojen rajattuihin kasvumahdollisuuksiin. Voimakkaasti yleistäen Helsingin seudun pitäisi kehittyä entistäkin dynaamisemmaksi ja innovatiivisemmaksi, jotta siitä tulisi hedelmällinen alusta kasvaville uusille toimialoille ja jotta se pystyisi houkuttelemaan alueelle kotimaisia ja kansainvälisiä investointeja. Käytännössä seudun infrastruktuuria, liikennejärjestelmää, koulutusjärjestelmää sekä paikallisten julkisten palvelujen tuottamista tulisi arvioida kriittisesti ja uudistaa merkittävästi. Myös työmarkkinoiden ja asuntomarkkinoiden toiminta kaipaa kehittämistä. Kaikki tämä edellyttää toimivia seudullisia ja kunnallisia päätöksentekorakenteita sekä eri toimijoiden hyvää yhteistyötä, mutta sen ohella myös rohkeutta kokeilla ja ottaa käyttöön uusia julkisten investointien ja palveluiden tuotanto- ja rahoitusmalleja, joista monissa Euroopan metropoleissa on kertynyt viime vuosina runsaasti kokemuksia, sekä hyviä että huonoja. Helsingin seutu tarvitsee myös tehokasta markkinointia kansainvälisille ja kotimaisille sijoittajille.

Invandrarna viktiga

Befolkningens åldrande inverkar dramatiskt på arbetskraftsutbudet i Helsingforsregionen. Utan flyttningsrörelse och flyttningsöverskott skulle den arbetsföra befolkningen i Helsingforsregionen börja minska redan om några år. För att arbetsmarknaden i Helsingforsregionen skall kunna fungera måste området få ett oavbrutet överskott av inflyttare i arbetsför ålder. Det är uppenbart att antalet potentiella inflyttare från övriga Finland småningom kommer att minska och att en växande andel av inflyttarna kommer att komma från utlandet. Detta kommer att innebära att utlänningsinslaget i Finland närmar sig den allmänna nivån i europeiska storstäder. Det skulle nu gälla att röja undan olika hinder för integrationen av invandrare och i synnerhet att bredda vägen för yrkeskunnigt och företagsamt folk, t.ex. sådana unga som studerat i Finland. I Helsingfors liksom andra metropoler medför invandrarna ett viktigt tillskott till den urbana mångfalden och innovationskapaciteten. Detta borde tillfyllas utnyttjas för att Helsingfors skulle kunna utvecklas till en verklig internationell och mångkulturell metropol.

Regionalt samarbete och internationell marknadsföring

Helsingfors behöver oundvikligen nya starka exportkluster som komplement till sitt nuvarande informationsteknologikluster och sina traditionella industribranscher, som alla är behäftade med ett antal frågetecken beträffande tillväxtpöjligheterna. För att mildra de risker som hänger samman med de kraftiga fluktuationerna i den globala ICT-sektorn och med de begränsade tillväxtpöjligheterna inom traditionell inhemsk industri borde regionens ekonomiska grund göras ännu mångsidigare. Grovt generaliserat borde Helsingforsregionen bli ännu mer dynamisk och innovativ för att kunna utgöra en fruktbar grund för nya växande näringsgrenar och för att kunna locka till sig

Lähteet: | Källor:

Seppo Laakso ja Eeva Kostianen. The Regional Economy of Helsinki from a European Perspective. Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2004:17.

European Economic Research Consortium (ERECO). European Regional Prospects. Analysis and Forecasts to 2008. Cambridge Econometrics. 2004.

inhemska och utländska investeringar. I praktiken borde regionens infrastruktur, trafiksystem, utbildningssystem och produktion av lokal offentlig service kritiskt ut- och omvärderas. Även bostads- och arbetsmarknadens funktioner behöver utvecklas. Allt detta förutsätter fungerande regionala och kommunala beslutsfattningsstrukturer samt gott samarbete mellan olika instanser – men även mod att pröva och ta i bruk nya modeller för produktion och finansiering av offentlig service och investeringar. Detta har man på senare år fått gott om erfarenheter av i många europeiska metropoler, både goda och dåliga. Helsingforsregionen behöver också effektiv marknadsföring riktad till utländska och inhemska placerare.

Mitä asuntojen hintojen kehitys kertoo pääkaupunkiseudun rakenteellisesta kehityksestä?

Bostadsprisernas och Huvudstadsregionens strukturella utveckling

Henrik Lönnqvist & Mari Vaattovaara

Asuntojen hinnat nousivat pääkaupunkiseudulla 1960-luvun lopulta ja 1970-luvun alusta puolitoistakertaisiksi vuoteen 2001 mennessä. Erityisen voimakasta nousu oli 1980-luvulla ja laman jälkeen 1990-luvun lopulla. Muutokset asuntohinoissa ovat tapahtuneet alueittain samansuuntaisesti mutta muutosnopeudet ovat alueellisesti erilaisia. Kantakaupungin hinta-asema on korostunut ja kerrostalolähiöiden laskenut.

Eriytyvä kehitys asuntojen hinnoissa

Juuri ilmestynyt tutkimuksemme pääkaupunkiseudun asuntohintojen kehityksestä (Lönnqvist & Vaattovaara 2004) tuotti kaksi keskeistä tulosta. Ensinnäkin asuntojen hintojen alueellinen hajonta on ajan myötä kasvanut selvästi (kuvio 1). 1970-luvun lopulta alkanut eriytymiskehitys on 90-luvun voimakkaan hintahajonnan vahvistumisen myötä tuottanut tilanteen, jossa alueelliset hintaerot ovat tarkastelujaksomme (1965–2001) suurimmat. Toisekseen, vaikka kaikilla alueilla hinnat ovatkin laman jälkeen nousseet selvästi, olivat hintatasoltaan edullisimmat alueet reaalisilta neliöhinnoiltaan vuonna 2001 edelleen

Mellan medlet av 1960-talet och millennieskiftet växte sig bostadspriserna i Huvudstadsregionen en och en halv gång högre. Prisstegringen var särskilt stark på 1980-talet och under det uppsving som följde på den ekonomiska depression som inföll under 1990-talets första hälft. Förändringarna i bostadspriserna har gått i samma riktning i regionens olika delar, men med olika hastighet. I innerstaden har den relativa prisnivån stigit, medan den sjunkit i ytterstaden.

Bostadspriserna utvecklas åt skilda håll

Vår nyss utkomna undersökning om bostadsprisernas utveckling i Huvudstadsregionen (Lönnqvist & Vaattovaara 2004) gav två huvudsakliga rön. För det första har skillnaderna i bostadspriser områden emellan vuxit klart (Figur 1). Den utveckling åt skilda håll som började på 1970-talet tog sig i och med den starka prisdifferentieringen på 1990-talet uttryck i större lokala prisskillnader år 2001 än de varit år 1965 då vår analysperiod började. För det andra var realpriserna i de billigaste områdena i stort sett desamma som de varit i de billigaste områdena i slutet

karkeasti ottaen samalla tasolla kuin olivat edullisimmat alueet tarkastelujaksomme alkupäässä, 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa. Huomattavaa alueellisessa hintarakenteessa on se, että viiden-toista edullisimman alueen joukosta noin puolet on Helsingissä ja puolet Vantaalla, eikä yksikään Espoossa. Samalla kuitenkin Helsingin niemi on noussut aivan omalle tasolle asuntojen hinnoissa.

Kantakaupungin ulkopuolella pientalot ja kerrostalot painivat eri sarjoissa

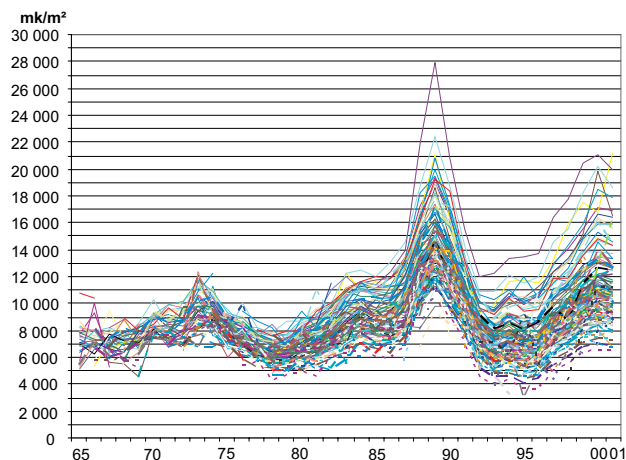
Kokonaiskauppahinnat antavat asuntojen hintojen tarkasteluun toisen näkökulman. Helsingin keskustan erittäin korkeat neliöhinnat johtavat siihen, että osa kantakaupungin asuntokannasta on myös kokonaiskauppahinnoiltaan seudun kalleinta. Vuonna 2001 yli 300 000 euroa maksaneista asunnoista (kauppoja yhteensä 512) 281 oli kerrostaloasuntoja. Näistä 95 % sijaitsi Helsingissä. Toisen puolen tästä kalleimpien asuntojen sarjasta (231 asuntoa) muodostavat pientaloasunnot yhtäläillä Helsingin, Espoon kuin Kauniaistenkin alueilta.

Kerrostaloasuntojen ja pientaloasuntojen hintajakaumat poikkeavat toisistaan merkittävästi. Erityisen selvää tämä on kantakaupungin ulkopuolella jossa tällainen vertailu myös aluekohtaisesti mahdollinen. Tyypillinen (suurimmat frekvenssit 20 000 euron luokkajalla) kerrostaloasunto pääkaupunkiseudulla vuonna 2001 maksoi 60 000–100 000 euroa. Pientaloasunnoissa tyypillinen hinta puolestaan oli 120 000–160 000 välillä.

Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että kantakaupungin ulkopuolella olevassa asuntokannassa pientaloasunnot, niiden selvästi suuremmasta keski-koosta huolimatta, ovat myös neliöhinnoilla alueittain verrattuna yleensä kerrostaloasuntoja kalliimpia. Vaikka tarkastelu jättää huomiotta yksittäisten asuntojen laatuun liittyviä tekijöitä, ovat erot systemaattisuudessaan huomattavia.

Kuvio 1. Helsingin, Espoon ja Vantaan osa-alueiden vanhojen vapaarahoitteisten asuntojen keskimääräiset reaaliset neliöhinnat vuosina 1965–2001

Figur 1. Genomsnittliga reella kvadratmeterpriser på begagnade fritt finansierade bostäder i olika delområden i Helsingfors, Esbo och Vanda åren 1965–2001

Lähde: Bengs (1989) sekä Tilastokeskuksen asuntojen kauppahintadatasta tehdyt laskelmat.

Deflatointi perustuu kuluttajahintaindeksiin.

Källa: Bengs (1989) samt statistikcentralens köpeskillingsstatistik. Deflationen bygger på konsumentprisindex.

av 1960-talet och början av 1970-talet, trots att priserna stigit klart i alla områden efter den ekonomiska depressionen på 1990-talet. Att lägga märke till i den lokala prisstrukturen är att inte ett enda av de 15 billigaste områdena ligger i Esbo, medan hälften ligger i Helsingfors och andra hälften i Vanda. Samtidigt har dock Helsingforsnäset och innerstaden åkt upp på en helt egen prisnivå.

Småhus och höghus i skilda serier

Köpeskillingarna ger ytterligare ett perspektiv på bostadspriserna. För trots att bostäderna i Helsingfors innerstad som helhet är mindre än annanstans, leder de synnerligen höga kvadratmeterpriserna i innerstaden till att en del av bostäderna där hör till de dyraste i hela regionen. Av de 512 bostäder i Huvud-

Kuva - Foto: Olga Vishnjakova.

Mitä pienituloiselle tarjotaan?

Asuntojen hintataso pääkaupunkiseudulla on keskimäärin 60 % koko maan hintatasoa korkeampi. Ero muuhun maahan on viime vuosina kasvanut edelleen. Tutkimuksessamme osoitimme erityisesti keskusta asuinalueena on karannut pieni- ja keskituloisten ulottumattomiin. Sama näyttää tapahtuvan laajemmassa mittakaavassa pientaloasumisen suhteen. Näyttää siis siltä, että pienituloisten valinnan vaihtoehdot ovat sekä asuinalueen että talotyypin suhteen kovin rajatut. Mahdollisuudet tuottaa ha-

stadsregionen som år 2001 sålts för över 300 000 euro låg 281 i höghus. 95 procent av dem fanns i Helsingfors. Resten, 231 bostäder, av denna dyra kategori fanns i småhusområden i Helsingfors, Esbo och Grankulla.

Höghusbostädernas och småhusbostädernas prisbilder skiljer sig avsevärt från varandra. Detta framstår klarast utanför innerstaden, där en dylik jämförelse är möjlig även inom samma område. År 2001 kostade en typisk höghusbostad i Huvudstadsregionen mellan 60 000 och 100 000 euro, beroende på läge. Motsvarande pris i småhusbostäder låg mellan

Kuva - Foto: Olga Vishnjakova.

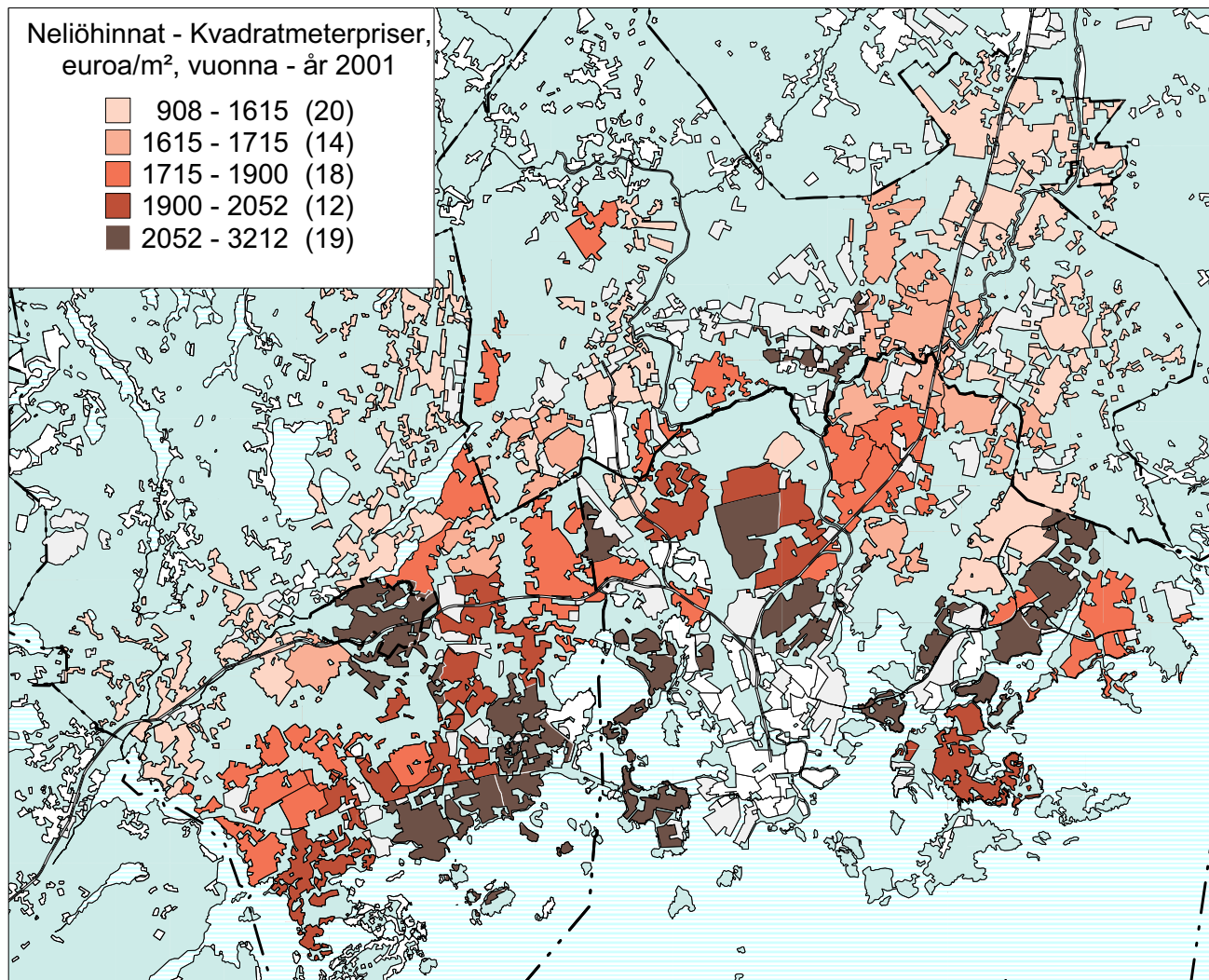
luttua, kaupunkimaista ja tällä hetkellä kohtuuttomankin kallista keskusta-asumista riippuvat pitkälti satamaprojektin edistymisestä. Pientaloasumisen hintakehitys, myös muualla raportoitu omakotiinteistöjen ja omakotitalotonttien hintakehitys (Maanmittauslaitos, Kiinteistöjen kauppahintatilasto), on nostanut tämän asumismuodon monien kotitalouksien tavoittamattomiin. Kantakaupunkimaiseen kerrostalorakentamiseen nähden, pientalorakentamisen toimintamahdollisuudet ovat, ainakin seudullisesti, paremmat. Uudistuotannon vaikutukset yleiseen hintatasoon ovat lyhyellä tähtäimellä toki vähäiset.

120 000 och 160 000. (Klassindelning enligt 20 000 euros kategorier.)

I detta sammanhang bör konstateras att småhusbostäderna i ytterstaden inte bara till köpeskillingen är dyrare än höghusbostäderna (de är ju i genomsnitt större än höghusbostäderna), utan vanligen även till kvadratmeterpriset. Trots att vår analys inte beaktar diverse individuella egenskaper hos bostäderna är skillnaderna märkbara i sin systematiskhet.

Kuvio 2: Pientaloasuntojen reaaliset neliöhinnat Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa vuonna 2001, postinumeroaluejako

Figur 2. Reella kvadratmeterpriser på småhusbostäder i olika delar av Helsingfors, Esbo och Vanda och Grankulla år 2001, (områdesindelning enligt postnummer)

Asuntojen hinnat ja asumistoiveet

Asumistoiveisiin liittyviä selvityksiä on tehty vuosikymmenien ajan. Näissä ylivertaisena tuloksena on korostunut toive pientaloasumisesta. Kerrostaloalueilakin ollaan tyytyväisiä, mutta haluttavin kerrostaloasumisen muoto liittyy keskusta-asumiseen. Nähdäksemme juuri valmistunut tutkimuksemme asun-

Vad står till buds för låginkomsttagarna?

Bostädernas prisnivå i Huvudstadsregionen är i genomsnitt 60 procent högre än nivån i hela landet. Skillnaden gentemot övriga Finland har på senare år vuxit ytterligare. Vår undersökning visar hur i synnerhet Helsingfors centrum har blivit helt ouppnåeligt

tojen hinnoista kertoo omalta osaltaan näistä asu-
mistoiveista.

Murros kaupunkikehityksessä (Vaattovaara & Kortteinen 2002), jossa alueelliset erot ovat alkaneet kasvaa länsipainotteisesti – on nähtävissä erityisesti kerrostaloasuntojen hinnoissa. Pientalojen suhteen sijaan alueelliset rakenteet ovat tasaisempia (kuvio 2). Mitään selvää länsipainotteisuutta ei ole – esimerkiksi merenrannan läheisyys houkuttaa kaikkialla. Asuntojen neliöhinnat liikkuvat yhtä jalkaa vaikka vauhdissa näyttää olevan eroja.

Lähteet: | Källor:

Lönnqvist, H. & Vaattovaara, M. (2004): Asuntomarkkinoiden vuoristorata. Ovatko kaikki alueet samalla radalla? Tutkimuksia 5/2004. Helsingin kaupungin tietokeskus.

Vaattovaara, M. & Kortteinen, M. (2002): Polarisoituuko pääkaupunkiseutu? [Is polarisation process going on in the Helsinki Region?] In Matti Heikkilä & Mikko Kautto (eds.) Suomalaisten Hyvinvointi 2002. pp. 272-291. STAKES, Gummerus. Jyväskylä.

som bostadsort för låg- eller ens medelinkomsttagare. Samma sak tycks i större skala gälla även småhusboende. Det verkar alltså som låginkomsttagarnas valmöjligheter både beträffande bostadsområde och hustyp är mycket inskränkta.

Möjligheterna att producera nya eftertraktade urbana bostäder – som idag är oöverkomligt dyra för många – beror i hög grad på hur hamnprojekten framskrider. Prisutvecklingen inom småhusboendet, dvs. priserna på villatomter och villor, även på andra håll i landet (Lantmäteriverkets köpeskillingsstatistik) har gjort denna form av boende ouppnåelig för många hushåll. Men jämfört med höghusbygge i innerstaden har småhusbyggandet åtminstone i Helsingforsregionen bättre verksamhetsbetingelser. Nybyggandets verkningar på den allmänna prisnivån är i och för sig ganska ringa på kort sikt.

Bostadspriser och boendepreferenser

Under årtionden har man gjort utredningar om folks förhoppningar gällande boende. Den överlägset starkaste förhoppningen folk har är att få bo i småhus. Och trots att många höghusboare är helt nöjda med sitt grannskap i ytterstaden är det innerstaden som lockar dem som vill bo i höghus. Vår nytgivna undersökning om bostadspriserna säger en del även om vad folk är beredda att betala för.

Ett brytningsskede i stadsutvecklingen (Vaattovaara & Kortteinen 2002), dvs. att de lokala skillnaderna har börjat växa i synnerhet i västerled, kommer till uttryck i synnerhet i höghuspriserna. Beträffande småhus är den lokala fördelningen jämnare (Figur 2), och där finns ingen klar västdominering – havets närhet lockar överallt. Bostädernas kvadratmeterpriser utvecklas åt samma håll, men det finns skillnader i farten.

Alueiden väliset erot Helsingissä 2000–2004: kasvavaa erilaistumista vai erojen tasoittumista?

Lokala skillnader i Helsingfors 2000–2004: differentiering eller utjämning?

Ari Niska

Suomalaisten kaupunkiseutujen, Helsinki mukaan luettuna, on arveltu viime aikoina sisäisesti erilaistuneen. Väestön kasvava erilaistuminen tulojen, työn, koulutuksen, sosiaalisen aseman ja etnisen taustan suhteen olisi kasvattanut myös asuinalueiden välisiä eroja. Johtopäätösten tekeminen on kuitenkin ollut vaikeaa. Tutkimuksissa kuvatut ilmiöt vaihtelevat tutkimuksittain, tarkastelun ajallinen aikajänne päättyy usein liian varhain tai käytetty aluejako jää liian karkeaksi. Tässä kirjoituksessa asuinalueiden välisten erojen tarkastelu perustuu osa-alueitasoisin tietoihin Helsingistä vuosilta 2000–2004.

Ilmiöistä ovat mukana koulutus, työttömyysaste, toimeentulotuen saajien osuus sekä asuntojen hinnat. Tulosten perusteella osa-alueiden väliset erot tasoittuivat jakson kuluessa hieman. Aiempi osa-alueiden välisten erojen kasvu näyttäisi siis pysähtyneen vuoden 2000 tienoilla, ja tasoittuneen hieman sen jälkeen. Mitään dramaattisia osa-alueiden välisiä muutoksia tai yksittäisten alueiden kielteisiä kehityskulkuja ei tarkasteltujen ilmiöiden perusteella näyttäisi tapahtuneen.

Det har på sistone börjat anses att finländska stadsregioner, däribland Helsingfors, börjat differentieras internt, att de växande skillnaderna i folks utbildning, inkomster, arbete, sociala ställning och etniska bakgrund skulle ha ökat skillnaderna även mellan olika bostadsområden. Samtidigt har det varit svårt att dra slutsatser i och med att fenomenet ifråga liksom områdesindelningen, vilken ofta är för grov, varierar eller att tidsspannet varit för kort. I föreliggande artikel bygger analysen av skillnaderna bostadsområden emellan på data om delområdena i Helsingfors stad åren 2000–2004.

De variabler som analyserats är invånarnas utbildning, arbetslöshetsgraden, andelen personer som fått utkomststöd samt bostadspriserna. Att döma av våra rön går skillnaderna delområden emellan mot en utjämning i slutet av perioden. Sålunda skulle alltså de skillnader som tidigare observerats ha slutat växa år 2000 och därefter utjämnats något.

Kasvavaa erilaistumista vai erojen tasoittumista?

Kaupunginvaltuutettu Osmo Soinivaara esitti 13.11.1996 Helsingin talousarvio 1997 käsittelyn yhteydessä toivomusponnen, että kaupunginhallitus asettaisi komitean "...selvittämään syrjäytymistä ja sosiaalista segregaatiota sekä koordinoimaan eri hallintokuntien toimia näissä kysymyksissä". Ponsi hyväksyttiin äänin 56–26, työryhmä perustettiin ja ehdotukset tehtiin (Syrjäytymistä ja sosiaalista... 1997). Työryhmän loppuraportissa todettiin mm., että

■ "Helsingin tasaantuva kehitys on 90-luvulla vaihtunut alueelliseksi erilaistumiseksi. Tulotaso on laskenut ja työttömien sekä toimeentulotuensaajien osuus on kasvanut Helsingin itäisillä ja koillisilla alueilla sekä pitkänsillan pohjoispuolella samanaikaisesti kun muut alueet ovat lähteneet laman jälkeiseen nousuun tai ohittaneet laman ilman taantumisia" (Syrjäytymistä ja sosiaalista... 1997, 26; ks. myös Lankinen 1997; Maury 1997; Kortteinen & Vaattovaara 1999).

Alueiden väliset erot näyttivät kasvavan 1990-luvun jälkipuoliskolla (Kortteinen & Vaattovaara 1999; Lankinen 2001). Sen jälkeen arviot tulokset alueellisten erojen kehityksestä ovat vaihdelleet. Sosioekonomisen statuksen pitkän aikavälin tarkastelun (Lankinen 2004) perusteella aiemmat korkean statuksen alueet ovat menettäneet etumatkaansa ja alueiden väliset erot ovat vuodesta 1970 lähtien, 1990-luvun puolivälin lamavuosia lukuun ottamatta, tasoittuneet. Lankisen mukaan alueellinen sosioekonominen tasapaino saavutti Helsingissä historiallisesti korkeimman sekoittuneisuuden asteen vuonna 2000. Sen sijaan esimerkiksi asuntohintojen alueellisia muutoksia koskevan selvityksen (Lönqvist & Vaattovaara 2004) perusteella, asuntojen hintataso on noussut 1990-luvun laman jälkeen poikkeuksellisen vahvasti Helsingin läntisillä alueilla, ja alueiden välinen kes-

Växande differentiering eller utjämning?

I samband med behandlingen av Helsingfors stads budget för år 1997 framlade fullmäktigledamot Osmo Soinivaara den 13.11.1996 en hemställningskläm att Stadsstyrelsen måtte tillsätta en kommitté för att utreda marginalisering och social segregation samt koordinera olika förvaltningars åtgärder i dessa frågor. Klämmen godkändes med röstetalen 56-26, en arbetsgrupp tillsattes och förslag framlades (*Syrjäytymistä ja sosiaalista ... 1997*). Arbetsgruppens slutrapport konstaterar bl.a. att

■ utvecklingen i Helsingfors övergått från utjämning till lokal differentiering. I stadens östra och nordöstra delar samt i området norr om Långa Bron har inkomstnivån sjunkit och andelen utkomststödstagare vuxit samtidigt som de övriga delarna av staden börjat repa sig efter den ekonomiska depressionen eller rentav klarat av den utan att tackla av (*Syrjäytymistä ja sosiaalista ... 1997*, 26; se även Lankinen 1997; Maury 1997; Kortteinen & Vaattovaara 1999)).

Skillnaderna områden emellan tycktes växa under 1990-talets senare hälft (Kortteinen & Vaattovaara 1999; Lankinen 2001). Efter detta har bedömningarna om de lokala skillnadernas utveckling växlat. På grundval av en analys av socioekonomisk status under en längre tid (Lankinen 2004) har tidigare högstatusområden mist en del av sitt försprång och skillnaderna områden emellan utjämnats allt sedan 1970-talet – med undantag av depressionen i medlet av 1990-talet. Enligt Lankinen nådde den lokala socioekonomiska balansen sin största heterogenitet någonsin år 2000. Ändå visar en undersökning om lokala förändringar i bostadspriserna (Lönqvist & Vaattovaara 2004) att bostadspriserna efter den ekonomiska depressionen stigit exceptionellt starkt i Helsingfors västra delar och att skillnaden i medelkvadratmeterpris år 2001 var störst sedan år 1965. Skill-

kineliöhintaero oli, vuoden 1965 jälkeen, suurimmillaan vuonna 2001. Tulosten eroja selittänee se, että ne puhuvat eri ilmiöistä.

Suomalaisia kaupunkiseutuja on kansainvälisissä vertailuissa totuttu pitämään sosiaalisesti kohtuullisen tasapainoisina alueina, joissa huono-osaisuus ei ole alueellisesti keskittynyttä vaan pistemäisesti hajautunutta. Tällä hetkellä eräänlainen yleisarvio kuitenkin on, että viime vuosien aikana lisääntynyt väestön kasvava eriytyminen mm. tulojen, työn ja koulutuksen suhteen on kasvattanut myös kaupunkien asuinalueiden välisiä eroja (esim. Hallituksen asuntopoliittinen... 2004, 51). Lisäpontta kasvava erilaistuminen on saanut kuntien asunto-, kaavoitus- ja sosiaalipoliittikan toimintaympäristön viimeaikaisista muutoksista. Kuntien talouden kantokyky on heikentynyt, mikä on vähentänyt mahdollisuuksia vaikuttaa alueiden välisiin eroihin.

Helsingin alueellisten erojen viimeaikaisista muutoksista on löydettävissä toistaiseksi tietoa pääasiassa vain suur- tai peruspiiritasolta (7:ltä tai 33 alueelta, esim. Helsingin työttömyys... 2004). Seuraava vertailu perustuu osa-alueitasoiseen (yhteensä yli 100 aluetta) tietoon, jonka voidaan olettaa olevan herkempi alueiden välisille eroille. Tarkastelujaksona on viimeksi kulunut 3–4 vuotta, tietojen saatavuudesta riippuen. Ilmiöistä ovat mukana: enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus, työttömyysaste, toimeentulotuen saajien osuus sekä asuntojen hinnat. Kustakin ilmiöstä ovat mukana vain ne osa-alueet, jotka edustavat jakaumien ääripäitä. Tarkastelun rajaaminen tällä tavoin vain ns. 'hyviin' ja 'huonoihin' alueisiin on havainollinen ja enemmän EU-hengen (Simpura 2004) mukainen tapa selvittää kaupunkien sisäistä erilaistumista ja siinä tapahtuneita muutoksia. Kiinnostava kysymys siis on, mihin suuntaan kehitys on jakauman ala- ja yläpäässä kulkenut: onko osa-alue-erojen ääripäissä tapahtunut erkaantumista tai irtiottoja eli onko alueellinen erilaistuminen kasvanut? Erityinen kiinnostus kohdistuu jakauman alapäähän, voidaanko sieltä tunnistaa

naden i rönen torde förklaras av att de tar fasta på skilda saker.

I internationella jämförelser har finländska stadsregioner i regel framstått som socialt förhållandevis balanserade områden, där marginaliseringen inte är koncentrerats i vissa områden utan är utspridd punktvis i staden. Men just nu finns det ett slags allmänt omdöme att senaste års växande olikheter i befolkningens inkomster, sysselsättning och utbildning har ökat skillnaderna även mellan bostadsområdena i staden (t.ex. Regeringens bostadspolitiska betänkande 2004, 51). Den växande olikheten har påskynats av förändringar nyligen i kommunernas bostads-, planläggnings- och socialpolitik. Kommunernas ekonomiska bärkraft har försvagats, vilket i sin tur har försämrat möjligheterna att inverka på skillnaderna områden emellan.

Än så länge har det funnits uppgifter och rön om senaste tidens förändringar i de lokala skillnaderna i Helsingfors endast gällande de 7 stordistriktet och 33 distriktet (t.ex. *Helsingin työttömyys ...* 2004). Föreliggande jämförelse bygger på uppgifter om de sammanlagt över 100 delområdena, som är mera representativa för enskilda bostadsområden. Den analyserade perioden är de 3–4 senaste åren, beroende på uppgifternas tillgänglighet. Följande variabler analyseras: andelen invånare med högst grundskoleutbildning, arbetslöshetsgraden, andelen utkomststödstagare samt bostadspriserna. För varje variabel har endast de delområden som ligger i fördelningarnas yttersta ändor tagits med. Att göra denna avgränsning är motiverat därför att det åskådliggör hur skillnaderna områden emellan vuxit – om de vuxit. En intressant fråga är alltså vilken riktning utvecklingen tagit i fördelningens övre resp. nedre ända tagit: har skillnaderna mellan extremvärdena vuxit, dvs. har den lokala differentieringen ökat? Föreliggande analys bygger på den utredning som gjorts för rapporten *Hyvinvointi Helsingissä valtuustokaudella 2001–2004* (Välståndet i Helsingfors under fullmäktigperioden 2001–2004).

huonoon suuntaan meneviä kierteitä. Seuraavaksi esiteltävä tarkastelu perustuu ”Hyvinvointi Helsingissä valtuustokaudella 2001–2004” raporttia varten tehtyyn selvitykseen.

Alueellisissa koulutustasoeroissa tasoittumista

Nuorten koulutustason ja työllistymisen välisestä yhteydestä on totuttu ajattelemaan, että mitä korkeampi koulutustaso sitä paremmin nuoret työllistyvät. Tämä pitänee edelleen kohtuullisen hyvin paikansa, vaikka myös korkeasti koulutettujen nuorten työttömyys on viime vuosina lisääntynyt (Helsingin työttömyys... 2004). Työnsaannin kannalta heikoimmassa asemassa ovat siis ne, joilla ei ole minkäänlaista perusasteen koulutuksen jälkeistä ammatillista tutkintoa.

Enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus on laskenut Suomessa jo pitkään samalla kun yleinen koulutustaso on noussut. Helsingissä tähän ryhmään kuuluvien 20–44-vuotiaiden osuus laski vuosien 2000–2004 välillä vajaan prosentin, 19,7 prosenttiin. Mikäli joillakin alueilla koulutustaso ei ole yleiseen tapaan noussut, tai jos se on joillakin alueilla laskenut, voidaan sellaista kehitystä pitää huolestuttavana. Hakeutuminen lukioon tai toisen asteen ammatilliseen koulutukseen vaihtelee suuresti Helsingin ja pääkaupunkiseudun eri alueiden välillä (esim. Karisto & Montén 1996, Kauppinen 2004). Tasapainoisen alueellisen kehityksen kannalta on siten kaikkein epätoivottavinta, jos hakeutuminen peruskoulun jälkeiseen koulutukseen on laskenut alueilla, joilta peruskoulun jälkeiseen koulutukseen hakeudutaan jo muutenkin keskimääräistä vähemmän.

Vertailtaessa enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuuksia helsinkiläisillä asuinalueilla, huomio kiinnittyy ensiksi suuriin eroihin matalan ja korkean koulutustason alueiden välillä. Matalan koulutustason alueilla eli alueilla joilla enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus on suurin,

Mindre skillnader i utbildningsnivå

Av hävd har man utgått från att ju högre utbildning unga människor har, desto lättare är det för dem att få arbete. Detta torde ännu stämma rätt bra, trots att arbetslösheten på senare år även ökat bland högt utbildade unga (*Helsingin työttömyys ... 2004*). Sämst förspant för att få jobb har alltså de som inte har någon yrkesmeriterande utbildning efter grundskolan.

Andelen invånare med högst grundskoleutbildning har redan länge minskat i Finland, i takt med den allmänna höjningen av utbildningsnivån. I åldersgruppen 20–44 år i Helsingfors minskade deras andel med en knapp procent till 19,7 procent under perioden 2000–2004.

Fog till oro finns i de stadsdelar där utbildningsnivån inte stigit – vilket den gjort överlag – eller rentav sjunkit. Idag finns det stora skillnader mellan olika delar av Huvudstadsregionen i andelen personer som börjar i gymnasiet eller yrkesutbildning. Det minst önskvärda med tanke på en balanserad utveckling i staden är att andelen invånare med enbart grundskoleutbildning växer i stadsdelar där den redan är större än genomsnittet.

Vid en titt på andelen invånare med endast grundskoleutbildning i olika delar av Helsingfors fäster man sig allra först vid de stora skillnaderna mellan de lågutbildade områdena och de högutbildade. De områden där andelen är störst (32,5 % år 2000) har en tre gånger större andel än de områden där andelen är minst och en och en halv gång större än medeltalet. År 2000 fanns det dessutom ett område i Helsingfors, dvs. Jakobacka, där andelen var 44 procent, vilket var två och en halv gång mera än medeltalet och fyra gånger mera än de områden som hade minsta andelen.

Åren 2000–2004 minskade andelen personer med högst grundskoleutbildning inte jämnt i hela staden. Bland de områden där denna andel var liten både minskade och ökade den, medan den i genomsnitt hölls oförändrad, dvs. ca 11 procent. Men i de områ-

osuus (32,5 prosenttia vuonna 2000) on puolitoista-kertainen Helsingin keskitasoon verrattuna ja kolminkertainen korkean koulutustason alueisiin verrattuna. Lisäksi Helsingissä oli vuonna 2000 yksi alue, jossa enintään perusasteen suorittaneiden osuus on selvästi kaikkia muita alueita korkeampi. Jakomässä tuo osuus oli 44 prosenttia eli kaksi ja puolikertainen Helsingin keskitasoon ja nelinkertainen korkean koulutustason alueisiin verrattuna.

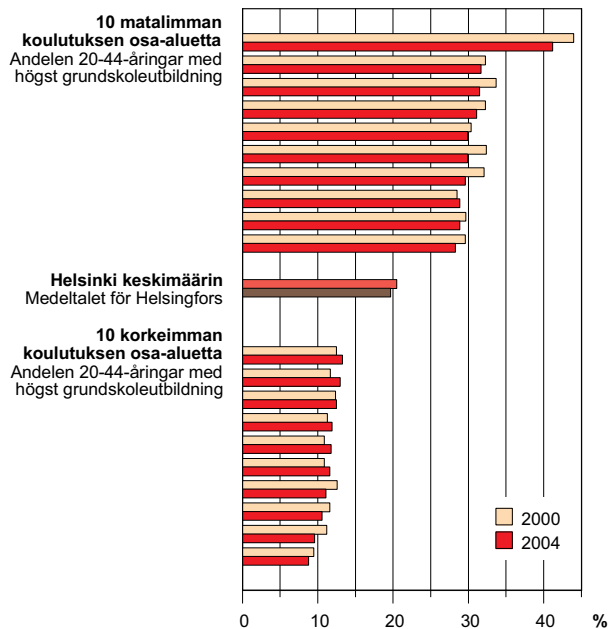
Enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus ei laskenut vuosina 2000–2004 samalla tavalla koko kaupungissa. Korkean koulutustason alueilla heidän osuutensa sekä lisääntyi että laski, keskimääräisen osuuden pysyessä ennallaan noin 11 prosentissa. Sen sijaan matalan koulutustason alueilla heidän osuutensa laski lähes kaksi kertaa nopeammin kuin koko kaupungissa. Kaikista matalimman koulutustason alueella enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus laski kaikkein eniten. Siten koulutuksen osalta muutokset olivat jaksolla 2000–2004 matalan koulutustason alueiden osalta myönteisiä ja tasoittivat kaupungin osa-alueiden välisiä eroja. Tasoittuminen johtunee pääosin siitä, että matalan koulutustason osa-alueilla yleinen koulutustaso jatkoi nousuaan ja lähestyi kaupungin keskimääräistä koulutustasoa samalla kun korkean koulutustason osa-alueilla koulutustaso ei ole enää juurikaan nousut. Muutokset olivat tosin suhteellisen pieniä, sillä useimpien koulutustaso ei ehdi muuttua neljässä vuodessa, vaikka tarkastelu olisikin rajattu 20–44-vuotiaisiin.

Työttömyyden osa-alueittaiset erot kasvoivat

Helsingin työttömyysaste oli vuoden 2003 lopussa 9,4 prosenttia ja työministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömiä työnhakijoita oli 28 775 (Helsingin työttömyys... 2004). Työttömien määrä kasvoi kol-

Kuvio 1. Enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus 20–44-vuotiaista 10 matalimman ja korkeimman koulutustason alueilla 2000–2004

Figur 1. Andelen personer med enbart grundskoleutbildning bland 20-44-åringarna i de tio områden med största resp. minsta andelen sådan personer

den där den varit stor minskade den nästan dubbelt snabbare än i staden som helhet. I det område som hade största andelen personer med högst grundskoleutbildning minskade denna andel allra mest. Sålunda skedde förändringarna i de lågutbildade områdena till det bättre och utjämnade skillnaderna delområden emellan. Utjämnningen torde framför allt bero på att den allmänna utbildningsnivån i områden med låg utbildningsgrad fortsatte stiga och närmade sig medelnivån för hela staden samtidigt som utbildningsnivån inte steg nämnvärt i de områden som haft hög utbildningsnivå. Förändringarna var visserligen rätt små, därför att utbildningsnivån ju för de flesta inte hinner stiga på fyra år, trots att det handlade om 20–44-åringar.

matta vuotta peräkkäin. Vuosittain työttömien määrä on kasvanut reilulla 1 500 ja kolmessa vuodessa työttömyysaste on noussut 0,9 prosenttiyksikköä. Työttömyys kasvoi edelleen vuonna 2004 loivasti aina lokakuuhun saakka, jolloin se ensimmäistä kertaa vuoden 2001 jälkeen pysähtyi. Vaikka työttömyysaste vuonna 2003 oli vain noin puolet kymmenen vuoden takaisesta (vuonna 1994 18,5 prosenttia), työttömyyden loivempikin kasvu on alueiden välisten erojen kannalta huolestuttavaa, jos se keskittyy vain muutamille alueille.

Tarkastelujaksolla 2000–2003 työttömien lukumäärä kasvoi kaikissa suurpiireissä. Myös peruspiiritasolla työttömyys kasvoi kaikkialla lukuun ottamatta Maunulan, Itä-Pakilan ja Myllypuron peruspiirejä. Kun aluetasoa edelleen tarkennetaan, niin Helsingistä löytyy 12 osa-alueetta, joilla työttömyys väheni samanaikaisesti, kun se muualla kasvoi. Työttömyys kääntyi lievään laskuun muutamilla niin matalan (Tammisalo, Veräjämäki) kuin korkean työttömyyden (Toukola, Kivikko ja Maunula) alueilla. Kivikossa työttömyyttä vähensivät tarkastelujakson kuluessa valmistuneet uudet omistusasunnot ja siitä seurannut muutos väestörakenteessa.

Kun tarkasteluun poimitaan 15 korkeimman ja matalimman työttömyysasteen osa-alueetta, niin työttömyys kasvoi eniten alueilla, joilla työttömyysluvut ovat ennestäänkin korkeita. Työttömyys kasvoi tarkastelujakson aikana yli 2 prosenttia viidellä korkean ja kahdella matalan työttömyysasteen osa-alueella. Suurinta osa-alueittainen kasvu oli Meri-Rastilassa ja Itäkeskuksessa, joissa työttömyysaste nousi 12 prosentin tuntumasta lähelle 16 prosenttia, mikä määrällisesti tarkoitti vuoden 2003 lopussa molemmissa yli 400 työtöntä ja koko jaksolla 2000–2003 noin 100 työttömän lisäystä. Työttömyys kasvoi suhteellisen paljon, yli kaksi prosenttiyksikköä myös kahdella matalan työttömyyden alueella Lehtisaressa ja Kaivopuistossa. Työttömien määrät jäivät näillä alueilla kuitenkin vuoden 2003 lopussa huomattavasti vähäisemmiksi, yhteensä alle neljänkymmenen.

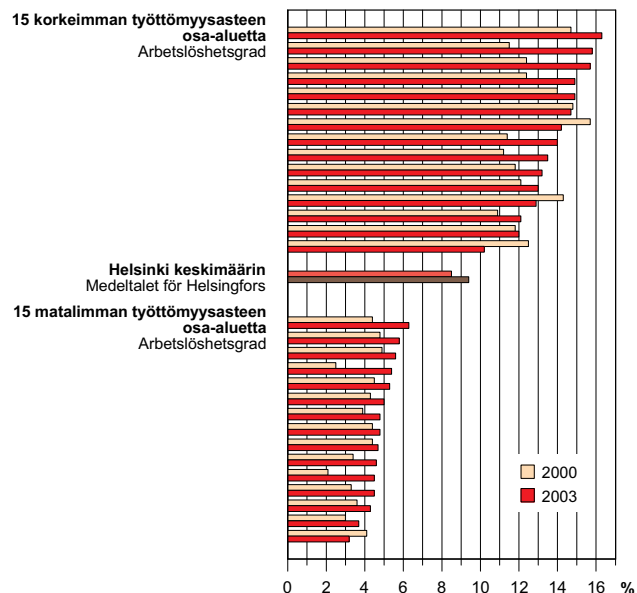
Skillnaderna i arbetslöshet delområden emellan växte

I slutet av år 2003 var arbetslöshetsgraden i Helsingfors 9,4 procent och enligt Arbetsministeriets arbetsförmedlingsstatistik uppgick antalet arbetslösa arbetssökande till 28 775 personer i Helsingfors (*Helsingin työttömyys ... 2004*). Antalet arbetslösa växte för tredje året å rad, med dryga 1 500 personer per år, sammanlagt med 0,9 procentenheter. I början av år 2004 fortsatte antalet arbetslösa växa långsamt. Trots att arbetslöshetsgraden år 2003 var bara hälften av vad den varit nio år tidigare (18,5 % år 1994), är även en långsam ökning av de arbetslösa oroväckande med tanke på den sociala differentieringen om den sker övervägande i vissa områden.

Under tiden 2000–2003 växte antalet arbetslösa i alla stordistrikt. Även i distrikten växte den överallt

Kuvio 2. Työttömyysaste (%) 15 korkeimman ja matalimman työttömyysasteen osa-alueilla 2000–2003

Figur 2. Arbetslöshetsgrad (%) i de 15 delområden som haft högsta resp. lägsta arbetslösheten 2000–2003

Joillakin alueilla hieman yli 15 prosenttiin kasvanut työttömyysaste ei välttämättä tarkoita paikallisten kurjistumiskiarteiden käynnistymistä tai alueella asuvien työttömien vastentahtoista syrjäytymistä. Etenkään, jos samat osa-alueet ovat kymmenen vuotta aiemmin kestäneet kaksi kertaa suurempia työttömyyslukuja. Ero korkeimman ja matalimman työttömyysasteen osa-alueiden välillä on jo pitkään, niin 1990-luvun alussa kuin vuonna 2003 ollut nelinkertainen (Syrjäytymistä ja sosiaalista... 1997). Alueellisen tasapainon kannalta huolestuttavaa vuosien 2000–2003 työttömyyskehityksessä on, että työttömyys kääntyi vuonna 2001 kasvuun, ja että korkean työttömyyden ryhmään on noussut uusia alueita samalla kun entiset yhtä lukuun ottamatta ovat jääneet sinne.

Toimeentulotuen saajien osuuksissa alueellisten erojen lievää tasoittumista

Toimeentulotuen saajien määrät ovat pysyneet Helsingissä viimeiset vuodet suurin piirtein ennallaan. Vuonna 2000 toimeentulotukea sai 59 123 henkilöä ja kolme vuotta myöhemmin 60 173. Toimeentulotuen saajien osuus (vuonna 2003 10,8 prosenttia) ei ole siis noussut samaa tahtia kuin työttömyysaste. Silti toimeentulotuensaajien osuus väestöstä on joillakin osa-alueilla työttömyysastetta suurempi.

Toimeentulotuensaajien osuus oli vuonna 2003 suurin Meri-Rastilan, Kivikon, Kallahden, Jakomäen ja Itäkeskuksen osa-alueilla, joissa tuensaajien osuus ylitti kaikissa 20 prosenttia. Näistä kolme ensimmäistä eli kolmen suurimman osuuden osa-alueita ovat suhteellisen vasta rakennettuja ja joissa työttömien maahanmuuttajien ja lapsiperheiden osuus on suuri. Ero matalimman ja korkeimman osuuden

utom i Månsas, Östra Baggböle och Kvarnbäcken. Samtidigt fanns det 12 delområden där arbetslösheten minskade medan den växte överallt annanstans. Den minskade något i Tammelund och Grindsbacka, där den varit låg redan tidigare, och i Majstad, Stensböle och Månsas, där den varit hög. I Stensböle minskades arbetslösheten av den förändring i invånarstrukturen som följt av de nya ägarbostäder som byggts där.

Arbetslösheten ökade mest i de delområden där den varit högst redan tidigare. Arbetslösheten ökade under den analyserade perioden med över två procent i fem delområden med hög och två delområden med låg arbetslöshetsgrad. Störst var ökningen i Havs-Rastböle och Östra Centrum, där den steg från ca. 12 procent till ca. 16 procent, vilket innebar en ökning på ca. 100 arbetslösa var till ca 400 i slutet av år 2003. Men även i två delområden med låg arbetslöshet, dvs. Lövö och Brunnsparken, växte den förhållandevis mycket, med över två procentenheter. I dessa delområden var dock antalet arbetslösa vid slutet av år 2003 absolut sett betydligt mindre, sammanlagt under fyrtio.

I vissa delområden innebar en arbetslöshetsgrad som klättrat lite över 15 procent inte nödvändigtvis begynnande fattigdom eller motvillig marginalisering för de arbetslösa som bodde i området, i synnerhet om området tio år tidigare klarat av dubbelt så höga arbetslöshetsstal. Skillnaden mellan områden med högsta resp. lägsta arbetslöshetsgraden har redan länge, dvs. i början av 1990-talet, år 1996 och år 2003 varit fyrdubbel (Syrjäytymistä ja sosiaalista ... 1997). Det som i arbetslöshetsutvecklingen åren 2000–2003 är oroväckande med tanke på balansen områden emellan är att arbetslösheten började växa år 2001 och att nya områden fått hög arbetslöshet samtidigt som bara ett har fått låg arbetslöshet.

osa-alueiden välillä on suuri. Kymmenen suurimman osuuden alueella toimeentulosaajien osuus väestöstä oli keskimäärin 20 prosenttia, kun se pienimmän osuuden osa-alueilla oli vain 2 prosenttia.

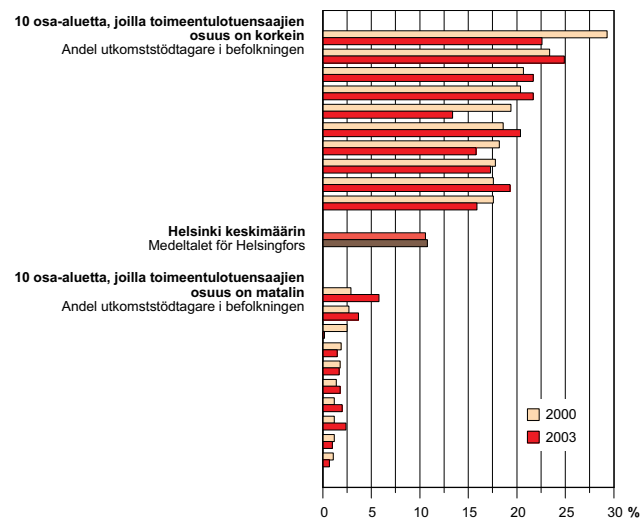
Vaikka toimeentulosaajien osuus ei jaksolla 2000–2003 Helsingissä suuresti muuttunutkaan, se laski selvästi kahdella osa-alueella: Kivikossa ja Pitäjänmäellä. Osa laskusta selittyy muutoksilla väestön määrässä ja rakenteessa. Kivikossa tuensaajien määrä pysyi ennallaan samanaikaisesti kun väestö kasvoi reilulla tuhannella. Pitäjänmäessä sen sijaan oli kyse aidosta laskusta, tuensaajien määrä putosi vajaasta viidestä sadasta kolmeensataan samalla kun asukasmäärä kasvoi vain vajaalla kolmella sadalla. Kokonaisuutena alueiden väliset erot toimeentulotuen saajien osuuksissa siis tasoittuivat hieman. Muutokset olivat kuitenkin pieniä ja osa-alueiden väliset erot matalimpien ja korkeimpien osuuden alueiden välillä säilyivät lähes ennallaan. Alueellisten erojen kannalta merkittävänä voidaan sen sijaan pitää sitä, että osa-alueiden väliset erot ovat suurimmillaan (jakaumien ääripäissä kymmenkertaiset) juuri toimeentulosaajien osuuksia vertailtaessa.

Asuntohintojen erot alueiden välillä tasoittuivat

Vapaarahoitteisten vanhojen asunto-osakehuoneistojen hinnat ovat nousseet viime vuosina Helsingissä suhteellisen nopeasti, koko jaksolla 2000–2003 keskimääräinen 14,4 prosenttia ja vuosittain noin 5 prosenttia. Vanhan osakeasunnon keskihinta on nykyisin noin 2 500 euroa eli korkeampi kuin mitä se oli 1980-luvun asuntokaupan huippuvuosina. Kun yleinen hintatason nousu otetaan huomioon, asuntojen reaali hinnat ovat tällä hetkellä vuoden 1988 reaali hintojen tasolla. Mikäli asuntohintojen nousu jatkuu samaa tahtia, huippuvuoden 1989 reaali hintojen taso ylittyy lähimmän 2–3 vuoden aikana.

Kuvio 3. Toimeentulotuen saajien osuus (%) 10 korkeimman ja matalimman osuuden osa-alueilla 2000–2003

Figur 3. Andelen utkomststödstagare (%) bland de 10 delområden med största resp. minsta utkomststödtagarandelen 2000-2003

En viss utjämnning i andelen utkomststödstagare

Antalet utkomststödstagare i Helsingfors har under de senaste åren varit ganska oförändrat. År 2000 uppgick de till 59 123 personer och år 2003 till 60 173. Deras andel (10,8 procent år 2003) har alltså inte vuxit i samma takt som arbetslöshetsgraden. Ändå utgör de i vissa delområden en större andel av befolkningen än de arbetslösa.

År 2003 var andelen utkomststödstagare störst, över 20 procent, i delområdena Havs-Rastböle, Stensböle, Kallvik, Jakobacka och Östra Centrum. De tre förstnämnda, där andelen var allra störst, är rätt nybyggda och har därmed stora andelar arbetslösa invandrare och barnfamiljer. Skillnaden mellan de delområden som har största respektive minsta andelen utkomststödstagare är stor. I tio delområden är andelen uppe i 20 procent i genomsnitt, medan den

Hintojen nousu ei jakaantunut aivan yhtä tasaisesti koko Helsingin alueelle. Halvimmilla alueilla hinnat nousivat tarkastelujaksolla keskimäärin 14,8 prosenttia. Hintanousu oli keskimääräistä voimakkaampaa Etelä- ja Keski-Vuossaassa, jossa hinnat nousivat vuosien 2000 ja 2003 välillä 22,3 prosenttia, mikä nosti alueen pois 15 halvimmalla alueen joukosta. Halvimmilla alueilla hintojen nousu tarkastelujaksolla vaihteli 10,9–22,3 prosentin välillä, joten yksikään alue ei jäänyt hintakehityksessä selvästi jälkeen Helsingin muista alueista. Asuntojen hinnat eivät myöskään kääntyneet laskuun yhdelläkään halvimmista alueista.

Kalleimmilla alueilla asuntojen hinnat nousivat jakson kuluessa hieman vähemmän, keskimäärin 12,8 prosenttia. Kalleimpien alueiden vaisumpaa hintanousua selittää osin vuoden 2001 yleinen notkahdus asuntojen hinnoissa, joka oli kalleimmilla alueilla, esimerkiksi Katajanokalla, Jollaksessa ja Kaivopuistossa muita alueita syvempi. Seuraavana vuonna nämä kaikki kolme aluetta korjasivat pudotuksen ja

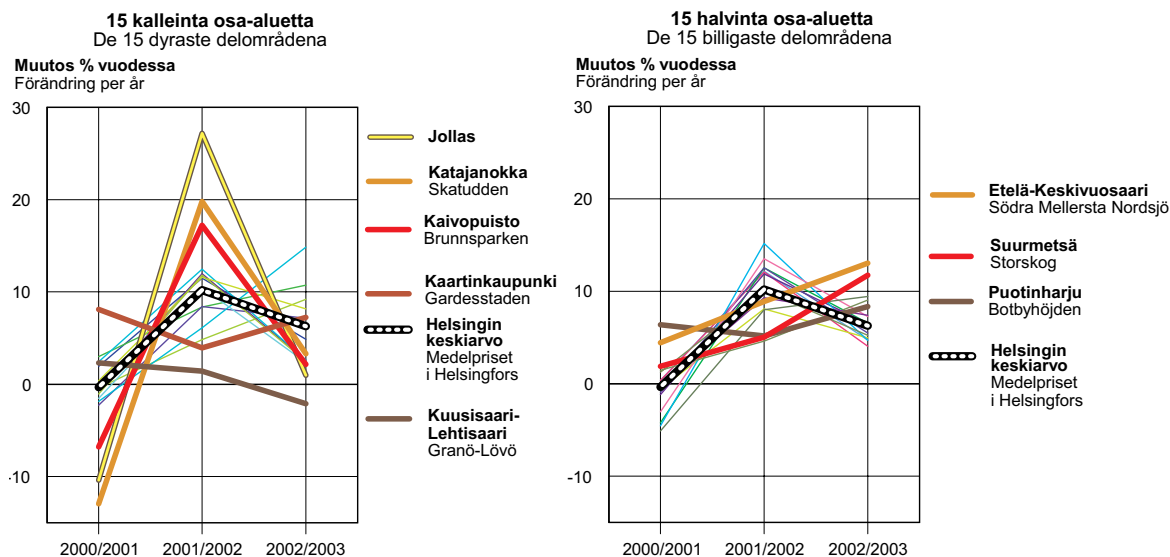
genomsnittliga andelen bland de tio delområden som har minsta andelen är bara två procent.

Trots att andelen utkomststödstagare inte växte nämnvärt åren 2000–2003 i Helsingfors som helhet, minskade den klart i två delområden, dvs. Stensböle och Sockenbacka. En del av minskningen berodde på förändringar i folkmängden och befolkningsstrukturen. I Stensböle förblev antalet utkomststödstagare oförändrat samtidigt som folkmängden ökade med drygt tusen. I Sockenbacka var det däremot fråga om äkta minskning, från nästan 500 till ca. 300, samtidigt som folkmängden ökade med bara knappt trehundra.

Som helhet minskade alltså skillnaderna i andelen utkomststödstagare delområdena emellan något. Men förändringarna var små, och de stora skillnaderna mellan de områden med minsta resp. största andelarna fortbestod. Det mest iögonenfallande är att skillnaderna delområden emellan är störst just i fråga om andelen utkomststödstagare, rentav tiofald mellan ytterlighetsvärdena.

Kuvio 4. Asuntojen keskihintojen muutos (%) 15 kalleimmalla ja halvimmalla alueella 2000–2003 (vapaarahoitteiset vanhat osakehuoneistot)

Figur 4. Förändring (%) i medelpriset på begagnade fritt finansierade aktielägenheter i de 15 dyraste resp. billigaste områdena 2000-2003

asuntojen keskimääräinen neliöhinta nousi Katajanokalla ja Kaivopuistossa lähes 20 prosenttia ja Jolaksessa yli 27 prosenttia eli lähes 600 euroa. Kalleimmilla alueilla hintojen nousun vaihteluväli oli 7,2–19,1 prosenttia, Kuusi- ja Lehtisaarta lukuun ottamatta, jossa nousu jäi 1,6 prosenttiyksikköön. Siellä asuntojen hinnat jopa laskivat vuonna 2003, kun muualla hinnat samanaikaisesti nousivat. Jostain syystä myös Kaartinkaupungin ja Puotinharjun hintakehitys eteni eri tahtiin kuin muilla alueilla.

Siten asuntohintojen viimeaikainen kehitys halvimprien ja kalleimpien alueiden välillä tasoitti jonkin verran asuinalueiden välisiä hintaeroja. Kun vuonna 2000 yhden neliön hinnalla kalleimmalta alueelta sai 2,76 neliötä halvimmalta alueelta niin vuonna 2003 ero oli kutistunut 2,54 neliöön. Samoin 15 halvimmalla alueella Helsingin keskihintaan suhteutettu asuntojen suhteellinen hintataso nousi, kun se samanaikaisesti 15 kalleimmalla alueella laski. Näin olen vuosien 2000–2003 trendi poikkeaa aiemmasta, jossa asuntohintojen alueiden väliset erot olivat suurimmillaan tarkastelujakson 1965–2001 lopussa (Lönnqvist & Vaattovaara 2004). Asuntohintojen alueiden väliset erot ovat siis pitkässä juoksussa kasvaneet, mutta viime vuosina erojen kasvu on pysähtynyt ja kääntynyt lieväksi tasoittumiseksi. Ennakkotiedot vuoden 2004 asuntohinnoista puolestaan kertovat alueiden välisten hintaerojen taas hieman kasvaneen. Tasapainoisen alueellisen kehityksen kannalta tärkeintä on kuitenkin tieto, että halvimmilla alueilla asuntojen hintataso ei ole kääntynyt yhdelläkään alueella laskuun samalla kun yleinen hintataso on noussut.

Johtopäätös: alueiden välisissä eroissa lievää tasoittumista

Edellä esitetyn perusteella osa-alueiden välillä jaksolla 2000–2004 tapahtuneet muutokset kokonaisuutena tasoittivat alueiden välisiä eroja. Erot tasoittuivat koulutustason, toimeentulotuen saajien

Mindre skillnader i bostadspriserna

Åren 2000–2003 steg priserna på begagnade fritt finansierade aktielägenheter rätt raskt i Helsingfors, med 14,4 procent (ca. 5 procent per år). Medelpriset på en begagnad ägarbostad är idag 2 500 euro högre än under de vildaste åren i slutet av 1980-talet. I förhållande till den allmänna prisnivån är bostadspriserna nu uppe på samma nivå som år 1988. Om bostadspriserna fortsätter stiga i samma takt kommer den hittills högsta realprisnivån, av år 1989, att uppnås inom 2–3 år.

Bostadspriserna har inte stigit jämnt i hela Helsingfors. I de billigaste områdena steg de med i genomsnitt 14,8 procent åren 2000–2003. Prisstegringen var starkare än genomsnittet i Södra och Mellersta Nordsjö, där priserna steg med 22,3 procent från år 2000 till år 2003, vilket gjorde att området inte längre hörde till de 15 billigaste. I de billigaste områdena varierade prisstegringen mellan 10,9 och 22,3 procent åren 2000–2003, så inget område blev klart på efterkälken i prisstegringen. Priserna började inte sjunka i ett enda av de billigaste områdena.

I de dyraste områdena steg bostadspriserna lite mindre, i genomsnitt med 12,8 procent åren 2000–2003. Detta förklaras delvis av den svacka i bostadspriserna som inföll år 2001. Den var starkast i dyra områden såsom Skatudden, Jollas och Brunnsparken. Följande år tog dessa områden igen nedgången med en nästan 20 procents ökning på Skatudden och i Brunnsparken och över 27 procent i Jollas (nästan 600 euro) i det genomsnittliga kvadratmeterpriset. I de dyraste områdena varierade prisstegringen mellan 7,2 och 19,1 procent, med undantag av Lövö-Granö, där den var bara 1,6 procenten heter. Där rentav sjönk bostadspriserna år 2003, samtidigt som de steg annanstans. Av någon anledning utvecklades priserna även i Gardesstaden och Botbyhöjden annorlunda än i de övriga områdena.

Så på sistone har skillnaderna i bostadspriser stadsdelar emellan alltså i någon mån utjämnats. Me-

osuuksien ja asuntohintojen osalta. Tarkastelussa mukana olleista muuttujista ainoastaan työttömyysasteen alueiden väliset erot kasvoivat. Siinäkin erojen kasvu ei ollut kovin selkeää, vaan johtui lähinnä siitä, että korkean työttömyyden alueisiin nousi kolme uutta aluetta. Tästä herääkin kysymys, miksi kasvavaa alueellista erilaistumista ei ole tapahtunut, vaikka hyvinvointipalveluita on leikattu ja asuinalueiden välillä on suhteellisen suuria eroja esimerkiksi toimeentulotuen saajien, koulutettujen, tai vaikkapa oman asuinalueensa turvattomaksi kokevien (Heiskanen et al. 2004) osuuksien suhteen?

Esitetylle tiedolle voidaan tehdä varauksia. Tarkasteltu ajanjakso on todennäköisesti joillekin ilmiöille aivan liian lyhyt. On oletettavaa, että esimerkiksi tuloerojen kasvu väestöryhmien välillä ei näy heti koulutustason alueellisten erojen kasvuna. On myös mahdollista, että alue-erojen tasoittumisen taakse kätkeytyy suuriakin eroja ja erilaisia kehityskulkuja yksittäisen osa-alueen sisällä. Saattaa nimittäin olla, että esimerkiksi työttömyys ja siihen usein liittyvä huono-osaisuus on kasvanut pistemäisesti keskittyen joihinkin taloihin. Osa-alueitasoinenkin vertailu ei ole silloin riittävä vaan tarvittaisiin talokohtaista tietoa. Tätä tukee mm. Helsingin kiinteistöviraston asuntoasiainosaston tieto (Hassi 9.9.2004; HS 11.11.2004), jonka mukaan asunnonjaolla ei ole vaikeuksia löytää vuokralaisia joillekin alueille vaan joihinkin taloihin, joita hakijat karttavat talojen huonon maineen, porraskäytävien tai asuntojen yleisen siivottomuuden takia. Lisäksi nyt esitelty tarkastelu perustui suhteellisten osuuksien muutoksille. Absoluuttisiin määriin perustuva tarkastelu olisi saattanut tuottaa hieman erilaisen kuvan. Esimerkiksi euroilla mitattuna ennestään kalliiden alueiden etumatka halvempiin alueisiin joskus jopa kasvoi, vaikka prosentuaalisesti halvempien alueiden hinnat nousivat eniten.

dan år 2000 bostäderna i det dyraste delområdet i snitt kostade 2,76 gånger mera än i det billigaste, hade detta förhållande minskats till 2,50 år 2003. Detta innebär ett avbrott på den trend som försiggått sedan 1965, dvs. att skillnaderna i bostadspriser områden emellan växte (Lönngqvist & Vaattovaara 2004). Så i det långa loppet har skillnaderna i bostadspriser områden emellan vuxit, men under de senaste åren har skillnaderna slutat växa och börjat utjämnas. Nu pekar dock förhandsuppgifter gällande år 2004 på att skillnaderna områden emellan skulle ha vuxit lite igen. Men viktigast med tanke på en balanserad regional utveckling är ändå att bostadspriserna inte börjat sjunka i ett enda av de billigaste områdena medan den allmänna prisnivån stigit.

Slutsats: skillnaderna områdena emellan har minskat något

Att döma av vad vi ovan sett innebar de förändringar som skedde åren 2000–2003 som helhet en viss utjämning i skillnaderna områden emellan. Skillnaderna i såväl utbildningsnivå, andelen utkomststödstagare som priserna på begagnade bostäder minskade något. Av de variabler vi analyserat var det bara andelen arbetslösa som uppvisade växande skillnader områden emellan. Och inte heller på den punkten var ökningen särskilt tydlig, utan den berodde främst på att tre nya områden fick hög arbetslöshetsgrad.

Här finner sig frågan: vad beror det då på att de lokala skillnaderna inte vuxit sedan år 2000, trots att välfärdsservicen skurits ner och det finns ganska klara skillnader områden emellan i t.ex. andelen utkomststödstagare, andelen lågutbildade eller andelen personer som känner sig otrygga i sitt eget grannskap (Heiskanen et al. 2004).

Vi måste först göra några förbehåll om våra rön. För det första är den analyserade perioden troligen

Varauksista huolimatta on mahdollista, että alueelliset erot ovat neljän viime vuoden aikana aidosti tasoittuneet. Tasoittumisen puolesta puhuvat viimeaikaiset muutokset tuloeroissa ja työttömyydessä. Tuloerojen vuodesta 1994 alkanut kasvu pysähtyi vuonna 2000 (Tilastokeskus 2004). Työttömyyden vaikutukset ovat puolestaan levinneet aiempaa laajemmalle. Vuonna 2003 korkea-asteen tutkinnon suorittaneista oli työttömänä 6 500, mikä oli 800 enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömiä tästä määrästä oli saman vuoden lopussa lähes tuhat (Helsingin työttömyys... 2004). Tällaiset määrät vaikuttavat jo alueiden välisiin eroihin. Korkeasti koulutettujen työttömyyden kasvun taustalla vaikuttavat todennäköisesti tietoliikenteen ja -tekniikan alojen heikentynyt työllisyystilanne vuoden 2000 pörssi-kuplan puhkeamisen jälkeen. Ilmiö joka voi laajemminkin, mm. pääomatulojen laskun kautta, selittää alueellisten erojen tasoittumista.

Ja tietysti on mahdollista, että hyvinvointipolitiikan perinteiset liittoutumat asunto-, kaavoitus- ja sosiaalipolitiikassa ovat pitäneet, kaupungin viimeaikaisista säästökuureista huolimatta. Vaikka mm. harkinnanvaraista toimeentulotukea on vähennetty, päiväkoteja lakkautettu ja ryhmäkokoja suurennettu, niin sosiaalitoimessa on säästetty syrjäytymistä ja alueellista erilaistumista ehkäisevällä tavalla (esim. OECD 2003). Osa säästöistä on ollut myös seurausta lasten määrän vähentymisestä. Joka tapauksessa osa-alueiden väliset erot tasoittuivat lievästi tarkastelujaksolla 2000–2004. Mitään dramaattisia osa-alueiden välisiä muutoksia tai huonoon suuntaan meneviä kierteitä ei siis tapahtunut. Osa-alueiden väliset erot jakaumien ääripäissä ovat edelleen, lievästä tasoittumisesta huolimatta, työttömyydessä nelin-, koulutustasossa kolmin-, asuntojen hinnoissa kaksi ja puoli- sekä toimeentulotuensaajien osuudessa kymmenkertaiset. Erojen viimeaikainen lievä tasoittuminen voidaan tulkita myös alueiden välisten erojen vakiintumiseksi. Onko kysymyksessä vain hetkellinen vakiintuminen, selvinnee lähivuosina.

alltför kort för en del fenomen. Vi kan t.ex. anta att växande inkomstskillnader befolkningsgrupper emellan inte genast syns i form av lokala skillnader i utbildningsnivå. Det är också möjligt att t.o.m. delområdesnivån är så grov att den döljer rentav ganska märkbara lokala skillnader. Det kan nämligen hända att t.ex. arbetslösheten och marginaliseringen skett i vissa hus eller kvarter snarare än områden. Det skulle alltså behövas uppgifter om enskilda hus, inte bara om delområden. Detta stöds av Helsingfors stads fastighetskontors avdelnings för bostadsärenden rön (Hassi 9.9.2004; HS 1.1.2004), enligt vilket det är vissa hus, och inte vissa områden, som ingen vill flytta till p.g.a. dåligt rykte, störningar och osnygghet.

Dessutom byggde vår analys på relativa andelar. En analys baserad på absoluta antal hade kunnat ge en annan bild. Exempelvis kunde de dyra områdenas försprång till de billiga rentav växa i reda pengar mätt, trots att de billigare områdenas priser steg mest mätt i procent.

Trots dessa förbehåll är det möjligt att de lokala skillnaderna verkligen minskat under fyra senaste åren. Som exempel har arbetslöshetens verkningar fått större utbredning än tidigare. År 2003 hade antalet arbetslösa med examen på hög nivå ökat med 800 till 6 500. Bland dem var nästan tusen långtidsarbetslösa (*Helsingin työttömyys ... 2004*). Sådana mängder inverkar redan på skillnaderna områden emellan. I bakgrunden till den ökade arbetslösheten bland högre utbildade finns sannolikt den försämring i sysselsättningsläget inom ITC-branschen som skedde efter att börsbubblan sprack år 2000. Detta fenomen kan i sin tur t.ex. genom minskade kapitalinkomstvolymerna ha bidragit till att utjämna de lokala skillnaderna.

Och det är givetvis möjligt att välfärdspolitikens traditionella frontlinjer inom bostads-, planläggnings- och socialpolitiker har hållit stånd, trots alla sparkurer på sistone. Trots att socialväsendet varit tvunget att göra inskränkningar i det behovsprövade utkomststödets, stänga daghem och minska grupps-

Toivottavasti siihen mennessä myös kaupungin sisäisen erilaistumisen mittaaminen on vakiintunut jollekin sopivalle aluetasolle ja johonkin sopivaan ilmiöiden joukkoon.

torlekar, har det troligen lyckats göra det på ett sätt som ändå förhindrat marginalisering och lokal differentiering.

Hur som helst utjämnades skillnaderna delområden emellan något under perioden 2000–2003. Inga dramatiska förändringar i de inbördes förhållandena delområden emellan skedde. Men trots en viss utjämning är skillnaderna mellan lägsta resp. högsta ändan fyrdubbla för arbetslöshetens del, tredubbla för utbildningsnivåns, två och en halv gång större för bostadsprisernas och tio gånger större för andelen utkomststödstagares del. Att skillnaderna på sistone jämnat ut sig i någon mån kan tolkas så, att skillnaderna områden emellan stabiliserats. Hur länge den stabiliseringen varar torde de närmaste åren utvisa. Förhoppningsvis har mätningen av intern differentiering inom staden vid det laget funnit sina former beträffande områdesnivå och variabler.

Hyvinvointia helsinkiläisittäin

Helsingin kaupungin valtuutetut kokoontuivat 4.–5.11 Haikon kartanoon arvioimaan mennyttä kautta yhteisstrategioiden hengessä. Tietokeskus tuotti seminaariin Hyvinvointi Helsingissä valtuustokaudella 2001–2004 -raportin. Tämä laaja hyvinvoinninelonteko syntyi monien asiantuntijoiden yhteistyönä ja kirjoittajia oli mukana tietokeskuksen ohessa sosiaalivirastosta, terveyskeskuksesta ja opetusvirastosta. Raportti käsittää tilastotietoa sekä laadullista tutkimustietoa helsinkiläisten hyvinvointia kuvaavista näkökulmista, kuten sosiaali- ja terveyspalvelut ja niiden käyttö, asuinympäristöjen turvallisuus sekä alueen taloudelliset reunaehdot.

Julkaisu ilmestyy painettuna helmikuussa 2005 ja kohderyhmänä on erityisesti uudet kaupunginvaltuutetut. Selonteosta tuotetaan myös sähköinen verkkojulkaisu tietokeskuksen internet-sivuille.

Välmåga à la Helsingfors

Den 4–5 november 2004 samlades Helsingfors stads fullmäktige på Haikko Gård för att bedöma de gångna fyra åren. Faktacentralen hade för ändamålet framställt duplikatet *Hyvinvointi Helsingissä valtuustokaudella 2001–2004*, dvs. Välmågan i Helsingfors under fullmäktigperioden 2001–2004, i samarbete med många experter från Socialverket, Hälsocentralen och Utbildningsverket. Rapporten innehåller statistik och kvalitativa forskningsrön om helsingforsbornas välmåga, t.ex. om social- och hälsotjänsterna och deras nyttjande, bostadsmiljöns trygghet och regionens ekonomiska betingelser.

Publikationen ges ut i tryck i februari 2005 och riktar sig i synnerhet till de nya stadsfullmäktige. Även en webbversion ges ut på Faktacentralens hemsida.

Lähteet: | Källor:

- Asuntojen hinnat Helsingissä vuonna 2003, Helsingin kaupungin tietokeskuksen verkkojulkaisu 15/2004.
- Hallituksen asuntopoliittinen ohjelma vuosille 2004–2006 (2004). Ympäristöministeriön moniste 126.
- Hassi-Nuorluoto Laura 9.9.2004. Kiinteistöviraston asuntoasiainosasto, suullinen tiedonanto.
- Heiskanen Markku & Roivainen Outi & Tuominen Martti (2004). Helsingiläisten turvallisuutta tutkitaan. Kvartti 2/2004.
- Helsingin työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys alueittain 31.12.2003, verkkojulkaisu 22/2004.
- Helsingiläisten tulokehitys ja asuntokuntien tulot 2001 (2003). Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 16/2003.
- HS 11.11.2004. Espoon kaupungin vuokrataloyhtiöllä yli sata vuokra-asuntoa tyhjillään. Helsingin sanomat.
- Kortteinen Matti & Vaattovaara Mari (1999). Pääkaupunkiseudun kehityssuunta on kääntynyt. Yhteiskuntapolitiikka 4/1999.
- Lönnqvist Henrik & Vaattovaara Mari (2004). Asuntomarkkinoiden vuoristorata. Ovatko kaikki alueet samalla radalla? Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 5/2004.
- Karisto Antti & Montén Seppo (1996). Lukioon vai ei. Tutkimus alueellista eroista helsinkiläisten lukionkäynnissä ja lukiolakkausten vaikutuksista. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 6/1996.
- Kauppinen Timo (2004). Asuinalueen ja perhetaustan vaikutukset helsinkiläisnuorten keskiasteen tutkintojen suorittamiseen. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 6/2004.
- Lankinen Markku (1997). Asumisen segregaaation tila ja kehityssuunnat. Teoksessa Taipale, Kaarin & Harry Schulman (toim.): Koti Helsingissä: urbaanin asumisen tulevaisuus. Helsingin kaupungin tietokeskus.
- Lankinen Markku (2004). Measuring and interpreting the change of social cohesion with income and social structure. Konferenssipaperi esitelty "Regional and urban statistics: understanding change" -konferenssissa, jonka järjesti SCORUS – international network for urban and regional statistics, Minneapolis.
- Maury Jon (1997). Ilmakuva pääkaupunkiseudun sosiaalisista eroista 1990-luvun alussa. Teoksessa Ilmonen, Mervi & Markku, Lankinen & Hilikka, Lehtonen & Jon, Mayry & Jani, Päivänen (toim.): Mitä osoite osoittaa? Asuinalueiden erilaistuminen Helsingin seudulla, 55–88. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1997:2, YTV.
- Simpura Jussi (2004). Kaupunkiyhyvinvointi ja sen indikaattorit. Teoksessa Antikainen, Janne & Pyöriä Tarja (toim.): Kaupunkiseutujen kasvun aika, 37–42. Sisäasiainministeriön julkaisu 14/2004.
- Syrjäytymistä ja sosiaalista segregatiota selvittäneen työryhmän mietintö (1997). Helsingin kaupunginkanslian julkaisusarja A, 15/1997.
- OECD (2003). Territorial reviews: Helsinki, Finland. Paris, OECD.
- Tilastokeskus (2004). Pitkään jatkunut tuloerojen kasvu pysähtynyt. Lehdistötiedote 18.6.2004.

Vesa Keskinen

Alkukesästä 2004 ilmestynyt Kvartti-lehden numero 2 oli lukijatutkimuksen kohteena. Tutkimus toteutettiin internetin kautta. Vajaan kolmen kuukauden aikana 11.6.–30.9.2004 kyselylomakkeen täytti 70 lehden lukijaa. Ruotsinkieliseen kyselyyn vastasi vain neljä lukijaa. Seuraavat tulokset koskevat po. lehden numeroa, eivät välttämättä lehteä yleensä.

Kyselyyn vastanneista peräti 94 % piti Kvartti 2/2004:n sisältöä kiinnostavana (27 % erittäin kiinnostavana ja 67 % melko kiinnostavana). Yksittäiset artikkelit ja lehden osat kiinnostivat seuraavasti.

Lehden tilasto-osa ja englanninkielinen summary eivät ole yhteismitallisia varsinaisten artikkeleiden kanssa, mutta ne on kuitenkin haluttu sijoittaa kuviossa samaan tarkasteluun.

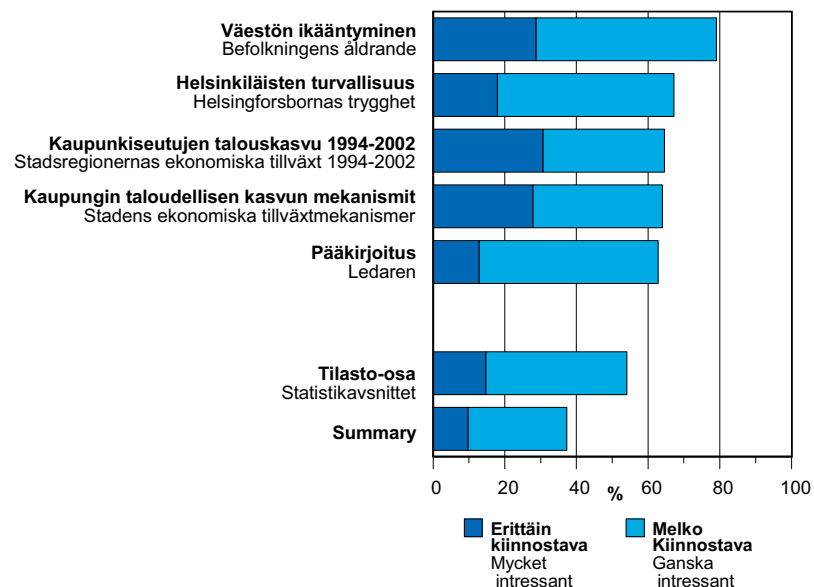
Valtaosa (90 %) kyselyyn vastanneista oli Kvartin vakituksia lukijoita eli he seurasiivat lehteä säännöllisesti. Perinteinen paperiversio on edelleen käytetyin mutta reilu kolmannes vastaajista luki lehteä myös internetin tai

Den Kvartti 2/2004 som kom ut sistlidna juni blev föremål för en läsarenkät utförd på Internet. Mellan 11 juni och 30 september fylldes formuläret i av 70 läsare. Den svenskspråkiga enkäten besvarades av 4 läsare. Följande resultat gäller alltså ett visst nummer, inte nödvändigtvis Kvartti överlag.

94 procent av dem som svarat tyckte Kvartti 2/004 var intressant (27 % mycket intressant, 67 % ganska intressant. Följande uppställning visar intresset för de olika artiklarna och avsnitten.

Artikkelin kiinnostavuus (N = 70)

Hur intressanta artiklarna är

kaupungin sisäisen intranetin kautta. Internetissä lehdestä on näytteillä muutama artikkeli per lehti, mutta kaupungin sisäisessä intrassa se on luettavissa kokonaisuudessaan pdf-muotoisena.

Lehden kaksikielisyydestä

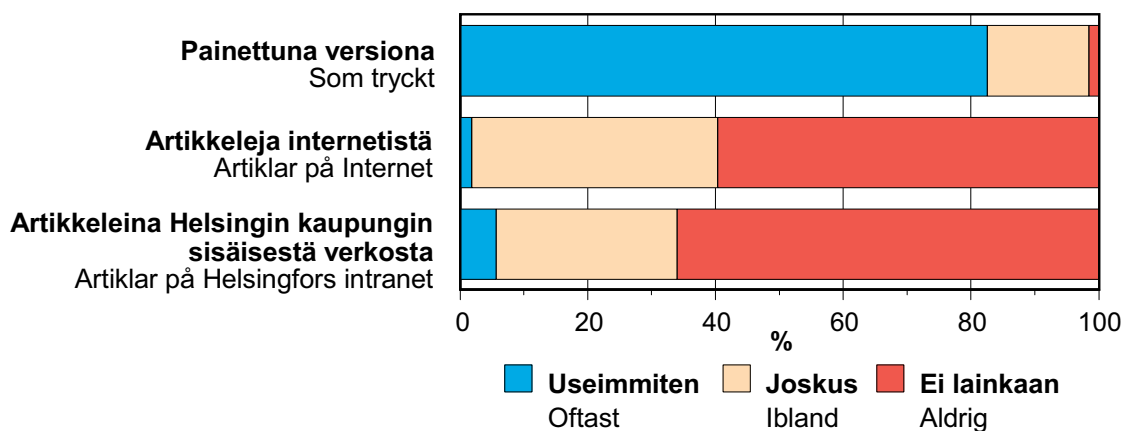
Tietokeskuksen Kvartti-lehti on ainoa Suomessa ilmestyvä kokonaan suomen- ja ruotsinkielinen aikakausjulkaisu. Toimituksen kannalta tämä on vaativa, aikaa vievä ja myös kallis satsaus. Lukijapalautteen mukaan puolet lukijoista pitää kuitenkin kaksikielisyttä tärkeänä, eikä kaksikielisyydestä ole juuri haittaakaan.

Mitä mieltä oltiin lehden kaksikielisyydestä (suomi/ruotsi)

	%
Erittäin tärkeä	17
Melko tärkeä	32
Ei tärkeä, mutta ei haittaakaan	45
Haittaa lukemista	6
%	100
N=	69

Missä muodossa lehteä luetaan

Vilken form man läste Kvartti i

Tidningens statistikavsnitt och engelskspråkiga sammandrag är givetvis inte helt jämförbara med artiklarna, men ingår ändå i uppställningen.

90 procent av enkätsvararna var regelbundna kvarttiläsare. Den traditionella tryckta versionen är ännu vanligast, men en dryg tredjedel av svararna hade läst Kvartti även på Internet eller stadens interna nät. Internetversionen presenterar ett par artiklar per nummer, medan stadens eget Intranet presenterar hela numret i PDF-format.

Tvåspråkigheten

Kvartti är den enda helt tvåspråkiga tidskriften i hela Finland. För redaktionen är detta en krävande, tidsödande och även dyr satsning. Läsarenkäten visar klart att tvåspråkigheten upplevs som viktig, och att de allra flesta inte störs av den.

Åsikter om tvåspråkigheten (finsk/svensk)

	%
Mycket viktig	17
Ganska viktig	32
Inte viktig, men inte störande heller	45
Stör läsningen	6
%	100
N =	69

Mitä aiheita tai teemoja toivottiin lehdessä käsiteltävän

Ehdotuksia, ideoita ja tietotarpeita lehdessä käsiteltäviksi aiheiksi mainitsi 28 vastaajaa eli 40 % kaikista vastaajista. Eri aiheita heiltä kirjattiin kaikkiaan 54 eli lähes kaksi per vastaaja.

Aiheita	Lkm
1) Kansainväliset vertailut, kaupunkikehitys, Helsinki ja EU	8
2) Sosiaalipolitiikka/sosiaaliturva, köyhyys, syrjäytyminen, vanhustenhuolto, ikääntyminen, elinolot	7
3) Kaupungin talous, kiinteistömarkkinat, kilpailukyky	6
4) Asuminen, asuntopolitiikka, rakentaminen, asuntojen hinnat	5
5) Metropolinäkökulma (edut, haitat, haasteet)	5
6) Kotimaiset kaupunkivertailut	4
7) Aluevertailut Helsingin sisällä, asuinalueiden eriytyminen	4
8) Kaupunkipolitiikka, kaupunkikehitys, tietoyhteiskuntakehitys	3
9) Monikulttuurisuus, maahanmuuttajat	3
10) Kaupunkikulttuuri, kulttuuri	3
11) Palvelut	2

Yksittäisinä aiheina mainittiin lisäksi seuraavat: terveydenhuolto, tilasto-osioon tietoja kävijämääristä (esim. Linnanmäki, Korkeasaari, Ateneum), kulinäärinen Helsinki ja rikollisuus.

Toivelista heijastaa pitkälti lehdessä jo olleita teemoja. Yksi, ilmeisesti kokonaan lehdessä käsittelemätön ehdotus tuli kuitenkin esiin. Se oli eri Helsingin virastojen vertailu muiden kaupunkien vastaaviin virastoihin ja niiden toimialoihin.

Lehden ulkoasu ja taitto

Kvartin ulkoasua arvioi 54 vastaajaa eli useampi kuin kolme neljästä. Valtaosa vastaajista piti lehden ulkoasusta, taitosta ja yleisestä layoutista. Palautteen voi jakaa seuraavasti:

Vilka teman och ämnen skall Kvartti ta upp?

28 enkätsvarare, alltså 40 procent, kom med förslag, idéer och informationsbehov för Kvarttis innehåll. Sammanlagt 54 ämnen bokfördes, dvs. nästan två per man.

Ämnen och teman	Antal
1) Internationella jämförelser, stadsutveckling, Helsingfors och EU	8
2) Socialpolitik/social trygghet, fattigdom, marginalisering, åldringsvård, åldrande, levnadsförhållanden	7
3) Stadsekonomi, fastighetsmarknad, konkurrenskraft	6
4) Boende, bostadspolitik, byggande, bostadspriser	5
5) Metropoldimensionen (fördelar, nackdelar, utmaningar)	5
6) Inhemska stadsjämförelser	4
7) Områdesjämförelser inom Helsingfors, bostadsområdenas differentiering	4
8) Stadspolitik, stadsutveckling, informations-samhällets utveckling	3
9) Kulturell pluralism, invandrare	3
10) Stadskultur, kultur	3
11) Service	2

Dessutom nämndes följande enskilda ämnen: hälsovård, statistik om antalet besök vid Borgbacken, Högholmen, Ateneum etc., det kulinariska Helsingfors och brottsligheten.

Önskelistan omfattar i stor utsträckning sådana ämnen som redan behandlats i Kvartti. Ett föreslaget ämne som inte torde ha behandlats i Kvartti var en jämförelse mellan ämbetsverk och rotlar i dels Helsingfors, dels andra städer.

Utseende och layout

54 enkätsvarare, alltså över tre fjärdedelar, kommenterade Kvarttis utseende. Största delen var nöjda med utseendet och layouten. Kommentarererna kunde uppdelas som följer:

Erittäin hyvä, poikkeava positiivisesti, korkeatasoinen	8
OK, miellyttävä, hyvä, ihan hyvä, asiallinen, neutraali	42
Hyvä, mutta onko liian pramea, palstajako häiritsee	2
Palstajako suomi/ruotsi erittäin huono	2
Yhteensä	54

Vaikka palstajako häiritsikin muutamaa vastaan, oli palautteen joukossa myös seuraava kommentti: "Korrekti, taitto hyvä, helppolukuinen, vaikka kaksikielinen.". Valokuvia toivottiin lisää. Numero kahden kansikuva sai erityistä kiitosta.

Sana on vapaa

Sähköisen lomakkeen lopussa oli tilaa antaa vielä muita kommentteja, kehittämisideoita sekä risuja että ruusuja. Tätä tilaisuutta käytti reilu kolmannes kyselyyn vastanneista eli 24 henkilöä. Suurin osa kommentteista oli jo aiemmin esille tulleita asioita (lehti OK, lisää valokuvia ja graafisia esityksiä) mutta uusiakin ehdotuksia ja näkökulmia tuli esiin.

- ilmestyminen vain suomenkielellä ja englanninkielinen yhteenveto (3)
- Kvarteille selkeä teemoitus (2), mm. koskemaan historian tutkimusta
- kevyempi juttu/palsta/kolumni piristäisi lehteä
- vinkkejä, puffeja nettiin tulevasta numerosta
- lehti pitäisi saada julkisiin tiloihin esim. terveysasemille odotushuoneisiin

Yhdessä kommentissa kyseenalaistettiin se, pitääkö kaupungilla olla Kvartin tyyppistä lehteä. Toisessa vastaavasti kiiteltiin, että Helsingillä on tahtoa ylläpitää tieteellistä julkaisusarjaa.

Sana on vapaa-osiota käytettiin myös tiedotuskanavana toimitukseen päin (jään eläkkeelle joten voitte poistaa minut jakelulistalta, miten pääsisimme yhteistyöhön...).

Mycket bra, avviker positivt, högklassig	8
OK, trevlig, bra, helt OK, saklig, neutral	42
Bra, men kanske lite för flott, störande med två spalter	2
Väldigt illa med en finsk och en svensk spalt	2
Sammanlagt	54

Trots att indelningen i två spalter störde några av dem som svarat, gavs även följande kommentar: Korrekt, bra layout, lättläst trots tvåspråkigheten. Mera fotografier äskades. Pärbilden för Kvartti 2/2004 fick särskilt beröm.

Ordet fritt

I slutet av den elektroniska blanketten fanns utrymme för fritt formulerade kommentarer, idéer, ris och ros. 24 personer tog vara på denna möjlighet. De flesta kommentarer var bekanta från tidigare (bra tidskrift, mera foton och grafik), men även nya förslag och idéer framkom.

- bör utges bara på finska med engelskt sammandrag (3)
- klarare teman (2), ta med även historieforskningen
- en lättare story/spalt/kolumn skulle piffa upp tidskriften
- vinkar och puffar om webbnumret
- tidningen borde distribueras i offentliga utrymmen, t.ex. väntrummen på hälsostationerna.

En kommentar ifrågasatte huruvida Helsingfors stad alls borde ha en tidning av typ Kvartti. En annan berömde i sin tur staden för viljan att upprätthålla en sådan här vetenskaplig publikationsserie.

Avsnittet "ordet fritt" utnyttjades också som informationskanal till redaktionen ("Hur skulle vi kunna samarbeta?", "Jag blir pensionerad, så ni kan stryka mig från postningslistan").

Viheralueiden arvokartoitus tuo puuttuvaa tietoa kaupunkisuunnitteluun

Kartläggning av värderingar ger stadsplaneringen nya rön om grönområdena

Liisa Tyrväinen

Laajoihin luonnonsuojeluhankkeisiin on panostettu näkyvästi viime vuosina, mutta taajamien lähiluonnon arvo ja merkitys ihmisille tunnetaan melko huonosti. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on entistä tärkeämpää tietää, millaiset viheralueet ovat asukkaiden mielestä arvokkaimpia. Sosiaalisten arvojen kartoitus tuo asukkaiden kokemat viheralueiden laadut kaupunki- ja viheraluesuunnitteluun nykyistä paremmin.

Sosiaalisten arvojen kartoitus – mikä se on?

Kaupunkiluonnolla on tärkeä merkitys ihmisten hyvinvoinnille, eikä ole samantekevää millaisia viheralueita asuin- ja työympäristöissä on tarjolla. Viheralueet lisäävät viihtyisyyttä ja tuovat luonnon kunta-laisten arkiympäristöön. Puusto ja muu kasvillisuus puhdistavat ilmaa saasteilta, parantavat pienilmastoa ja vaimentavat tuulisuutta. Erityisen tärkeitä asukkaille ovat maisema- ja virkistysarvot. Viime vuosina on saatu myös tieteellistä näyttöä luonnonympäristöjen terveysvaikutuksista. Luontoympäristö auttaa muun muassa palautumaan stressistä ja ylläpitämään työkykyä.

På senare år har synliga satsningar gjorts på omfattande naturskyddsprojekt, men sonderingarna av vad närnaturen betyder för invånarna har varit tunnsådda. I och med en allt tätare stadsstruktur blir det viktigare att veta hurdana grönområden invånarna tycker är värdefullast. Sondering av sociala värderingar hjälper stads- och grönområdesplaneringen att bättre beakta invånarnas uppfattningar om vad som är bra grönområden.

Sondering av sociala värderingar – vad är det?

Stadsnaturen är viktig för folks välmåga, och det är inte likgiltigt hurdana grönområden det finns i folks boende- och arbetsmiljö. Grönområdena innebär en bit natur i kommuninvånarnas vardag och ökar därmed boendetrivseln. Träd och andra växter rensar luften, förbättrar mikroklimatet och dämpar blåsten. Av särskild vikt för invånarna är landskaps- och rekreationsvärdena. På senare år har man fått fram vetenskapliga belägg för naturmiljöns hälsoverknningar. Den hjälper bl.a. att lindra jäkt och stress och att upprätthålla arbetsförmågan.

Viheralueiden sosiaalisia arvoja ovat esimerkiksi koskematon luonto, metsäntuntu, tilantuntu, hiljaisuus sekä mahdollisuus toimintaan ja ajanviettoon. Kysely- ja haastattelumenetelmin asukkaita pyydetään arvioimaan, missä he omalla asuinalueellaan voivat kokea näitä arvoja.

Sosiaalisten arvojen kartta kuvaa viheralueet asukkaiden kokemina laatuina, jotka ovat erilaisia verrattuna ammattilaisten käytössä oleviin funktio-naalisiin viheralueuokituksiin (esim. puistometsä, leikkipuisto, virkistysalue). Menetelmä pohjautuu Yhdysvalloissa kehitettyihin ympäristöpsykologian teorioihin ja ruotsalaisiin tutkimuksiin puistojen ja viheralueiden laadun merkityksestä. Lähestymistapaa käytetään Tukholmassa asemakaavoituksessa ja maakuntakaavoituksessa.

Sosiootoppi-käsite on kehitetty Tukholman asemakaavaosastolla, kun on selvitetty viheralueiden koettuja arvoja. Kun biotoopilla tarkoitetaan ekologisesti määriteltyä ympäristöä, sosiootopilla tarkoitetaan sosiaalisesti määriteltyä ympäristöä. Sosiootoppi tarkoittaa paikkaa (Topos), johon yhdistetään ihmiset (Sosio). Sosiootoppi määritellään tietyksi ympäristöksi sellaisena kuin ihmiset sen kokevat tietyssä kulttuurissa ja sosiaalisessa yhteydessä.

Sosiaalisten arvojen kartoitus tuo paikallisten asukkaiden kokemat viheralueiden merkitykset ja arvot suunnittelijoiden ja päätöksentekijöiden käyttöön. Kartoitus tuo esille kaupunginosien luonteen ja elämäntapojen erilaisuudet eri alueilla. Se osoittaa ne asukkaille arvokkaimmat ja merkityksellisimmät alueet, joille esimerkiksi tiivistämiskäytöstä ei tulisi ohjata. Kartoituksella voidaan myös paikantaa ongelmaluueet, joihin hoitoa kannattaa keskittää.

Arvokartta on helposti sovellettava ja ymmärrettävä työkalu asukastiedon koostamiseen ja suunnittelun apuvälineeksi kunnissa.

Grönområdenas sociala värde består bl.a. av orörd natur, skogskänsla, rymlighetskänsla, tystnad samt möjlighet till rekreation och fritid. Med hjälp av enkäter och intervjuer bad vi invånarna bedöma var i sitt eget grannskap de kan uppleva dessa värden.

Vår karta över sociala värderingar försöker beskriva grönområdena så som de upplevs av invånarna, i motsats till den funktionella klassificering i t.ex. parkskogar, lekparkar och rekreationsområden som yrkesfolk använder. Vår metod bygger på miljöpsykologiska teorier utvecklade i USA och på svensk forskning i parkers och grönområdens betydelse. Approachen används redan i Stockholm inom detaljplanering och regionplanering.

Begreppet sociotop har utvecklats av Stockholms stads myndighet för detaljplanering vid sondering av de värderingar som förknippas med grönområden. Medan en biotop syftar på en ekologiskt definierad miljö syftar en sociotop på en socialt definierad miljö. Ordet sociotop är en kombination av den vetenskapliga förleden för folk (Socio) och grekiskans plats (Topos). Sociotopen definieras som en viss miljö sådan som folk upplever den i en viss kultur och ett visst socialt sammanhang.

Sonderingar av sociala värderingar hjälper planerare och beslutsfattare att bättre beakta invånarnas uppfattningar om vad som är bra grönområden. De tar fram stadsdelarnas särdrag och skillnader i levnadssätt i dem, och påvisar de områden som är värdefullast och viktigast för invånarna, där man inte borde bygga. Sonderingarna kan också hjälpa till att lokalisera problematiska områden där det lönar sig att vidta vårdande åtgärder. Värderingskartan är lätt att tillämpa och begripa, och därför ett gott redskap för sammanställning av kunskap om invånarna och ett gott hjälpmedel för planeringen.

Arvoja kartoitettu Helsingissä ja Espoossa

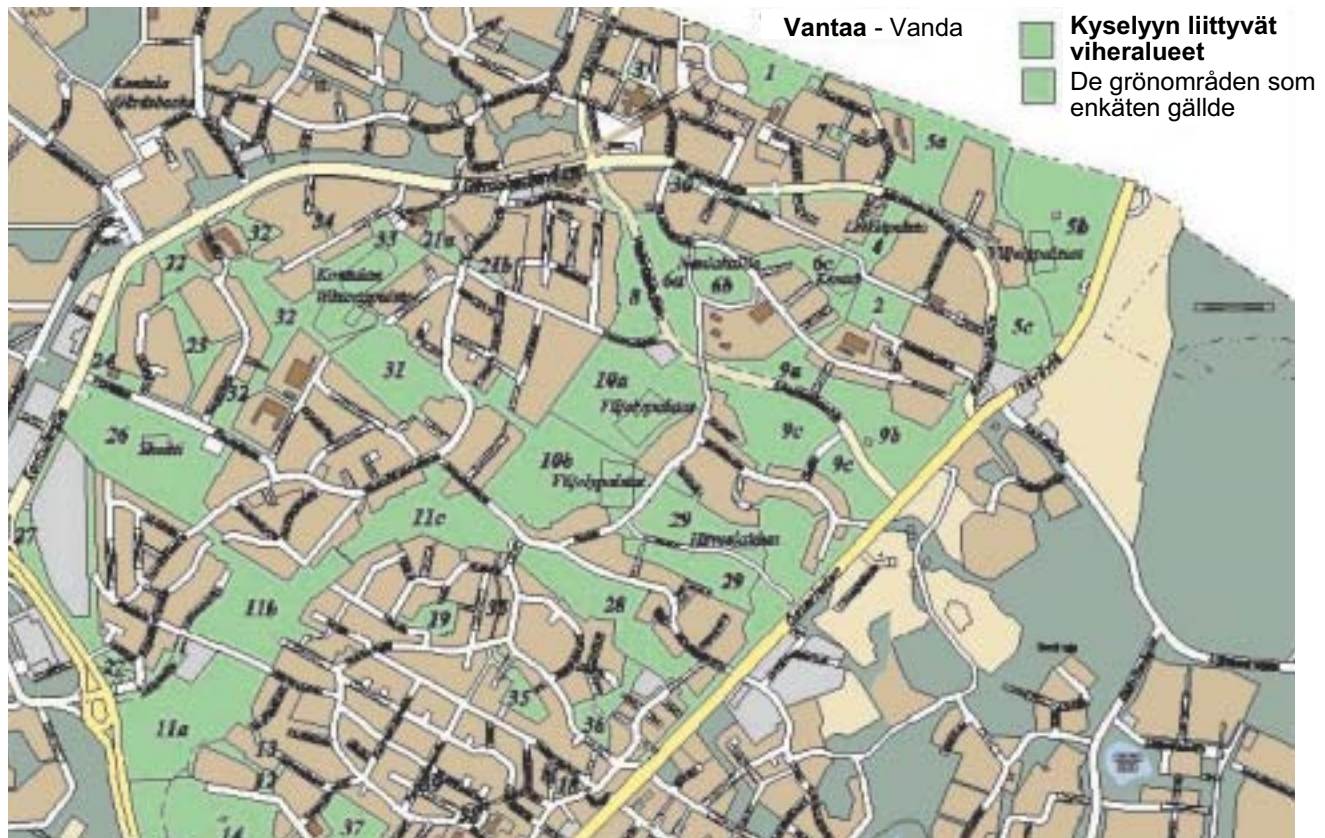
Helsingin yliopiston metsäekologian laitoksella on tutkittu viheralueiden sosiaalisia arvoja. Pilottitutkimus tehtiin vuonna 2003 Itä-Helsingissä Kontulan eteläosan, Mellunmäen ja Vartioharjun pohjoisosan alueella. Tutkimusalueella asuu noin 20 000 asukasta (kuvio 1). Viheralueet ovat kaupungin omistamia, ja niiden yhteispinta-ala on noin 200 ha. Tutkimus oli osa Euroopan Unionin rahoittamaa tutkimusprojektia 'NeighbourWoods' (2001–2004). Työ toteutettiin yhteistyössä Helsingin kaupungin rakennusviraston viherosaston kanssa.

Värderingar kartlagda i Esbo och Helsingfors

Vid skogsekologiska institutionen vid Helsingfors universitet har man forskat i grönområdenas sociala värde. En pilotstudie gjordes år 2003 i östra Helsingfors i södra delen av Gårdsbacka, i Mellungsbacka och i norra delen av Botbyåsen. Området hyser sammanlagt omkring 20 000 invånare (se karta). Grönområdena, som är ca. 200 hektar stora, ägs av staden. Undersökningen utgjorde en del av det EU-finansierade projektet *NeighbourWoods* (2001–2004), och utfördes i samarbete med Helsingfors stads byggnadskontors grönavdelning.

Kuva 1. Tutkimusalue Itä-Helsingissä

Figur 1. Det undersökta området i östra Helsingfors

Vuonna 2004 viheralueiden arvoa asukkaille on selvitetty Espoon keskuksessa ja Kauklahdessa. Espoon keskuksessa asuu vajaa 18 000 ja Kauklahdessa noin 3 000 asukasta. Tutkimus tehtiin yhteistyössä Espoon kaupungin viherpalveluiden ja LT-konsulttien kanssa.

Postikysely lähetettiin Helsingissä 1 000:lle ja Espoossa 1 200:lle satunnaisesti valitulle 15–75 -vuotiaalle asukkaalle. Vastauksia saatiin suhteellisen runsaasti: Helsingissä 420 ja Espoossa 370 kappaletta. Tutkimustuloksia on käytetty kohdealueiden vuorovaikutteisessa viheraluesuunnittelussa, jossa hoitosuunnitelmia parhaillaan laaditaan yhteistyössä asukkaiden kanssa. Tuloksia on myös esitelty koukoksissa paikallisille asukkaille.

Viheralueet tärkeitä asuinpaikan valinnassa

Itä-Helsingissä 80 % vastaajista piti viheralueiden merkitystä asumisviihtyvyyteen erittäin tärkeänä ja 17 % melko tärkeänä. Merkittävimpinä viheralueiden hyödyistä pidettiin niiden tarjoamia mahdollisuuksia ulkoiluun, esteettisiin elämyksiin sekä vaikutuksia psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen. Viheralueiden suojavaikutuksia pölyltä ja melulta arvostivat erityisesti naiset ja iäkkäät asukkaat. Tärkeimpiä viheralueiden ominaisuuksia ulkoilumahdollisuuksien ja hyvän reittiverkoston lisäksi olivat vihreä näkymä asunon ikkunasta sekä hiljainen ja rauhallinen asuinympäristö.

Sekä Helsingissä että Espoossa arvostettiin väljää ja vihreää kaupunkirakennetta eikä nykyistä tiiviimpää rakentamista toivuttu. Espoon keskuksessa viheralueiden määrä ja läheisyys olivat toiseksi tärkein tekijä asuinpaikan valinnassa hyvien liikenneyhteyksien jälkeen (kuvio 2).

Tärkeimpinä hoidon tavoitteina Espoossa pidettiin niittyjen, kallioiden ja metsien hoitaminen luonnonmukaisina ja rakentamattomina sekä roskattomuutta.

Under det gångna året har grönområdenas betydelse för invånarna utretts även i Esbo, dvs. i stadsdelarna Esbo centrum och Köklax. Den förstnämnda har ca. 18 000 invånare, den sistnämnda ca. 3 000. Den undersökningen gjordes i samarbete med Esbo stads grönservice och firman LT-konsultit.

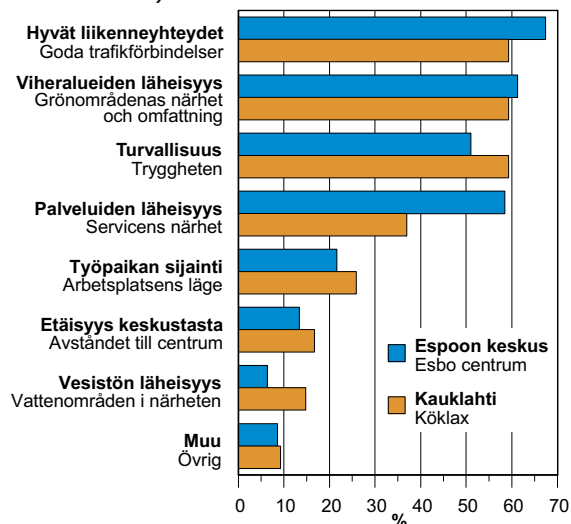
En enkät postades i Helsingfors till 1 000 och i Esbo till 1 200 slumpmässigt utvalda invånare i åldern 15–74 år. Rätt många svar inkom: 420 i Helsingfors och 370 i Esbo. Forskningsresultaten har använts inom grönområdesplaneringen för dessa områden. Inom den håller man som bäst på att i samarbete med invånarna göra upp vårdplaner. Resultat har redan hunnit presenteras vid möten för de lokala invånarna.

Grönområdena viktiga för valet av bostad

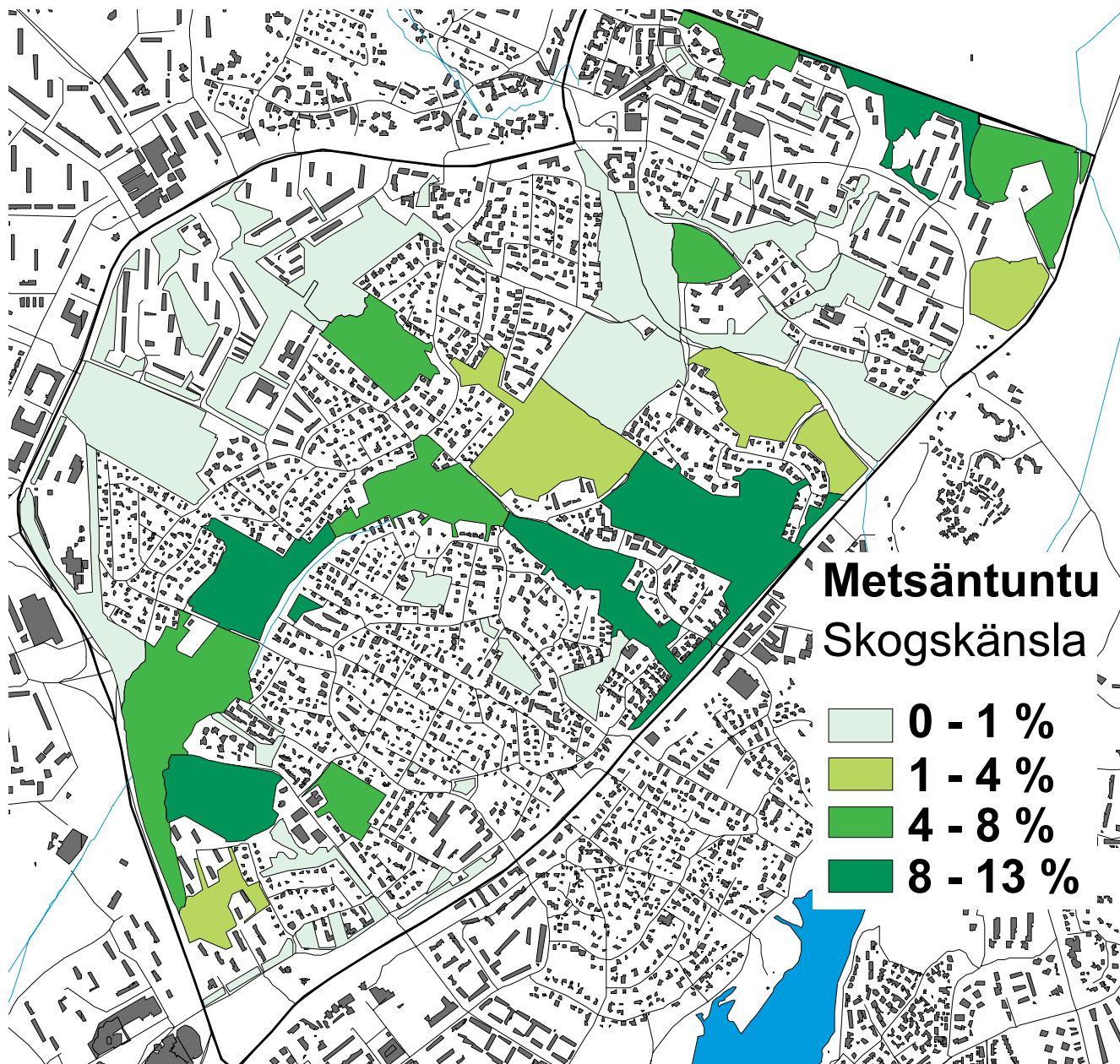
I östra Helsingfors tyckte 80 procent av enkätvararna att grönområdena var mycket viktiga för trivseln, och 17 procent att de var ganska viktiga. De största

Kuvio 2. Asuinpaikan valintaan vaikuttavat tärkeimmät tekijät Espoon keskuksessa ja Kauklahdessa (suhteellinen osuus, %)

Figur 2. Viktigaste nämnda orsakerna till att man flyttat till Köklax resp. Esbo centrum (relativa procentandelar)

Kuvio 3. Viheralueet Itä-Helsingin tutkimusalueella, joissa on metsäntuntua
Figur 3. Grönområden med skogskänsla i det undersökta området i östra Helsingfors

Kyselyssä pyydettiin asukkaita osoittamaan liitekartalta viheralueiden erilaisia ominaisuuksia.

Positiivisia arvoja oli kaikkiaan kahdeksan (kaunis maisema, hieno luontokohde, metsäntuntu, tilan ja vapaudentuntu, hieno puisto, rauha ja hiljaisuus, toimintamahdollisuudet, historia ja kulttuuri), ja negatiivisia arvoja oli kolme (epäviihtyisyys, pelottavuus, meluisuus). Asukkaiden vastaukset koostettiin teemakartoiksi

Espoon keskuksessa arvokkaimpia viheralueiden ominaisuuksia olivat kaunis maisema sekä rauha ja hiljaisuus. Kauklahdessa asukkaat arvostivat eniten kaunista maisemaa ja metsäntuntua. Itä-Helsingissä eniten mainittiin alueita, joissa on toimintamahdollisuuksia (80 %). Rungas kaksikolmasosaa vastaajista nimesi alueelta kauniita maisemia, tilantuntua sekä metsäntuntua sisältäviä paikkoja (kuvio 3). Noin viidennes vastaajista ei kuitenkaan löytänyt alueelta näitä arvoja. Noin puolet vastaaja arvioi, ettei alueelta löydy hienoa puistoa. Kielteisiä ominaisuuksia kuten epäviihtyisyyttä ja pelottavuutta mainittiin selkeästi vähemmän kuin viheralueiden myönteisiä piirteitä. Noin puolet vastaajista paikkansa meluisia ja noin kolmasosa pelottavia viheralueita kohdealueelta.

Asukkaat käyttävät lähiympäristönsä viheralueita aktiivisesti. Itä-Helsingissä neljä viidestä asukkaasta ja Espoon keskuksessa lähes yhtä moni käyttää kesäisin alueita 2–3 kertaa viikossa. Yleisimmät käyttömuodot ovat kävely, lenkkeily ja pyöräily. Puolet vastaajista käytti alueita maisemien katseluun ja luonnontarkkailuun

Millaisia ovat asukkaiden mielipaikat?

Ihmisten mielipaikat kertovat ympäristön käytöstä ja arvostuksista. Itä-Helsingissä vain 42 % vastaajista nimesi oman mielipaikkansa tutkimusalueen sisältä. Viheralueiden alhaista vetovoimaa selittää osittain se, että ne ovat etupäässä nuoria metsiä, viljelykäy-

upplevda fördelarna med grönområdena var möjligheten att vara ute i det fria, de estetiska värdena och den fördelaktiga inverkan på psykisk och fysisk hälsa. Grönområdenas skyddande verkan mot damm och buller uppskattades i synnerhet av kvinnor och åldringar. Bland de viktigaste egenskaperna hos grönområdena förutom friluftsmöjligheterna och stignätet upplevde man en grönskande utsikt från sina fönster och en tyst och lugn omgivning.

Både i Helsingfors och Esbo satte folk värde på den luftiga och gröna stadsstrukturen, och tätare byggande önskades inte. I Esbo centrum var grönområdenas omfattning och närhet den näst viktigaste orsaken till att man flyttat dit – efter de goda trafikförbindelserna (Figur 2). Som viktigaste mål för underhållet såg man att ängar, klippor och skogar hålls i naturligt skick, oobeyggda och rena, fria från skräp.

I enkäten ombads invånarna med hjälp av en bifogad karta visa på olika egenskaper hos grönområdena. Det fanns sammanlagt åtta positiva värderingar (vackert landskap, fint naturobjekt, skogskänsla, rymlighets- och frihetskänsla, fin park, tystnad och ro, möjligheter till aktivitet, historia och kultur), och tre negativa (otrivsamt, skrämmande, bullrigt). Invånarnas svar sammanställdes till temakartor med hjälp av programmet Arc View.

I Esbo centrum var viktigaste naturvärdena ett vackert landskap, frid och tystnad. Köklaxborna satte mest värde på ett vackert landskap och skogskänsla. I östra Helsingfors nämndes mest områden där det fanns möjligheter till aktivitet (80 %). Drygt två tredjedelar av enkätsvararna nämnde vackert landskap, rymlighetskänsla och skogskänsla (Figur 3). En femtedel av de svarande hittade dock inte dessa värden i sitt område. Ca. hälften bedömde att det inte finns någon fin park i deras område. De negativa egenskaperna såsom otrivsamt och otrygghet nämndes klart mindre än de positiva faktorerna. Ca. hälften av svararna kände till bullriga och ca. en tredjedel skrämmande grönområden i sitt grannskap.

töstä poistettuja peltoja ja pieniä viherkaistoja asuinalueiden keskellä. Varttuneita ja järeäpuustoisia metsiä alueella on vähän. Kaksi kolmasosaa vastaajista nimesikin mielipaikan muualta.

Mielipaikkakuvausten mukaan asukkaat hakevat viheralueilta rauhallisuutta, metsäisyyttä, luonnonmukaisuutta ja tilanrunsautta. Nämä arvot esiintyvät suunnittelualueella laajoilla, metsäisillä ja maaseutumaisilla viheralueilla runsaimmin. Tärkeimpiä tutkimusalueen ulkopuolella sijaitsevia mielipaikkoja olivat metsäinen Mustavuori, Vuosaaren merelliset ulkoilalueet ja Vartiokylänlahden ympäristö. Espoossa puolestaan mielipaikkakuvausissa selkeästi eniten mainintoja sai metsäisyys ja rauhallisuus.

Tieto arvokkaista viheralueista voi vähentää konflikteja kaavoituksessa

Rakentamisen aiheuttamat maisema- ja ympäristömuutokset tulisi pystyä arvioimaan nykyisten asukkaiden kannalta nykyistä paremmin. Kaavoituksessa paikallistieto viheralueiden merkityksistä on tärkeää. Karttamuodossa oleva tieto mahdollistaa erilaisten päällekkäistarkastelujen ja vertailujen tekemisen muihin perusselvityksiin maankäyttö- ja viheraluesuunnittelussa. Kartta on havainnollinen ja ymmärrettävä myös asukkaille. (kuvio 4)

Usein kaupunkien luonnonvaraisia vapaa-alueita, kuten metsiä pidetään rakentamisen reservialueina. Maankäyttöratkaisut pilkkovat asukkaiden arvostamat laajemmat yhtenäiset luontokokonaisuudet pienemmiksi alueiksi, jolloin niiden laatuominaisuudet muuttuvat merkittävästi. Kaupungistumisen myötä laadukkaiden, helposti saavutettavien ja virkistävien lähiviheralueiden merkitys kuitenkin entisestään korostuu.

Saadut tutkimustulokset kertovat hyvin aikuisväestön, erityisesti keski-ikäisten ja ikääntyvien odotuksista ja toiveista. Itä-Helsingissä Kontulan eteläosan, Mellunmäen ja Vartioharjun pohjoisosan alu-

Invånarna utnyttjar grönområdena i sitt grannskap aktivt. I östra Helsingfors besökte fyra femtedelar och i Esbo centrum nästan lika många de lokala grönområdena 2–3 gånger i veckan sommartid. Vanligast var att man promenerade eller joggade där, eller cyklade. Hälften av de svarande beundrade också landskapet och naturen.

Älsklingsställen

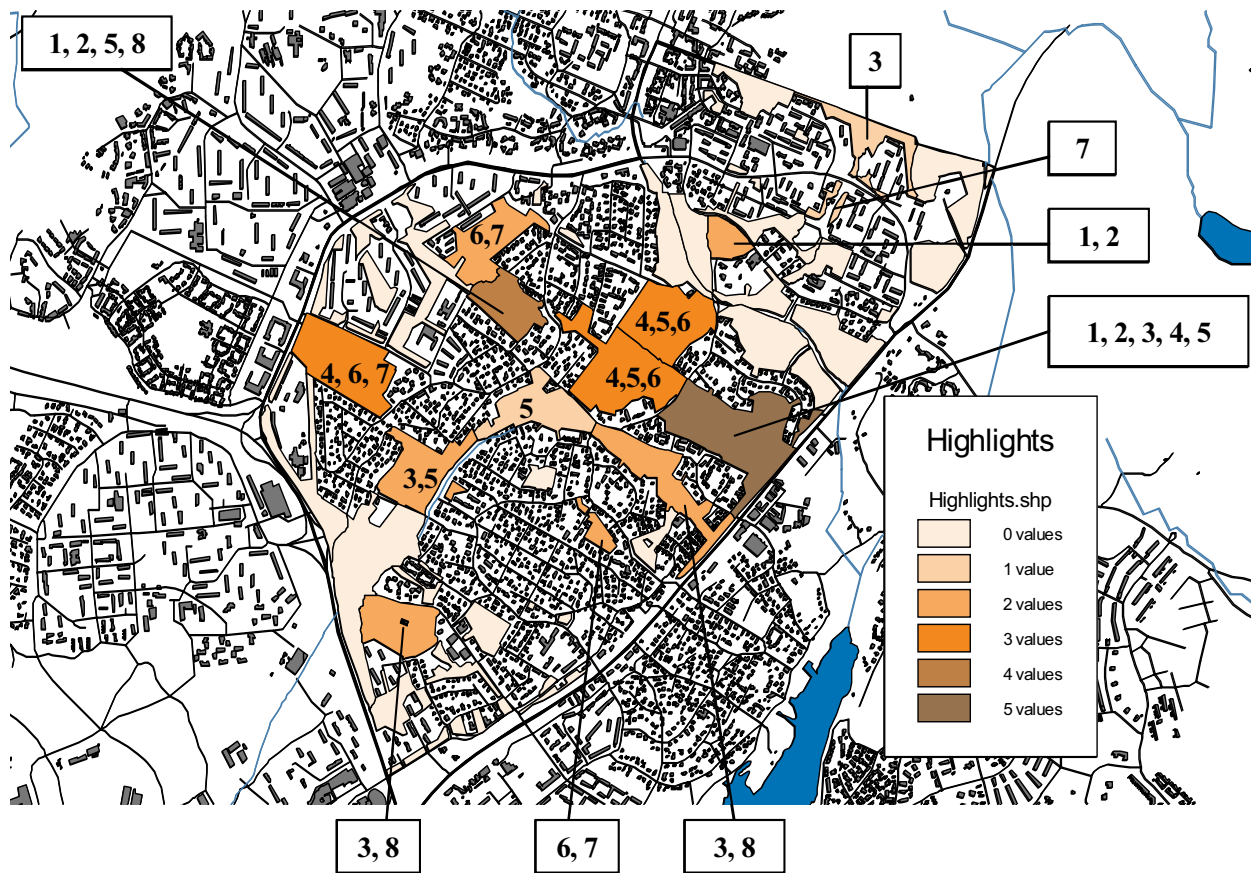
De älsklingsställen folk uppger sig ha vittnar om värderingarna. I östra Helsingfors uppgav 42 procent av de svarande ett älsklingsställe. Att det egna bostadsområdet sällan nämndes förklaras ofta av att planteringar och skog var unga t.ex. på åkrar som gjorts om eller i små grönlottor mellan bebyggelsen. Två tredjedelar av dem som besvarat frågan hade sitt älsklingsställe på annat håll, där träden är äldre och större.

Att döma av beskrivningarna av älsklingsstället sätter invånarna särskilt värde på lugn och ro, skog, naturtillstånd och rymlighet. Dessa värden påträffas mest i grönområden med mycket skog i landsortsmiljö. Bland de viktigaste älsklingsställen som nämndes utanför det egna grannskapet fanns Svarta Backen, de havsnära friluftsområdena i Nordsjö, och trakten kring Botbyviken. I Esbo var det klart främst skogsmiljö och lugn och ro som uppgavs som favoritställen.

Kännedom om värdefulla grönområden kan minska konflikterna inom planläggningen

De förändringar i landskap och miljö som byggandet medför borde kunna bedömas bättre ur invånarnas synpunkt. Inom planläggningen är det viktigt att känna till vad grönområdena betyder lokalt. Sådan kunskap i kartform möjliggör jämförande granskningar mellan olika basutredningar om markanvändning och grönområdesplanering. En karta är åskådlig och begriplig även för invånarna.

Kuva 4. Synteesikartta eniten positiivisia arvoja saaneista viheralueista Itä-Helsingissä
 Figur 4. Synteskartta över de grönområden i östra Helsingfors som hade flest positiva egenskaper

- 1 = kaunis maisema
- 2 = hieno luontokohde
- 3 = metsäntuntu
- 4 = tilan- ja vapaudentuntu
- 5 = rauha ja hiljaisuus
- 6 = hieno puisto
- 7 = toimintamahdollisuudet
- 8 = historia ja kulttuuri

- 1 = vackert landskap
- 2 = fint naturobjekt
- 3 = skogskänsla
- 4 = rymlighets- och frihets känsla
- 5 = lugn och ro
- 6 = fin park
- 7 = möjligheter till aktivitet
- 8 = historia och kultur

eella tutkitaan tänä syksynä tarkemmin nuorten viheralueisiin liittämiä arvoja ja odotuksia. Jatkossa selvitetään myös sosiaalisten arvojen kartoitusmenetelmän käyttökelpoisuutta yleiskaavoituksessa yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Lokakuussa 1 600 Myyrmäen suuralueella asuvaa sai kotiinsa kyselyn, jolla kerätään asukkaiden näkemyksiä ja mielipiteitä Länsi-Vantaan viheralueista. Tuloksia hyödynnetään Vantaalla meneillään olevassa yleiskaavan tarkistuksessa talvella 2005. Tutkimuksia rahoittavat Ympäristöministeriö sekä Maj ja Tor Nesslingin Säätiö.

Kirjallisuutta: | Litteratur:

Tyrväinen, L. Mäkinen, K., Schipperijn, J. & Silvennoinen 2003. Kaupunkiviheralueiden arvot ja merkitykset: Tapaustutkimus Itä-Helsingissä. Helsingin yliopisto, metsäekologian laitos 47 s. + liitteet.

Ofta betraktas sådana stadsområden som fått förbli i naturtillstånd såsom en markreserv för bygandet. Markanvändningslösningarna styckar sedan upp dessa enhetliga naturområden i mindre delar, och därmed försämras kvaliteten hos dessa grönområden märkbart. – Ändå framhäver ju just urbaniseringen behovet av högklassiga, lättillgängliga och rekreerande grönområden.

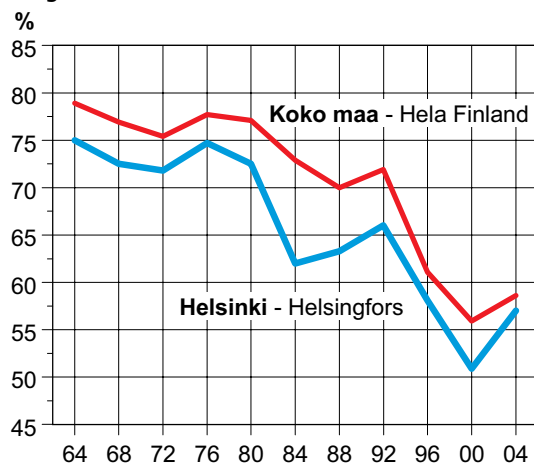
De rön som framkommit av undersökningen visar vad den vuxna befolkningen, i synnerhet medelålders och äldre, väntar sig och hoppas på. I östra Helsingfors undersöker man mera i detalj de förväntningar och förhoppningar som unga människor riktar på grönområdena. Än så länge har man tillämpat metoden inom planeringen av grönområden och naturskötsel. Fortsatta studier kommer att klarlägga hur bra man inom planläggningen kunde tillämpa metoden för kartläggning av sociala värden. Forskningen finansieras av Miljöministeriet och av Maj och Tor Nesslings Stiftelse.

Kunnallisvaalit Helsingissä vuonna 2004

Vuoden 2004 lokakuun 24. päivänä pidetyissä kunnallisvaaleissa oli Helsingissä ehdolla viidentoista rekisteröidyn puolueen ja kahden yhteislistan asettamina kaikkiaan 954 ehdokasta. Neljä vuotta aikaisemmin ehdokkaita oli 903 ja vuoden 1996 vaaleissa 871. Äänestysprosentti oli Helsingin kunnallisvaaleissa nyt 57,1 %. Luvussa on mukana myös 1 457 hylättyä ääntä. Koko maassa äänestämässä käyneiden osuus oli 58,6 %.

Pitkähkön laskukauden jälkeen äänestysvilkkaus kääntyi nousuun. Muutos oli Helsingissä suurempi kuin muualla maassa, mutta Helsinki ei vielä tavoittanut sen tasoa. Mainittakoon, että kansanedustajain vaaleissa Helsingin äänestysprosentti on jo kahdesti ylittänyt muun maan saavuttaman tason.

Äänestysprosentti kunnallisvaaleissa 1964–2004 Helsingissä ja koko maassa
Röstningsprocenten vid kommunalvalen 1964–2004 i Helsingfors och hela landet

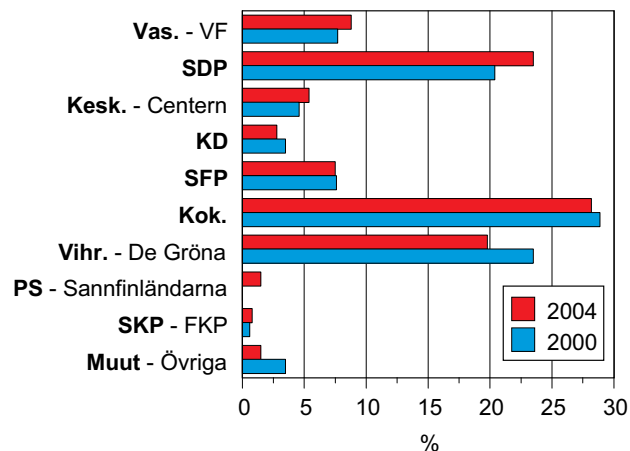

Kommunalvalet 2004 i Helsingfors

För det kommunalval som hölls den 24 oktober 2004 hade det i Helsingfors uppställts sammanlagt 954 kandidater från femton registrerade partier och två samlistor. Fyra år tidigare var kandidaternas antal 903, och år 1996 var de 871. Röstningsprocenten vid valet 2004 var 57,1 i Helsingfors. Talet upptar även de 1 457 röster som ogiltigförklarades. I hela Finland var röstningsprocenten 58,6.

Efter att i ganska många val ha minskat ökade röstningsprocenten år 2004. Skillnaden var större i Helsingfors än i övriga Finland, men Helsingfors nådde ändå inte riktigt hela landets nivå. Vid riksdagsval har röstningsprocenten däremot redan vid två val varit större i Helsingfors än i hela landet.

Puolueiden kannatuksessa tapahtuneet muutokset 2000–2004
Förändringarna i partiernas röstandelar mellan valen 2000 och 2004

Valtuustopaikkoja lisäsivät SDP (+3), Vasemmistoliitto (+1), SKP (+1) ja Perussuomalaiset (+1). Menettäjänä olivat Vihreät (-4), KD (-1) ja Muut (-1).

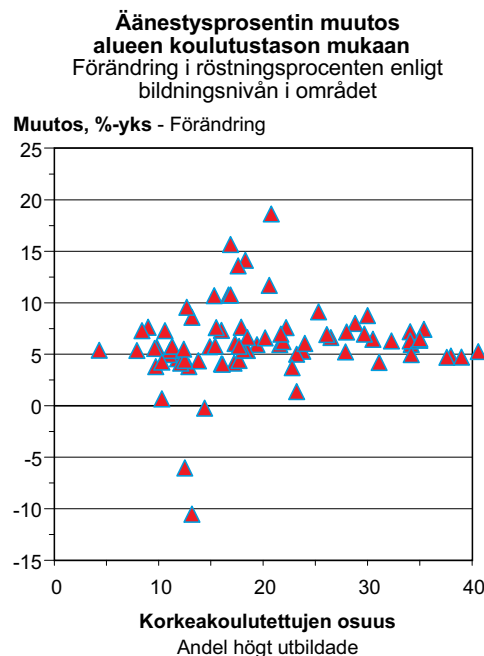
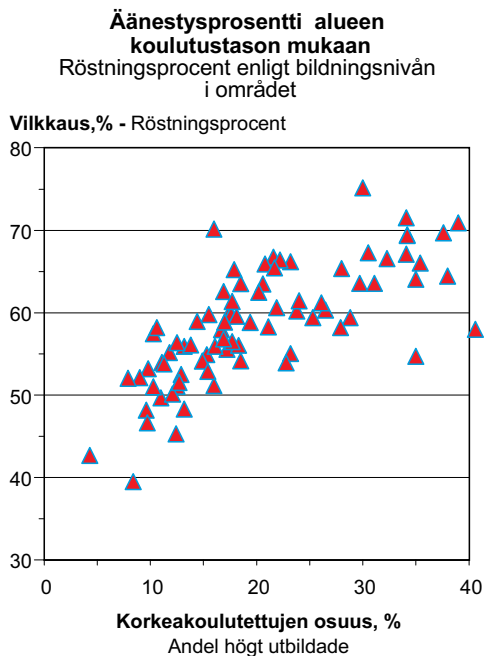
Äänestysprosentin muutokset eri vaalien välillä ovat olleet huomattavia. Verrattuna vuoden 2000 kunnallisvaalien matalaan äänestysprosenttiin, havaittiin nousua tapahtuneen eniten tuolloin keskimääräistä matalamman vaalivilkkauden alueilla, kun taas suuriakin pudotuksia oli aiemmin korkean vilkkauden alueilla. Yhteys ei kuitenkaan ole mitenkään vahva. Äänestysaktiivisuus on perinteisesti riippunut alueen sosioekonomisesta asemasta, jota voi mitata esimerkiksi korkeasti koulutettujen osuudella alueen väestöstä. Vilkkauksen muutos tapahtui jokseenkin riippumatta tästä indeksistä. Enimmät nousut sattuvat vyöhykkeen keskivaiheille.

Lähde

Tilläggsuppgifter: Helsingin kaupungin tietokeskuksen verkkojulkaisuja 2004:29. Helsingfors stads faktacentrals webbpublikation 2004:29.

Antalet mandat förändrades för SDP (+3), Vänsterförbundet (+1) och Sannfinländarna (+1), De Gröna (-4), Kristdemokraterna (-1) och övriga (-1).

Röstningsprocenten har varierat märkbart från val till val röstningsområden emellan. År 2004 skedde en ökning mest i de områden som haft lågt röstandet år 2000, medan rätt kännbara minskningar noterades i en del områden som röstat flitigt år 2000. Men sambandet är inte starkt. Av hävd har valdeltagandet korrelerat med områdets sociala status, som kan mätas t.ex. med hjälp av andelen högt utbildade invånare. Men nu skedde förändringen i röstningsfrekvens ganska oberoende av detta index.

Tutkimus valtuutettujen vaikutusmahdollisuuksista

Valtuustokauden 2001–2004 itsearviointi perustuu kaikille kaupunginvaltuutetuille ja ensimmäisille varavaltuutetuille huhtikuussa 2004 lähetettyyn kyselylomakkeeseen. Se on jatkoa vuonna 2000 tehdylle vastaavanlaiselle tutkimukselle. Tavoitteena on ollut selvittää valtuutettujen käsityksiä niin valtuuston vaikuttavuudesta, työskentelymuotojen sujumisesta kuin kauden 2001–2004 onnistumisesta.

Valtuustokaudella 2001–2004 tapahtui Helsingin taloudellisessa tilanteessa oleellisia muutoksia huompaan suuntaan. Samalla monet väestön hyvinvoinnin avainkysymykset, kuten pitkäaikaistyöttömyys ja syrjäytymisen ehkäisy, ovat edelleen olleet ajankohtaisia kysymyksiä. Suurkaupunkielämään kuuluu luontaisesti väestön monimuotoisuus, mikä on osaltaan mutkistanut kysymystä peruspalveluiden sisällöistä ja niiden tarjonnan organisoimisesta.

Lähde:

Pia Bäcklundin (2004). Puhutaan valtuustosta! Helsingin kaupunginvaltuuston itsearviointi, Helsingin kaupungin tietokeskuksen verkkojulkaisuja 2004:32.

Enkät om de fullmäktiges påverkningsmöjligheter

Den s.k. självbedömningen av fullmäktigperioden 2001–2004 bygger på ett frågeformulär som i april 2004 sändes till samtliga fullmäktigledamöter och deras första suppleanter. Det handlar om en fortsättning på en motsvarande enkät utförd år 2000. Syftet har varit att klargöra de fullmäktiges uppfattningar om fullmäktigförsamlingens verkningsfullhet, arbetets smidighet och deras egna framgångar under perioden 2001–2004.

Den nyss utgångna perioden innebar väsentliga förändringar till det sämre för Helsingfors stads ekonomi. Likaså har vissa nyckelfrågor kring välfärden fortfarande varit aktuella, icke minst långtidsarbetslösheten och förebyggandet av marginalisering. Pluralism är en naturlig dimension i storstadslivet, och därför har frågeställningarna kring basservicens innehåll och organisering blivit mera invecklade.

Källa:

Pia Bäcklund (2004): *Puhutaan valtuustosta! Helsingin kaupunginvaltuuston itsearviointi.* (Låt oss tala om fullmäktige! Helsingfors stadsfullmäktiges självbedömning.) Helsingfors stads faktacentrals webbpublikationer 2004:32.

Kulttuuri ja taide Helsingissä 2004

Kaupunkikulttuuri ja kansainvälisyys näkyvät kulttuuritilastoissa

Uudessa julkaisussa Helsinki näyttäytyy monipuolisena kulttuurin kohtauspaikkana. Julkaisu kertoo tilastojen, artikkeleiden ja valokuvien kautta Helsingin vakiintuneesta ja myös vaihtelevasta kulttuuritarjonnasta. Läpikäyväna teemana on taiteen ja kulttuurin nivoutuminen osaksi helsinkiläisten ja kaupungin muuta toimintaa. Taidetta on kaikkialla, mm. erilaisissa kaupunkitapahtumissa, festivaaleilla sekä eri kaupunginosissa. Kulttuurin ja taiteen tarjonnan eri muotojen lisäksi julkaisu esittelee kulttuurialojen koulutusta, kulttuuripalvelujen tuotantoa, käyttöä ja taloutta. Kansainvälisten tilastovertailujen ohella keskustellaan tilastotuotannon haasteista, vertailukelpoisuudesta, luotettavuudesta ja kattavuudesta.

Julkaisu on syntynyt Helsingin kaupungin tietokeskuksen, kulttuuriasiainkeskuksen, taidemuseon ja kirjaston yhteistyönä. Lisäksi asiantuntijoina ja kirjoittajina ovat toimineet valtionhallinnon, kulttuurilaitosten ja järjestöjen asiantuntijat sekä myös kulttuurialan ammattilaiset.

Suomenkielisen verkkojulkaisun ohella ilmestyy painettu englanninkielinen julkaisu joulukuussa ja ruotsinkielinen lyhennelmä vuoden 2005 alkupuolella.

Lähde: | Källa:

<http://www.hel.fi/tietokeskus/>

Kultur och konst i Helsingfors 2004

Stadskultur och internationalism i Kulturstatistiken

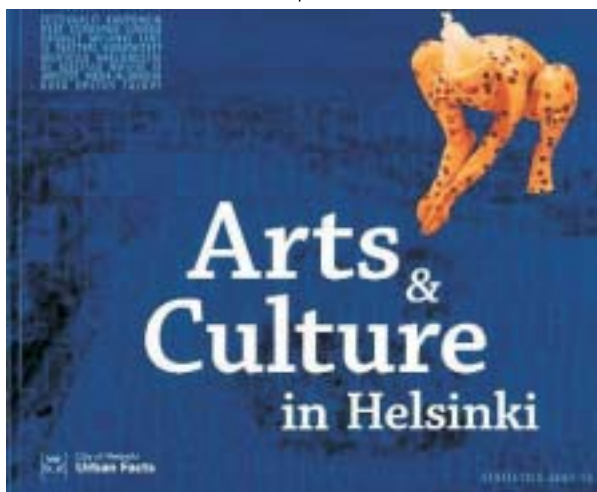
I den nya kulturpublikationen framstår Helsingfors som en mångsidig träffpunkt för kultur. Publikationen berättar genom statistik, artiklar och fotografier om det etablerade – och även varierande – kulturutbudet i staden. Ett genomgående tema är att konsten och

kulturen är en inbyggd del av helsingforsbornas och stadens övriga verksamhet. Konsten finns överallt, bl.a. vid olika stadsjippon och festivaler och i de olika stadsdelarna. Förutom de olika yttringarna av kultur och konst presenterar publikationen den utbildning som står till buds för kulturbranscherna samt produktionen och nyttjandet av kulturservice, liksom kulturekonomin. Förutom internationella

statistiska jämförelser diskuteras även statistikproduktionens utmaningar, jämförbarhet, tillförlitlighet och omfattning.

Publikationen uppgjordes i samarbete mellan Faktacentralen, Kulturcentralen, Stadens konstmuseum och Stadsbiblioteket. Som skribenter har dessutom medverkat sakkunniga från statsförvaltningen, olika kulturinstitutioner och föreningar – liksom även yrkesfolk inom konstutövning.

Förutom en finskspråkig webbversion utkommer en tryckt engelsk version i december 2004 och en förkortad svenskspråkig version i början av år 2005.

Kaupunkityöllisyys suurten kaupunkien haaste

Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa – Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulussa – asui vuoden 2003 lopussa yhteensä lähes 1,5 miljoonaa asukasta eli 28 prosenttia kaikista suomalaisista. Suurkaupunkiseudut ovat erityisen merkittäviä talouden ja elinkeinotoiminnan keskuskia. Oulun, Turun, Tampereen ja Helsingin seutujen osuus maamme tuotannon arvonlisäyksestä vuonna 2002 oli 49 prosenttia ja niiden merkitys on keskeinen koko maan kansantalouden kehitykselle.

Suuret kaupungit työllistävät 37 prosenttia maamme väestöstä. Kaupunkilaiset saavat elantonsa muuta maata useammin palveluelinkeinoista ja niiden työpaikkaomavaraisuus on korkea. Yksityinen sektori työllistää yli puolet työvoimasta ja sen merkitys on näissä kaupungeissa suurempi kuin koko Suomessa. Talouden myönteistä kuvaa on synkentänyt kasvun hiipuminen erityisesti suurille kaupungeille tärkeillä toimialoilla.

Suurten kaupunkien asukkaiden koulutustaso on korkea ja tulotaso ylittää lähes kaikissa kaupungeissa muun maan keskiarvon. Myös taloudellinen huoltosuhte – eli lasten, vanhusten ja työttömien osuus suhteessa työlliseen työvoimaan – on suurissa kaupungeissa edullisempi kuin koko maassa.

Näiden myönteisten piirteiden ohella myös monet huono-osaisuuden indikaattorit näyttävät suurten kaupunkien arjessa selkeämmin ja voimakkaampina kuin muualla Suomessa. Esimerkiksi toimeentulotuen turvautuminen ja asunnottomuus on suurissa kaupungeissa muuta maata yleisempää. Vaikka työllisyystilanne suurissa kaupungeissa on kokonaisuudessaan jonkin verran muuta maata parempi, on työttömien lukumäärä korkea ja pitkäaikaistyöttömyys yleisempää kuin muualla Suomessa. Vuonna 2003 suurissa kaupungeissa oli työttömiä yli 77 000 ja heistä pitkäaikaistyöttömiä lähes 22 000.

Sysselsättningen – en utmaning för storstäder

I slutet av år 2003 bodde det sammanlagt 1,5 miljoner människor i de sex största städerna i Finland, dvs. Helsingfors, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo och Uleåborg. Storstadsregionerna är särskilt viktiga som centra för ekonomi och näringsverksamhet. År 2002 stod dessa städer jämte omgivande regioner för sammanlagt 49 procent av landets sammanlagda förädlingsvärde, och de har en nyckelställning för hela vårt lands ekonomiska utveckling.

Förvärvslivet i de stora städerna sysselsätter 37 procent av vårt lands befolkning. Storstadsborna får i högre grad än övriga finländare sin utkomst inom servicenäringarna, och deras arbetsplatsufficiens, dvs. självförsörjningsgrad beträffande arbetsplatser, är hög. I storstäderna sysselsätter den privata sektorn över hälften av arbetskraften, vilket är mera än i landet överlag. Läget har förmörkats av att tillväxten minskat i synnerhet inom de branscher som är viktiga för storstäderna.

I storstäderna är invånarnas allmänna bildningsnivå hög, och även inkomstnivån är högre än riksgenomsnittet i nästan samtliga. Likaså är försörjningskvoten, dvs. barnens, åldringarnas och de arbetslösas antal i förhållande till de sysselsattas, fördelaktigare i storstäderna.

Men inte bara dessa glädjande drag syns i storstädernas vardag. Många indikatorer på förfördelning syns klarare och starkare där än annanstans i Finland. Som exempel är utkomststödsberoende och bostadslöshet vanligare i storstäderna än annanstans. Och trots att sysselsättningsläget i de stora städerna är något fördelaktigare i storstäderna än i landet som helhet är antalen arbetslösa mycket större och långtidsarbetslösheten vanligare i storstäderna. År 2003 fanns det över 77 000 arbetslösa i storstäderna, och bland dem var nästan 22 000 långtidsarbetslösa.

Asuminen on suurissa kaupungeissa tuntuvasti muuta maata kalliimpaa. Asuntojen hinnat vaihtelevat paikkakunnasta toiseen ja ovat keskimäärin 800 euroa neliö yli muun maan tason. Tämän johdosta myös asumiskustannukset vievät näiden kaupunkien asukkaiden tuloista suuremman osan kuin muualla maassa vielä asumistuen jälkeenkin.

Suuret kaupunkimme – Tilastollisia erityispiirteitä julkaisussa kuvataan kuuden suurimman kaupungin viime vuosien kehitystä tilastojen avulla, vertaamalla kaupunkeja toisiinsa, muuhun Suomeen ja muihin Pohjoismaiden kaupunkeihin. Julkaisu on suunniteltu ja toteutettu Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkien tilasto- ja tietopalveluasiantuntijoiden yhteistyönä.

Lähde:

Suuret kaupunkimme. Tilastollisia erityispiirteitä 2004.

Boendet är kännbart dyrare i storstäderna än i övriga Finland, i snitt 800 euro per kvadratmeter över riksnivån, men klara skillnader storstäderna emellan förekommer. Av denna orsak slukar boendekostnaderna en större del av invånarnas inkomster i storstäderna – även då bostadsbidragen beaktas.

Publikationen *Suuret kaupunkimme – Tilastollisia erityispiirteitä* (våra stora städer – statistiska särdrag) beskriver med statistikens hjälp utvecklingen i de sex största städerna i vårt land och jämför dem sinsemellan samt med Finland som helhet och med övriga nordiska städer. Den är planerad och sammanställd i samarbete mellan statistik- och informationstjänstexperter från Helsingfors, Esbo, Vanda, Åbo och Uleåborgs städer.

Källa:

Suuret kaupunkimme – Tilastollisia erityispiirteitä 2004 (våra stora städer – statistiska särdrag)

SUMMARY

**by translator
Magnus Gräsbeck**

In her editorial in the present edition of *Kvartti*, Acting Director Asta Manninen of Helsinki City Urban Facts, notes, among other things, that the present state and prospects of the Helsinki Region are looking good in the light of recent international studies, statistics and evaluations.

Drawing on the findings of a recent EURICUR study, she points out that a recognised important success factor for a city is its ability to attract knowledge workers. "This requires both a high quality of life in the city and a varied urban life, including good leisure opportunities. Helsinki is very competitive in terms of living conditions, social cohesion, equality, environment, nature and security, but not quite so in terms of urban diversity. In an all-European context, the Helsinki Region is a small metropolitan region. However, its size and strength can be developed through cooperation with other major cities in Scandinavia and the Baltic states. In research, European cooperation of a more comprehensive nature is required to hold positions against research in, for example, the United States."

In his article in the present edition of *Kvartti* Seppo Laakso PhD, economist, reports on another study:

"Helsinki is a productive, thriving city. Its GDP per capita is one and a half times as big as the national average, and among the European metropolises we studied, i.e. the capitals of the EU countries plus the second largest city of the biggest countries, it ranks among the 15 most productive."

Regarding its economic future he notes:

"The private service sector of the Helsinki Region is expected to continue growing as a consequence of higher consumption in Finland and adjacent areas. Increasing housing demand in the region is expected to keep the wheels of housing production turning, while economic growth in Russia, the Baltic states and other new EU Member States is also expected to be strong, which implies growing export markets for trade, logistics, manufacturing and business services in the Helsinki Region."

In a report on their recently published study on housing prices and structural development in the Helsinki Metropolitan Area, *Urban Facts* researcher Henrik Lönnqvist and Professor Mari Vaattovaara note:

"Between the mid 1960s and the Millennium, housing prices in the Helsinki Metropolitan Area rose by 1.5 times. This rise was particularly strong in the 1980s and during the economic upswing coming in the wake of the economic depression in the first half of the 1990s. Changes in housing prices have followed the same trend in all parts of the Metropolitan Area, but at varying rates: whereas the relative price level has risen in Inner Helsinki, it has fallen in Outer Helsinki."

Kvartti's editor, Vesa Keskinen, reports on a recent poll among *Kvartti* readers:

"*Kvartti* is the only entirely bilingual periodical in Finland. For the editorial staff this is a demanding, time-consuming and expensive investment. However, responses to the reader survey clearly show

that this bilingualism is considered important [by 49%] and that most others [45%] are not disturbed by it.”

Also, thanks to its full translation into Swedish, *Kvartalsöversikten Kvartti* communicates in the Scandinavian countries and is read especially in the major Scandinavian cities.

Readers could also express their wishes on how *Kvartti*’s contents could be developed:

“The wish list largely includes issues already addressed in *Kvartti*. One theme proposed that has not been dealt with in *Kvartti*, however, was a comparison between the municipal administration of Helsinki and other cities.”

Liisa Tyrväinen PhD, of Helsinki University, contributes with a report on a recent value survey regarding green areas:

“Often, urban areas left in a natural state are regarded as a ground reserve for construction. This land reserve is then divided into smaller bits, whereby the quality of these green areas suffers considerably. And yet, urbanisation in itself accentuates the demand for classy, accessible and recreating green areas.

The findings of the survey show what the adult population, particularly middle-aged and elderly people, expect and hope for.”

“Judging from respondents’ descriptions of their favourite places, inhabitants value peace and quiet,

forest, a natural state and spaciousness. These values are predominantly found in green areas with much forest in a rural environment.”

Responding to a recent debate on allegedly increasing social differentiation between housing areas in Helsinki, Urban Facts researcher Ari Niska reports:

“In the present article, the analysis of differences between housing areas is based on data on sub-districts in Helsinki between the years 2000 and 2004. The four variables analysed include the proportion of inhabitants with only a primary + junior secondary education, the rate of unemployment, the proportion of income benefit recipients among the population, and the prices of dwellings. Judging from our findings, differences between sub-districts decrease towards the end of the period studied. Thus, differences earlier observed would have slowed down in 2000 and subsequently even decreased slightly. Yet, the level that prevailed in the early 1990s has not been regained.”

Our news bulletin this time contains brief reports on the recent municipal elections, which showed increasing voting turnouts in Helsinki, on a study of well-being in Helsinki during the demissioned councillors’ term of office, on a report on self-evaluation among these councillors, on the recently published theme statistics Arts and Culture in Helsinki in 2004, and on a recently published major statistical comparison between the six largest cities in Finland.

KIRJOITTAJAT | SKRIBENTER

SEPPÖ LAAKSO on Kaupunkitutkimus TA Oy:n toimitusjohtaja ja tutkija sekä Helsingin yliopiston kaupunkitalouden dosentti. | SEPPÖ LAAKSO är VD för och forskare vid stadsforskningsfirman Kaupunkitutkimus TA Oy samt docent i urban ekonomi vid Helsingfors universitet.

HENRIK LÖNNQVIST VTM, on tutkija Helsingin kaupungin tietokeskuksen kaupunkitutkimusyksikössä. MARI VAATTOVAARA on kaupunkimaantieteen professori Helsingin yliopiston maantieteen laitoksella. | HENRIK LÖNNQVIST, pol.mag, är forskare vid Helsingfors stads faktacentrals stadsforskningsenhet. MARI VAATTOVAARA är professor i urban geografi vid Helsingfors universitets geografiska institution.

ARI NISKA on tietokeskuksen kaupunkitutkimusyksikön tutkija. | ARI NISKA är forskare vid Faktacentralens stadsforskningsenhet.

VESA KESKINEN toimii tutkijana tietokeskuksen kaupunkitutkimusyksikössä. | VESA KESKINEN är forskare vid Faktacentralens stadsforskningsenhet.

LIISA TYRVÄINEN , MMT, toimii projektijohtajana Helsingin yliopiston metsäekologian laitoksella. | LIISA TYRVÄINEN, agr.o.forst.dr., verkar som projektledare vid Helsingfors universitets institution för skogsekologi.

TILASTOKATSAUS | STATISTISK ÖVERSIKT

Toimittanut | Sammanställd av: *Sirkka Koski*

Tilasto- ja tietopalveluyksikkö | Enheten för statistik och informationstjänst

Ympäristö Miljö	63
Väestö Befolkning	64
Rakentaminen Byggande	67
Liikenne ja matkailu Trafik och turism	69
Työmarkkinat Arbetsmarknaden	72
Sosiaalitoimi- ja terveystalvelut Social- och hälsoväsende	73
Kulttuuri Kultur	78
Koko maan indeksisarjoja Indexserier för hela landet	79

Symbolit

Ei mitään ilmoitettavaa	-
Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä	0
Tietoa ei ole saatu tai liian epävarma ilmoitettavaksi	..
Loogisesti mahdoton esitettäväksi	.
Ennakkotieto	*
Korjattu luku	◆

Vaakasuora aikasarjan katkaiseva viiva osoittaa, että viivan yläpuolella ja sen alapuolella olevat tiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Symboler

Intet finns att redovisa	-
Storheten mindre än hälften av den använda enheten	0
Uppgift inte tillgänglig eller alltför osäker för att anges	..
Logiskt omöjligt uppgift	.
Preliminär uppgift	*
Korrigerat tal	◆

En horisontal linje som avskär en tidsserie markerar att uppgifterna ovanför och nedanför linjen inte är fullt jämförliga.

PÄÄKAUPUNKISEUTU

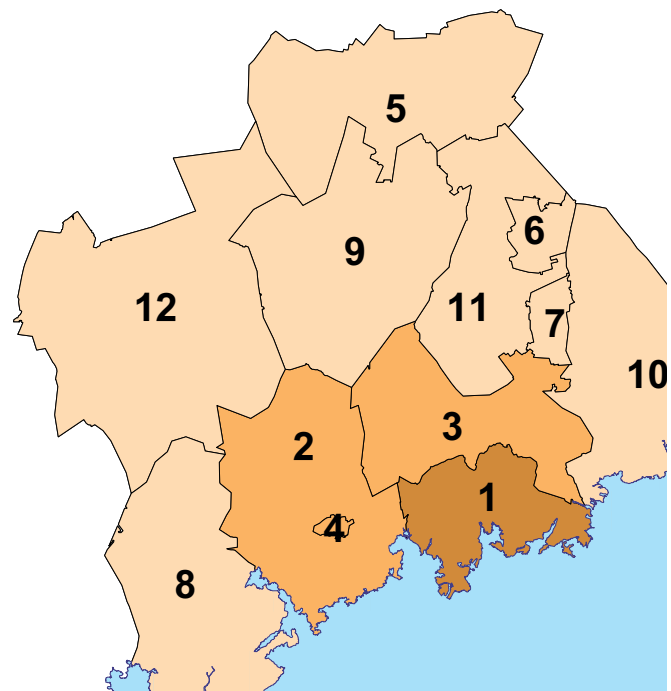
HUVUDSTADSREGIONEN

Helsinki Helsingfors	1
Espoo Esbo	2
Vantaa Vanda	3
Kauniainen Grankulla	4

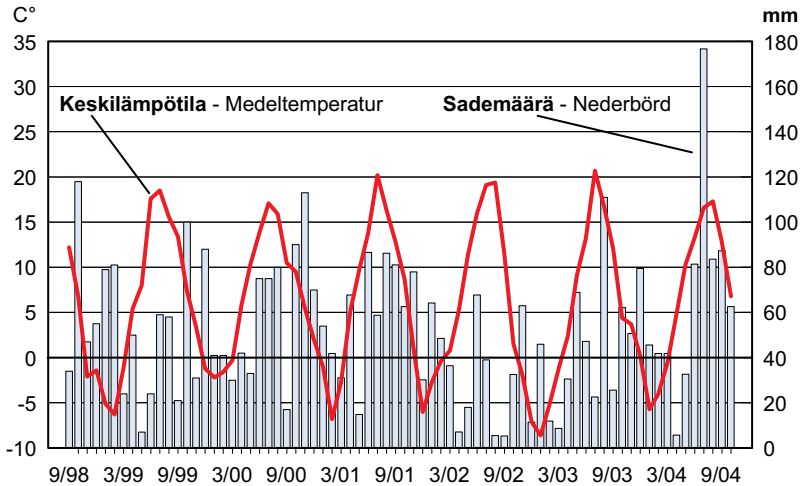
MUU HELSINGIN SEUTU

ÖVRIGA HELSINGFORSREGIONEN

Hyvinkää Hyvinge	5
Järvenpää Träskända	6
Kerava Kervo	7
Kirkkonummi Kyrkslätt	8
Nurmijärvi	9
Sipoo Sibbo	10
Tuusula Tusby	11
Vihti Vichtis	12

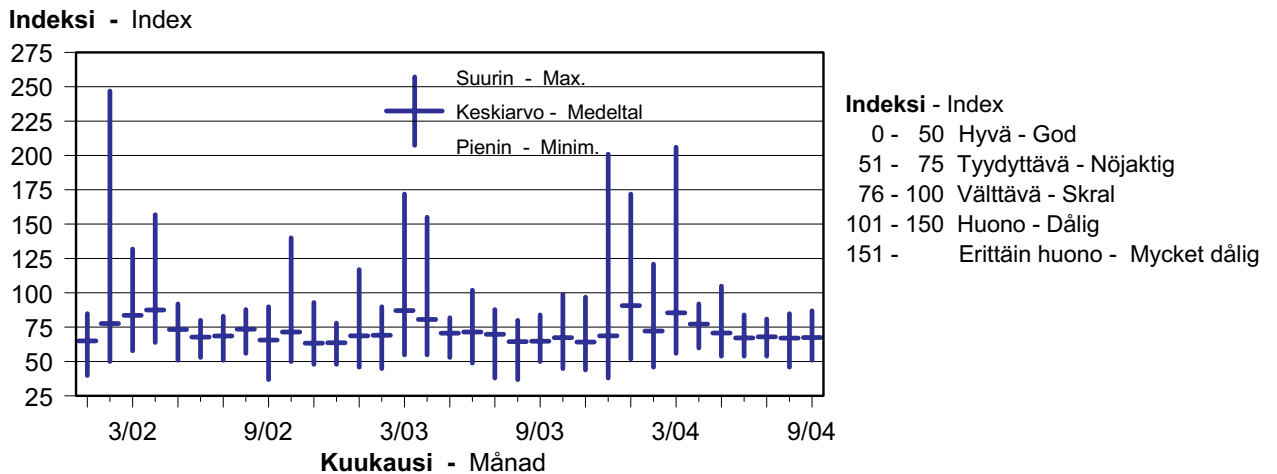

1. Sademäärä ja keskilämpötila Helsingissä, Kaisaniemen havaintoasemalla 9/1998–10/2004
Nederbörd och medeltemperatur vid Helsingfors Kajaniemi observationsstation 9/1998–10/2004

Lähde: Ilmatieteen laitos.
Källa: Meteorologiska institutet.

2. YTV:n ilmanlaatuindeksi Helsingissä, Töölön havaintoasemalla 1/2002–9/2004
SADs luftskvalitetsindex vid Helsingfors Tölo observationsstation 1/2002–9/2004

Ilmanlaatuindeksi on rikkidioksidin (SO₂), typpidioksidin (NO₂), hiilimonoksidin eli hään (CO), otsonin (O₃) ja hengitettävän pölyn (PM₁₀) mittaus-tuloksista päivittäin laskettava luku, joka kuvaa senhetkistä ilmanlaatua. Indeksien arvo 0-50 kuvaa hyvää, 51-75 tyydyttävää, 76-100 välttävää ja 101-150 huonoa ja 151- erittäin huonoa ilmanlaatua. | Luftskvalitetsindexet är ett tal beräknat ur mätta halter av svaveldioxid (SO₂), kvävedioxid (NO₂), kolmonoxid (CO), ozon (O₃) och svävande partiklar (PM₁₀) under vissa dagar. Ett värde mellan 0 och 50 betyder god, 51-75 nöjaktig, 76-100 skral och 101-150 dålig och 151- mycket dåligt luftkvalitet.

Lähde: YTV.
Källa: SAD.

3. Väestö Helsingissä, pääkaupunkiseudulla, Helsingin seudulla ja koko maassa

Befolkningen i Helsingfors, Huvudstadsregionen, Helsingforsregionen och hela landet

Vuosi År (1.1.)	Helsinki Helsingfors		Pääkaupunkiseutu Huvudstadsregionen		Helsingin seutu Helsingforsregionen		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	Väkiluvun- muutos ¹ Befolknings- förändringar ¹	Luku Antal	Väkiluvun- muutos ¹ Befolknings- förändringar ¹	Luku Antal	Väkiluvun- muutos ¹ Befolknings- förändringar ¹	Luku Antal	Väkiluvun- muutos ¹ Befolknings- förändringar ¹
1992	497 542	5 055	838 487	10 548	1 058 551	14 086	5 029 061	30 357
1993	501 527	3 985	848 050	9 563	1 071 767	13 216	5 055 199	26 138
1994	508 588	7 061	860 638	12 588	1 087 208	15 441	5 077 912	22 713
1995	515 765	7 177	874 953	14 315	1 103 310	16 102	5 098 754	20 842
1996	525 031	9 266	891 056	16 103	1 120 593	17 283	5 116 826	18 072
1997	532 053	7 022	905 555	14 499	1 137 244	16 651	5 132 320	15 494
1998	539 363	7 310	920 009	14 454	1 154 770	17 526	5 147 349	15 029
1999	546 317	6 954	933 669	13 660	1 171 596	16 826	5 159 646	12 297
2000	551 123	4 806	945 725	12 056	1 187 195	15 599	5 171 302	11 656
2001	555 474	4 351	955 748	10 023	1 200 568	13 373	5 181 115	9 813
2002	559 718	4 244	964 953	9 205	1 213 743	13 175	5 194 901	13 786
2003	559 716	-2	971 785	6 832	1 224 107	10 364	5 206 295	11 394
2004	559 330	-386	976 222	4 437	1 232 595	8 488	5 219 732	13 437

¹Edellisestä vuodesta. | Från föregående år.

Lähde: Henkikirjat ja Väestörekisterikeskus.

Källa: Mantalslängderna och Befolkningsregistercentralen.

4. Ulkomaalaiset Helsingissä, pääkaupunkiseudulla, Helsingin seudulla ja koko maassa

Utlänningar i Helsingfors, Huvudstadsregionen, Helsingforsregionen och hela landet

Vuosi År 1.1.	Helsinki Helsingfors		Pääkaupunkiseutu Huvudstadsregionen		Helsingin seutu Helsingforsregionen		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	Osuus koko väestöstä, % Andel av hela befolkningen, %	Luku Antal	Osuus koko väestöstä, % Andel av hela befolkningen, %	Luku Antal	Osuus koko väestöstä, % Andel av hela befolkningen, %	Luku Antal	Osuus koko väestöstä, % Andel av hela befolkningen, %
1992	9 880	2,0	14 628	1,7	16 451	1,3	37 642	0,7
1993	12 732	2,5	18 390	2,2	20 576	1,6	46 250	0,9
1994	16 025	3,2	22 849	2,7	25 429	2,3	55 587	1,1
1995	18 669	3,6	26 444	3,0	29 181	2,6	62 012	1,2
1996	21 029	4,0	29 824	3,3	32 739	2,9	68 566	1,3
1997	22 154	4,2	32 120	3,5	35 188	3,1	73 754	1,4
1998	24 244	4,5	35 573	3,9	38 869	3,4	80 600	1,6
1999	25 465	4,7	37 696	4,0	40 959	3,5	85 060	1,6
2000	25 884	4,7	38 429	4,1	41 843	3,5	87 680	1,7
2001	26 363	4,7	39 460	4,1	42 879	3,6	91 074	1,8
2002	28 034	5,0	42 810	4,4	46 408	3,8	98 577	1,9
2003	28 812	5,1	45 148	4,6	48 881	4,0	103 682	2,0
2004	29 635	5,3	46 982	4,8	50 791	4,1	107 002	2,0

Lähde: Väestörekisterikeskus.

Källa: Befolkningscentralen.

5. Muuttoliike Helsingissä

Flyttningsrörelse i Helsingfors

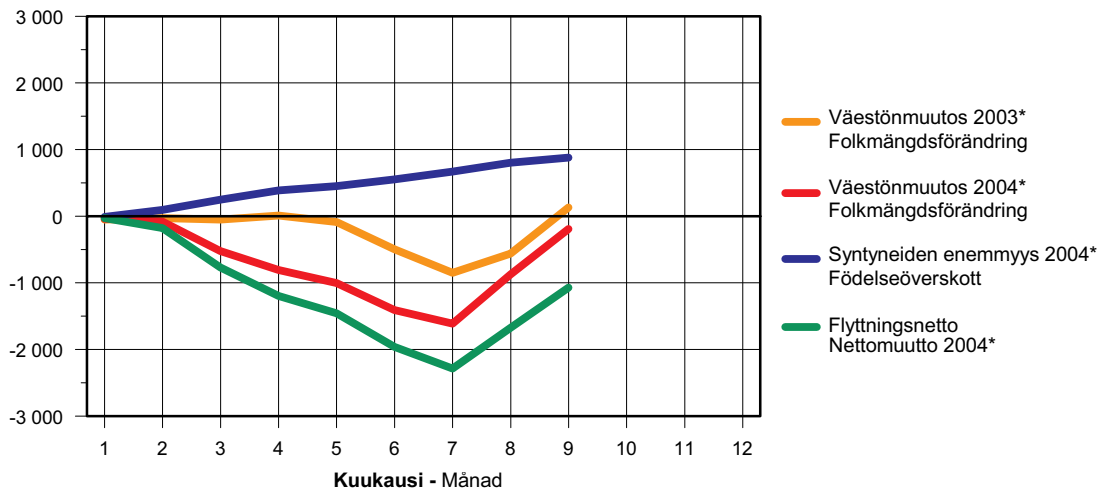
Vuosi, neljännes År, kvartal	Maassamuutto Flyttning inom landet			Maahan- ja maastamuutto In- och utvandring			Nettomuutto yhteensä Flyttningsnetto totalt
	Tulo Inflyttade	Lähtö Utflyttade	Netto	Tulo Inflyttade	Lähtö Utflyttade	Netto	
1996	26 514	21 024	5 490	3 129	3 061	68	5 558
1997	26 223	21 574	4 649	3 219	2 099	1 120	5 769
1998	27 951	23 206	4 745	3 133	2 123	1 010	5 755
1999	28 505	25 138	3 367	3 123	2 404	719	4 086
2000	28 229	25 535	2 694	4 042	3 487	555	3 249
2001	30 493	28 331	2 162	4 171	2 971	1 200	3 362
2002	28 049	29 648	-1 599	4 015	3 292	723	-876
2003	26 809	29 771	-2 962	4 151	2 730	1 421	-1 541
2003*							
III	9 036	9 325	-289	1 382	879	503	214
IV	5 913	6 833	-920	934	533	401	-519
2004*							
I	5 496	6 269	-773	925	979	-54	-827
II	6 815	8 087	-1 272	966	896	70	-1 202
III	9 261	8 664	597	1 325	1 039	286	883

Lähde: Tilastokeskus ja Helsingin väestötietojärjestelmä.
Källa: Statistiskcentralen och Helsingfors befolkningsdatasystem.

6. Väestönmuutosten kertymät Helsingissä 2003 ja 2004

Folkmängdsförändringarna i Helsingfors 2003 och 2004

Lukumäärä - Antal

Lähde: Helsingin väestötietojärjestelmä.
Källa: Helsingfors befolkningsdatasystem.

7. Väestömuutokset Helsingissä, pääkaupunkiseudulla ja Helsingin seudulla
Folkmängdens förändringar i Helsingfors, Huvudstadsregionen och Helsingforsregionen

Vuosi nelj. År, kvartal	Elävänä syntyneet Levande födda	Kuolleet Döda	Syntyneiden enemmyys Födelse- överskott	Tulomuutto Inflyttning	Lähtömuutto Utflyttning	Nettomuutto Flyttnings- netto	Väestön- muutos Folkmängds- förändring	
Helsinki Helsingfors								
1996	6 501	5 225	1 276	29 643	24 085	5 558	6 834	
1997	6 407	5 124	1 283	29 442	23 673	5 769	7 052	
1998	6 247	5 290	957	31 084	25 329	5 755	6 712	
1999	6 317	5 225	1 092	31 628	27 542	4 086	5 178	
2000	6 282	5 122	1 160	32 271	29 022	3 249	4 409	
2001	6 169	5 133	1 036	34 664	31 302	3 362	4 398	
2002	6 064	5 176	888	32 064	32 940	-876	12	
2003	6 299	5 163	1 136	30 960	32 501	-1 541	-405	
2003*	III	1 663	1 220	443	10 418	9 325	214	657
	IV	1 500	1 369	131	6 847	7 366	-519	-388
2004*	I	1 493	1 246	247	6 421	7 248	-827	-580
	II	1 560	1 245	315	7 781	8 983	-1 202	-887
	III	1 601	1 254	347	10 586	9 703	883	1 230
Pääkaupunkiseutu¹ Huvudstadsregionen¹								
1996	12 036	7 262	4 774	55 522	46 178	9 344	14 118	
1997	11 935	7 117	4 818	55 182	45 955	9 227	14 045	
1998	11 652	7 251	4 401	58 570	49 735	8 835	13 236	
1999	11 857	7 223	4 634	60 176	52 674	7 502	12 136	
2000	11 970	7 208	4 762	60 902	55 504	5 398	10 160	
2001	11 726	7 162	4 564	65 516	60 832	4 684	9 248	
2002	11 800	7 253	4 547	63 525	61 238	2 287	6 834	
2003	12 219	7 440	4 779	61 320	61 682	-362	4 417	
2003*	III	3 246	1 743	1 503	19 854	19 017	837	2 340
	IV	2 897	1 968	929	13 987	14 406	-419	510
2004*	I	2 938	1 801	1 137	12 850	13 859	-1 009	128
	II	3 059	1 754	1 305	15 828	16 873	-1 045	260
	III	3 174	1 802	1 372	19 657	18 350	1 307	2 679
Helsingin seutu¹ Helsingforsregionen¹								
1996	15 101	8 781	6 320	69 537	59 643	9 894	16 219	
1997	15 004	8 721	6 283	69 410	58 627	10 783	17 066	
1998	14 510	8 739	5 771	73 870	63 261	10 609	16 380	
1999	14 827	8 779	6 048	76 173	66 631	9 542	15 590	
2000	14 997	8 871	6 126	76 832	69 418	7 414	13 540	
2001	14 747	8 790	5 957	83 137	75 931	7 206	13 163	
2002	15 010	8 814	6 196	80 902	76 705	4 197	10 393	
2003	15 402	9 000	6 402	79 494	77 409	2 085	8 487	
2003*	III	4 079	2 125	1 954	25 372	24 047	1 325	3 279
	IV	3 716	2 369	1 347	18 294	18 297	-3	1 344
2004*	I	3 744	2 198	1 546	16 935	17 006	-71	1 475
	II	3 925	2 145	1 780	20 803	20 961	-158	1 622
	III	4 088	2 187	1 901	24 611	23 532	1 079	2 980

¹Muuttotiedot sisältävät myös kuntien väliset muutot. | Uppgifterna gäller också flyttningarna mellan kommuner.

Lähde: Tilastokeskus ja Helsingin väestötietojärjestelmä.
Källa: Statistikcentralen och Helsingfors befolkningsdatasystem.

8. Talonrakennustoiminta rakennusvaiheittain Helsingissä, pääkaupunkiseudulla ja Helsingin seudulla

Husbyggnadsverksamheten enligt byggskede i Helsingfors, i Huvudstadsregionen och Helsingforsregionen

Vuosi, neljännes År, kvartal	Helsinki Helsingfors		Pääkaupunkiseutu Huvudstadsregionen		Helsingin seutu Helsingforsregionen		
	Asuinrakennukset Bostads- byggnader	Muut kuin asuin- rakennukset Övriga än bostadshus	Asuinrakennukset Bostads- byggnader	Muut kuin asuin- rakennukset Övriga än bostadshus	Asuinrakennukset Bostads- byggnader	Muut kuin asuin- rakennukset Övriga än bostadshus	
kerrosala - våningsyta, 1 000 m ²							
Myönnetyt rakennusluvut Beviljade byggnadstillstånd							
1999	449	267	933	670	1 261	896	
2000	398	331	913	903	1 238	1 088	
2001	281	292	762	734	1 047	966	
2002	298	377	775	696	1 077	911	
2003	256	209	788	671	1 154	896	
2003	III	71	49	185	146	261	197
	IV	51	59	202	231	268	273
2004	I	46	25	161	100	226	140
	II	96	107	244	200	334	267
	III*	68	27	158	102	202	133
Aloitettut rakennustyöt Påbörjade byggnadsarbeten							
1999	419	301	850	651	1 134	841	
2000	346	274	828	759	1 119	905	
2001	338	314	700	653	928	823	
2002	258	293	648	497	892	844	
2003	278	234	788	573	1 127	758	
2003	III	69	50	187	86	283	151
	IV	72	32	197	129	250	184
2004	I	78	41	196	216	219	229
	II	64	27	210	73	293	140
	III*	52	75	156	160	206	201
Valmistuneet rakennukset Färdigställda byggnader							
1999	266	302	666	688	914	817	
2000	408	277	847	595	1 106	748	
2001	378	318	820	743	1 080	894	
2002	279	311	657	622	877	784	
2003	312	250	743	510	1 041	739	
2003	III	63	59	170	108	221	156
	IV	103	88	244	167	318	215
2004	I	49	37	172	70	236	116
	II	83	104	214	165	292	207
	III *	36	34	124	101	164	127

Lähde: Rakennusvalvontavirasto ja Tilastokeskus.
Källa: Byggnadstillsynsverket och Statistikcentralen.

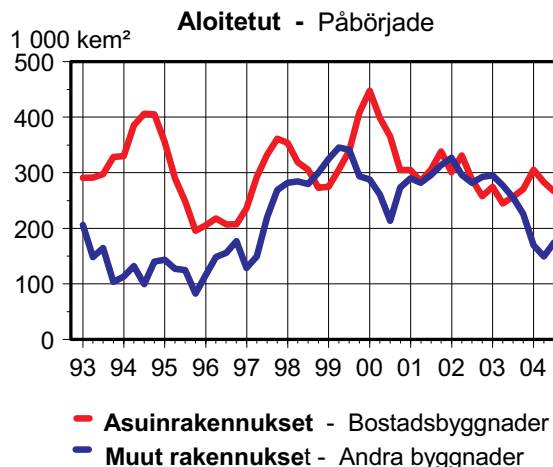
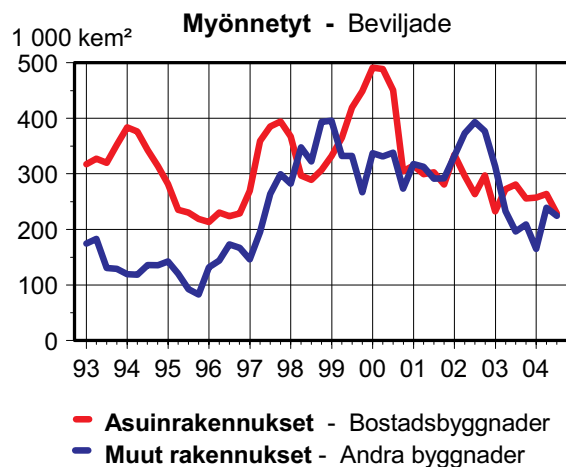
9. Valmistuneet asunnot lainoituksen, hallintasuhteen ja rakennuttajan mukaan Helsingissä
Färdigställda bostäder enligt finansiering, upplåtelseform och byggherre i Helsingfors

Vuosi, neljännes År, kvartal	Asuntoja yhteensä	Valtion tukema asuntotuotanto Bostäder totalt bostadsproduktion	Vuokra-asunnot Hyresbostäder Statsstödd	Kaupungin rakennuttamat asunnot Bostäder som staden låtit bygga	
				Yhteensä Totalt	Valtion tukema asuntotuotanto Statsstödd bostadsproduktion
1999	3 056	1 826	1 337	787	743
2000	4 853	2 656	2 319	1 182	1 104
2001	4 457	1 536	1 176	800	618
2002	3 083	1 364	1 082	892	753
2003	3 541	1 884	1 291	1 458	1 406
2003 III	753	356	225	112	112
2003 IV	1 074	554	334	537	537
2004 I	554	223	163	98	98
2004 II	1 068	549	372	231	226
2004 III*	395	231	160	140	140

Lähde: Rakennusvalvontavirasto.
Källa: Byggnadstillsynsverket.

10. Rakennusluvan saaneiden ja aloitettujen rakennusten kerrosalan liukuva vuosisumma Helsingissä I/1993–III/2004

Glidande årssumman för beviljad och påbörjad våningsyta i Helsingfors I/1993–III/2004

Lähde: Rakennusvalvontavirasto.
Källa: Byggnadstillsynsverket.

11. Rekisteriin merkityt uudet moottoriajoneuvot

Inregistrerade nya motorfordon

Vuosi, neljännes År, kvartal	Rekisteröidyt uudet moottoriajoneuvot Inregistrerade nya motorfordon						
	Henkilöautoja Personbilar	Kuorma-autoja Lastbilar	Pakettiautoja Paketbilar	Linja-autoja Bussar	Moottoripyöriä Motorcyklar	Yhteensä Totalt	
1999	22 214	552	1 844	102	591	25 303	
2000	23 838	811	1 686	120	584	27 039	
2001	20 484	554	2 306	87	568	23 999	
2002	20 601	484	2 214	120	541	23 960	
2003	24 309	467	2 198	120	762	27 856	
2003	III	5 785	98	524	46	161	6 614
	IV	5 549	148	529	46	26	6 298
2004	I	5 904	80	429	10	142	6 565
	II	7 589	557	126	15	581	8 868
	III	5 722	473	114	24	164	6 497

Lähde: Tilastokeskus.
Källa: Statistikcentralen.

12. Kaupungin sisäinen liikenne¹

Kollektivtrafiken inom staden¹

Vuosi, kuukausi År, kvartal	Matkustajia Passagerare, 1 000					
	Raitiliikenne Spårvägstrafiken	Linja-autoliikenne Busstrafiken	Metroliikenne Metrotrafiken	Suomenlinnan lauttaliikenne Färjtrafiken till Sveaborg	Yhteensä Totalt	
1999	55 530	97 070	49 510	1 360	203 470	
2000	56 650	99 700	51 930	1 420	209 700	
2001	57 330	99 320	52 780	1 420	210 850	
2002	56 120	97 390	54 910	1 510	209 820	
2003	56 840	93 360	55 350	1 330	206 880	
2003	III	13 270	20 500	12 880	560	47 210
	IV	14 840	24 630	14 600	210	54 280
2004	I	14 840	25 450	14 440	190	54 920
	II	13 640	22 380	13 470	370	49 860
	III	13 270	12 880	20 500	560	47 210

¹Kaupungin ylläpitämä joukkoliikenne. Taulukko ei sisällä YTV:n seutuliikennettä. | Den av staden upprätthållna kollektivtrafiken. Tabellen innehåller inte SAD:s regiontrafik.

Lähde: Liikennelaitos.
Källa: Trafikverket.

13. Matkustajaliikenne

Persontrafiken

Vuosi, kuukausi År, månad	Matkustajia Passagerare, 1000							
	Lentoteitse Med flyg		Meritse Med båt					
	Saapuneet ja lähteneet Anländer och avresta	Siitä kansainvälisessä liikenteessä Därav i internationell trafik	Ulkomailta saapuneet Anländer från utlandet	Tallinnasta Från Tallinn	Tukholmasta Från Stockholm	Ulkomaille lähteneet Avresta till utlandet	Tallinnaan Till Tallinn	Tukholmaan Till Stockholm
2000	10 010	6 967	4 635	3 117	1 349	4 616	3 110	1 326
2001	10 031	7 031	4 510	3 023	1 309	4 471	3 007	1 298
2002	9 610	6 862	4 562	3 032	1 247	4 532	3 029	1 236
2003	9 711	7 026	4 433	2 839	1 256	4 403	2 830	1 249
2003 IX	873	635	330	210	89	331	209	90
X	914	666	355	234	111	362	242	113
XI	824	562	322	222	93	311	214	92
XII	766	531	290	185	95	291	190	93
2004 I	757	529	232	141	87	233	139	90
II	815	561	284	174	103	280	170	104
III	958	568	280	171	103	276	170	103
IV	922	580	336	225	101	347	238	100
V	910	594	417	282	100	406	272	101
VI	984	649	478	301	123	480	307	119
VII	875	615	640	425	141	632	425	137
VIII	918	614	524	347	115	521	342	122
IX	949	606	350	234	83	353	237	87

Lähde: Ilmailulaitos ja Merenkulkuhallituksen tilastotoimisto.
Källa: Luftfartsverket och Sjöfartsstyrelsens statistiska byrå.

14. Tavaraliikenne Helsingissä

Godstrafiken i Helsingfors

Vuosi, neljännes År, kvartal	Ulkomainen tavaraliikenne Internationell godstrafik						
	Kappaletavara- tuonti Styckegods- Importen	Osuus Suomen kappaletavara- tuonnista, % Andel av Fin- lands st.gods- import, %	Kappaletavara- vienti Styckegods- exporten	Osuus Suomen kappaletavara- viennistä, % Andel av Fin- lands st.gods- export, %	Bulkkitavara Massgods	Rannikko- liikenne Kusttrafiken	Kokonais- tavaraliikenne Godstrafik totalt
1 000 tonnia 1 000 ton							
2000	3 825	40	4 854	17	1 403	786	10 867
2001	4 112	39	4 898	18	1 609	797	11 416
2002	2 127	38	4 984	18	1 466	744	11 423
2003	4 322	37	4 983	17	1 862	485	11 652
2003 III	1 057	37	1 244	17	465	198	2 962
IV	1 092	37	1 283	17	479	165	3 020
2004 I	1 087	37	1 303	17	439	30	2 858
II	1 164	36	1 379	18	428	56	3 029
III	1 101	35	1 353	18	501	77	3 150

Lähde: Helsingin Satama.
Källa: Helsingfors Hamn.

15. Hotellien käyttö

Utnyttjande av hotellkapacitet

Vuosi, kuukausi År, månad	Hotellien käyttöaste, % Utnyttjande av hotell- kapaciteten, %	Saapuneet matkustajat Anlända resande		Yöpymiset Övernattningar	
		Yhteensä Totalt	Ulkomailta Från utlandet	Yhteensä Totalt	Ulkomaalaiset Utlänningar
1999	69	1 215 212	644 359	2 188 389	1 283 484
2000	68	1 352 942	731 690	2 379 572	1 428 432
2001	67	1 348 990	746 066	2 369 637	1 448 754
2002	65	1 313 096	729 769	2 303 008	1 424 745
2003	64	1 313 475	713 392	2 297 226	1 398 217
2003*					
III	73	404 015	258 147	742 498	510 036
IV	60	306 933	142 087	512 657	276 790
2004*					
I	56	276 448	129 185	466 670	249 687
II	68	336 401	193 025	593 182	379 197
III	77	418 953	260 259	754 855	518 255

Lähde: Tilastokeskus, Liikenne ja matkailu, Matkailutilasto.

Källa: Statistikcentralen, Transport och turism, Turismstatistik.

16. Työttömät työnhakijat Helsingissä

Arbetslösa arbetssökande i Helsingfors

Vuosi, kuukausi År, månad	Työttömiä työnhakijoita ¹		Arbetslösa arbetssökande ¹		Pitkäaikais- työttömät Långtids- arbetslösa	Työttömyys- aste, % Arbets- löshets- grad, %	
	Yhteensä Totalt	Naisia Kvinnor	Alle 25-v. Pers. under 25-år	Yli 50-v. työttömät Över 50-åriga arbetslösa ¹			
1999	30 480	13 761	2 701	9 435	10 003	11,0	
2000	26 910	12 158	2 086	8 907	8 860	9,2	
2001	25 495	11 329	1 975	8 470	8 271	9,0	
2002	26 483	11 431	2 144	8 425	8 520	9,0	
2003	27 859	11 933	2 308	8 741	8 426	9,0	
2003	X	27 150	11 438	2 079	8 726	8 387	8,8
	XI	27 024	11 297	2 013	8 785	8 378	8,7
	XII	28 733	12 148	2 238	9 115	8 524	9,4
2004	I	29 357	12 336	2 427	9 238	8 640	9,6
	II	28 855	11 963	2 329	9 212	8 553	9,4
	III	28 213	11 677	2 208	9 135	8 696	9,2
	IV	27 896	11 678	2 132	9 082	8 657	9,1
	V	28 390	12 401	2 230	9 131	8 698	9,3
	VI	30 343	13 844	2 710	9 278	9 025	9,9
	VII	31 673	14 632	2 958	9 493	9 124	10,3
	VIII	29 051	12 787	2 399	9 298	9 143	9,5
	IX	27 582	11 836	2 196	9 119	9 043	9,0
	X	27 151	11 515	2 084	9 066	8 727	8,9

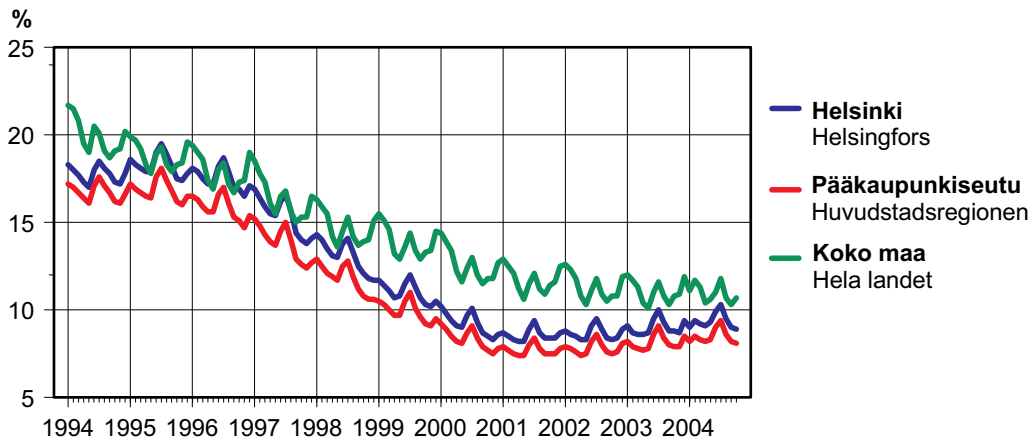
¹Henk.kohtaisesti lomaotetut ml. | Inkl. personl. permitterade.

Lähde: Työministeriön työnvälitystilasto.

Källa: Arbetsministeriets arbetsförmedlingsstatistik.

17. Työttömyysaste Helsingissä, pääkaupunkiseudulla ja koko maassa 1/1994–10/2004

Arbetslöshetsgraden i Helsingfors, Huvudstadsregionen och hela landet 1/1994–10/2004

Lähde: Työministeriön työnvälitystilasto

Källa: Arbetsministeriets arbetsförmedlingsstatistik.

SOSIAALITOIMI- JA TERVEYSPALVELUT

SOCIAL- OCH HÄLSOVÄSENDET

18. Lasten päivähoito

Barndagvård

	2003			2004		
	II	III	IV	I	II	III
Kunnallinen päivähoito Kommunal dagvård						
Päiväkotihoidossa olevia lapsia						
Barn i daghemsvård	18 570	16 661	16 821	17 516	17 525	16 360
Kokopäivä Heldags	16 558	15 116	15 323	16 051	16 021	14 917
Osapäivä Halvdags	2 012	1 545	1 498	1 465	1 504	1 443
Perhepäivähoidossa olevia lapsia						
Barn i familjedagvård	2 087	1 932	1 844	1 996	1 978	1 851
Kokopäivä Heldags	1 835	1 757	1 616	1 810	1 817	1 699
Osapäivä Halvdags	252	175	228	186	161	152
Yksityinen, kunnan valvoma päivähoito						
Privat, av kommunen övervakad dagvård						
Päiväkotihoidossa olevia lapsia Barn i daghemsvård	2 857	2 734	2 877	2 877	2 884	2 818
Perhepäivähoidossa olevia lapsia Barn i familjedagvård	286	286	251	251	251	251
Lasten kotihoidon tuki Hemvårdsstöd för barn						
Tukea saavia perheitä Familjer som får hemvårdsstöd	7 419	6 550	6 815	9 509	7 263	6 329

Luvut koskevat neljänneksen loppua. | Talen hänför sig till slutet av kvartalet.

Kunnallisen päivähoiton toisen neljänneksen lapsiluvut ovat toukokuulta. | Barnantalen för den kommunala dagvårdens andra kvartal gäller maj.

Lähde: Sosiaalivirasto.

Källa: Socialverket.

19. Lastensuojelun asiakkaat

Barnskyddsklienter

Vuosi, neljännes År, kvartal	Avohuollossa neljänneksen aikana ¹ I öppen vård under kvartal ¹	Sijaishuollossa sijoitettuna neljänneksen päättyessä ¹ Placerade i vård utom hemmet i slutet av kvartalet ¹			Yhteensä Totalt	
		Kaupungin laitoksissa I stadens anstalter	Muissa laitoksissa I övriga anstalter	Perheissä I familjer		
2000	4 822	372	408	623	1 403	
2001	5 105	364	432	627	1 423	
2002	5 293	376	418	642	1 436	
2003	5 435	379	422	655	1 456	
2003	III	5 431	345	427	650	1 422
	IV	5 549	379	422	655	1 456
2004	I	5 490	385	421	659	1 465
	II	5 620	397	408	653	1 458
	III	5 601	403	385	637	1 425

¹Avohuollossa keskimäärin neljänneksen aikana ja sijaishuollossa sijoitettuna olleet lapset ja nuoret vuoden lopussa. | I öppen vård i medeltal per kvartal, samt barn och unga placerade i vård utom hemmet vid slutet av året.

Lähde: Sosiaalivirasto.

Källa: Socialverket.

20. Vammaisten henkilökohtaisia palveluja ja taloudellista tukea saaneet¹

Personer som mottagit personlig service och ekonomiskt stöd för handikappade¹

Vuosi, neljännes År, kvartal	Saajat yhteensä Mottagare sammanlagt	Henkilökohtaisia palveluja saaneet Personer som mottagit personlig service		Taloudellista tukea saaneet yhteensä Personer som mottagit ekonomiskt stöd sammanlagt
			siitä kuljetusapua saaneet därav de som fått transportstöd	
1999	13 843	13 667	13 319	731
2000	14 598	14 369	14 001	774
2001	14 899	14 670	14 301	804
2002	14 015	13 763	13 415	829
2003	13 133	12 924	12 531	809
2003 III	12 999	12 789	12 394	803
2003 IV	12 652	12 435	12 034	832
2004 I	12 313	12 091	11 694	804
2004 II	11 980	11 747	11 341	822
2004 III	11 776	11 532	11 131	821

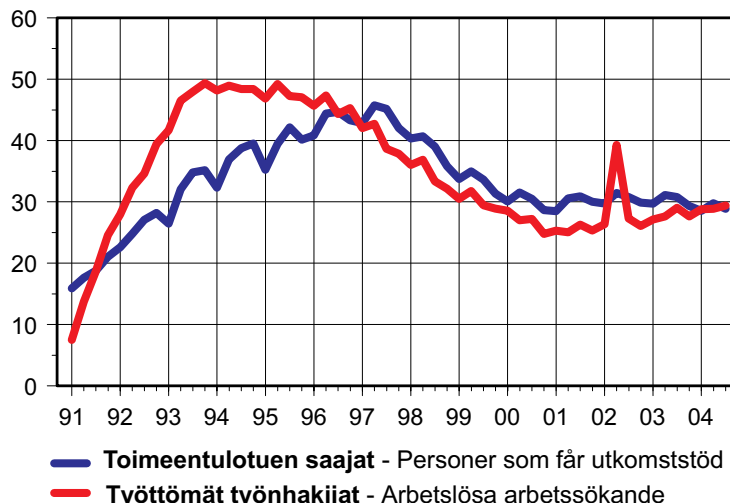
¹Neljänneksiä koskevat tiedot ovat kunkin neljänneksen kuukausitietojen keskiarvoja, vuositiedot keskimääriä kuukaudessa. Uppgifterna för kvartalet är medeltal av månadsuppgifterna inom respektive kvartal, årsuppgifterna är medeltal i månaden.

Lähde: Sosiaalivirasto.
Källa: Socialverket.

21. Toimeentulotukea saaneet henkilöt ja työttömät työnhakijat Helsingissä I/1991–III/2004

Personer som får utkomststöd och arbetslösa arbetssökande I/1991–III/2004

Lukumäärä - Antal

Lähde: Sosiaalivirasto ja työministeriö.
Källa: Socialverket och Arbetsministeriet.

22. Vanhuspalvelu, palvelukeskus- ja virkistystoiminta

Åldringsservice, servicecentrals- och rekreativ verksamhet

Vuosi, neljännes År, kvartal	Vanhainkodeista laitospalvelua saaneet ¹ Personer som vårdats på åldringshem ¹			Palvelukeskus- ja virkistystoiminta ¹ Servicecentrals- och rekreativ verksamhet ¹	
	Yhteensä Totalt	Sosiaaliviraston laitokset Anstalter under socialverket	Yksityiset laitokset Privata anstalter	Kävijöitä keskim./avoinnaolopäivä Besökare i medeltal per öppethållningsdag	
1999	2 695	1 155	1 545	3 560	
2000	2 674	1 161	1 517	3 525	
2001	2 711	1 200	1 522	3 720	
2002	2 025	1 231	1 488	3 651	
2003	2 661	1 217	1 455	3 473	
2003	III	2 643	1 201	1 454	2 873
	IV	2 620	1 180	1 448	3 468
2004	I	2 613	1 182	1 441	4 567
	II	2 613	1 179	1 441	3 562
	III	2 616	1 194	1 428	3 437

¹Neljänneksiä koskevat tiedot ovat kunkin neljänneksen kuukausitietojen keskiarvoja, vuositiedot keskimääriä kuukaudessa. Uppgifterna för kvartalet är medeltal av månadsuppgifterna inom respektive kvartal, åruppgifterna är medeltal i månaden.

Lähde: Sosiaalivirasto.

Källa: Socialverket.

23. Kodinhoitoapua saaneet kotitaloudet

Hushåll som fått hemvårdshjälp

Vuosi, neljännes År, kvartal	Kodinhoitoapua saaneet kotitaloudet ¹ Hushåll som fått hemvårdshjälp ¹				
	Yhteensä Totalt	Lapsikotitaloudet Barnhushåll	Vanhuskotitaloudet (65 v. täyttäneet) Åldringshushåll (pers. som fyllt 65 år)	Muut (alle 65-vuotiaat) Övriga (under 65 år)	
1999	6 718	421	5 594	704	
2000	6 692	392	5 583	717	
2001	6 607	423	5 457	727	
2002	6 226	396	5 157	674	
2003	5 824	372	4 828	624	
2003	III	5 669	309	4 758	602
	IV	5 738	376	4 725	637
2004	I	5 009	346	4 080	583
	II	4 743	315	3 852	576
	III	4 519	264	3 690	566

¹Neljänneksiä koskevat tiedot ovat kunkin neljänneksen kuukausitietojen keskiarvoja, vuositiedot keskimääriä kuukaudessa. Uppgifterna för kvartalet är medeltal av månadsuppgifterna inom respektive kvartal, åruppgifterna är medeltal i månaden.

Lähde: Sosiaalivirasto.

Källa: Socialverket.

24. Terveysthuoltokäynnit (Helsingin terveystakeskuksen oma toiminta sekä ostopalvelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä (HUS))

Besök vid Helsingfors stads egen och den hälsövärdsservice staden köper av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt HNS

Vuosi, neljännes, År, kvartal	Avohoito-käynnit inom öppenvård	Lääkäriin vastaanotto, käynnit Läkarmottagning, besök	Lääkäriin vastaanotto, puhelut Läkarmottagning vårdssamtal	Terveystakeskus-päivystys Hälsöcentral-jour	Kotihoito yhteensä Hemma-vård sammanlagt	Hammas-huolto Tandvård	Muu perusterveysthuolto Övrig bas-hälsövärd	Somaattinen erikoissairaanhoito Somatisk special-sjukvård	Psykiatrinen erikoiskäynnit Psykiatrisk special-sjukvård
2000	3 288 751	607 040	..	111 065	495 713	371 703	925 566	580 057	197 607
2001	3 171 452	511 801	..	118 192	469 617	407 362	915 979	557 452	191 049
2002	3 257 426	480 989	..	111 871	528 955	431 388	919 375	589 812	195 036
2003	3 399 320	458 966	212 061	116 134	496 317	423 726	910 616	577 560	203 940
2003*	III 753 838 IV 930 707	101 445 129 183	45 618 59 658	29 107 30 269	125 670 127 118	86 665 112 260	188 832 269 522	132 238 149 716	44 263 52 981
2004*	I 886 295 II 837 455 III 736 585	123 778 113 068 99 725	56 866 58 224 44 558	25 816 28 060 28 156	121 762 124 426 123 577	114 859 107 448 83 136	238 521 212 848 188 300	150 403 142 667 128 801	54 290 50 714 40 332

Vuoden 2004 alusta perusterveysthuollon avohoitoasuoritteisiin on laskettu myös käyntiä korvaavat hoitopuhelut, joiden määrä on merkittävä etenkin lääkäriin vastaanotolla. Vertailtavuuden parantamiseksi on taulukkoon lisätty vuoden 2003 lääkäriin hoitopuhelut, vaikka ne eivät vielä silloin olleetkaan loppusuoritteita.

Fr.o.m. början av 2004 inbegriper bashälsövärdens öppenvårdssprestationer även de vårdssamtal som ibland kan ersätta besök och vars antal är betydande i synnerhet vid läkarmottagningarna. För bättre jämförbarhet upptar tabellen även läkarnas vårdssamtal 2003, trots att de ännu inte räknades som slutprestationer då.

Lähde: Perusterveysthuollon osalta Helsingin terveystakeskuksen (Helsingin kaupungin terveystakeskustalon) Gentia -tulosteet. Erikoissairaanhoiton osalta Helsingin terveystakeskuksen (Helsingin kaupungin terveystakeskustalon) Ecomed/OR -tulosteet.

Källa: För bashälsövärdens del Helsingfors hälsöcentrals (Helsingfors stads hälsövärdssverks) Gentia-utskrifter. För specialsjukvårdens del Helsingfors hälsöcentrals (Helsingfors stads hälsövärdssverks) Ecomed/OR-utskrifter.

25. Käynnit Helsingin terveystakeskuksen sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) poliklinikoilla

Besök vid Helsingfors hälsöcentrals och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts HNS polikliniker

Vuosi, neljännes, År, kvartal	Kaikki poliklinikkakäynnit yhteensä Samtliga poliklinikbesök totalt	Kaupungin poliklinikat Stadens polikliniker			Käynnit HUS:n poliklinikoilla ¹ Besök vid HNS polikliniker ¹		
		Poliklinikkakäynnit yhteensä Poliklinikbesök totalt	Päivystyskäynnit Jourbesök	Ajanvarauskäynnit ² Tidsbeställda besök ²	Poliklinikkakäynnit yhteensä Poliklinikbesök totalt	Päivystyskäynnit Jourbesök	Ajanvarauskäynnit ³ Tidsbeställda besök ³
2000	777 664	218 664	16 385	198 597	559 000	105 338	326 281
2001	748 501	201 645	18 115	181 348	546 856	105 593	272 480
2002	784 848	211 535	16 840	192 720	573 313	100 312	284 827
2003	781 500	218 223	22 777	180 555	563 277	88 891	254 872
2003	III 176 494 IV 202 693	46 209 54 591	6 357 6 711	39 352 47 193	130 285 148 102	22 256 22 716	58 054 66 572
2004*	I 204 693 II 193 381 III 169 133	54 274 52 034 41 709	6 325 6 594 6 523	41 480 39 717 31 277	150 419 141 347 127 424	21 662 22 115 22 180	69 140 64 266 57 842

Lähde: Helsingin terveystakeskuksen (Helsingin kaupungin terveystakeskustalon) Ecomed/OR -tulosteet.

Källa: Helsingfors hälsöcentrals (Helsingfors stads hälsövärdssverks) Ecomed/OR-utskrifter.

26. Laitoshoito Helsingin terveystieteiden keskuksen sairaaloissa sekä helsinkiläisten potilaiden hoito Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) Helsingin sairaaloiden vuodeosastoilla

Anstaltsvård på Helsingfors hälsocentrals sjukhus och vård av helsingforspatienter vid bäddavdelningarna på Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts (HNS) sjukhus i Helsingfors

Vuosi, neljännes År, kvartal	Kaupungin sairaaloissa hoidetut potilaat Patienter vårdade på stadens sjukhus			HUS:n Helsingin sairaaloiden vuodeosastoilla hoidetut helsinkiläiset potilaat Helsingforspatienter vårdade på HNS bäddavdelningar i Helsingfors			
	Jakson aikana päätyneet hoitojaksot Avslutade vårdperioder	Potilaita hoidossa jakson lopussa Patienter vid slutet av året/kvartalet	Toteutuneet hoitopäivät jakson aikana Utförda vård- dagar	Jakson aikana päätyneet hoitojaksot Avslutade vårdperioder	Potilaita hoidossa jakson lopussa Patienter vid slutet av året/kvartalet	Toteutuneet hoitopäivät Utförda vård- dagar	
2000	27 854	3 039	1 074 531	87 197	..	378 812	
2001	28 388	3 197	1 065 627	80 282	863	371 786	
2002	27 349	2 793	1 030 067	83 628	722	359 506	
2003	29 225	2 724	995 461	76 370	787	338 102	
2003	III	7 179	2 513	247 696	17 945	949	80 286
	IV	7 414	2 724	248 187	20 057	787	87 994
2004*	I	6 284	2 619	235 396	20 274	939	89 274
	II	6 400	2 506	223 684	19 704	709	85 025
	III	6 031	2 535	222 823	17 854	935	79 939

Lähde: Helsingin terveystieteiden keskus (Helsingin kaupungin terveystieteiden keskus): hoitopäivät Gentia-raportista, hoitojaksot Ecomed/OR-raporteista Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)

Källa: Helsingfors hälsocentral (Helsingfors stads hälsocentral): vårddagarna ur Gentia-rapporten, vårdperioderna ur Ecomed/OR-rapporten Samkommunen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS)

27. Tartunta- ja eräiden muiden tautien todetut tapaukset

Upptäckta fall av smittosamma och vissa andra sjukdomar

	2001	2002	2003	2003*		2004*		
				III	IV	I	II	III
Salmonellataudit								
Salmonellasjukdomar	434	394	345	132	63	72	71	114
Punatauti - Dysenteri	69	28	25	3	8	7	7	7
Malaria	21	10	8	2	3	1	4	-
Vesikauhuepäily - Misstänkt rabies	12	9	11	1	3	8	2	-
Tuberculosis alia	13	20	14	3	3	1	3	6
Tuberculosis pulmonum	47	48	44	10	8	10	5	5
Virushepatiitti A	20	176	9	1	2	3	-	2
Virushepatiitti B akuutti	24	35	18	3	4	1	1	3
Virushepatiitti B krooninen	58	54	66	15	17	18	11	15
Virushepatiitti C akuutti	21	17	15	-	3	4	-	-
Virushepatiitti C krooninen	293	249	222	45	58	50	44	60
Tippuri · Gonorré	74	62	74	23	13	17	23	18
Kuppa · Syfilis	20	26	37	12	12	10	7	9
Klamydia	1 759	1 840	1 909	517	516	464	444	522
HIV	71	61	34	15	1	..	3	..

Lähde: Terveystieteiden keskus.

Källa: Hälsocentralen.

28. Konsertit, teatterit ja ooppera

Konsserter, teatrar och opera

Vuosi, kuukausi År, månad	Konsertit Konserter		Teatterit Teatrar		Ooppera Opera		
	Konsertteja Konserter	Kävijöitä Besökare	Näytäntöjä Föreställningar	Myytyjä lippuja Sålda biljetter	Näytäntöjä Föreställningar	Myytyjä lippuja Sålda biljetter	
1999	127	131 336	3 531	658 412	366	221 673	
2000	131	135 697	3 279	659 032	393	227 180	
2001	113	117 603	3 409	672 721	344	218 663	
2002	131	126 649	3 727	739 128	382	226 152	
2003	130	144 627	3 647	730 694	397	217 945	
2003	III	44	42 955	402	72 114	71	26 853
	IV	33	41 537	1 400	290 679	121	77 120
2004	I	28	29 812	1 208	224 639	118	61 809
	II	29	24 535	822	145 161	60	43 884
	III*	56	..	466	83 991	64	30 887

Lähde: Kaupunginorkesterin kanslia, Oy Yleisradio Ab:n konserttitoimisto, Helsingin Juhlaviikot, Teatterin tiedotuskeskus ry.
Källa: Stadsorkesterens kansli, Rundradions konsertbyrå, Helsingfors Festspel, Informationscentralen för teater i Finland.

29. Kaupunginkirjaston kokonaislainaus

Stadsbibliotekets totala utlåning

Vuosi, kuukausi År, månad	Kokonaislainaus Totalt antal lån	Muutos-% Förändrings-%	Lainaukset/asukas Lån per invånare	Käyntikerrat/asukas Besök per invånare	
					1999
2000	9 150 598	2,0	16,6	13,0	
2001	9 343 810	2,1	16,8	13,2	
2001	9 343 810	2,1	16,8	13,2	
2002	9 877 608	5,7	17,8	13,9	
2003	9 970 197	0,9	17,8	12,6	
2003	III	2 534 657	1,3	4,5	3,2
	IV	2 643 243	5,3	4,7	3,3
2004	I	2 725 990	13,0	4,9	3,5
	II	2 434 787	2,3	4,4	2,9
	III	2 563 544	1,1	4,6	3,1

Lähde: Kaupunginkirjasto.
Källa: Stadsbibliotek.

KOKO MAAN INDEKSISARJOJA

INDEXSERIER FÖR HELA LANDET

30. Kuluttajahintaindeksi

Konsumentprisindex

Vuosi, kuukausi, År, månad	2000 = 100					1995 = 100 Kokonaisindeksi Totalindex	
	Kokonais- indeksi Totalindex	Elintarv. ja alko- holittomat juomat Livsmedel och alkoholfria drycker	Asuminen, lämpö ja valo Boende, värme och lyse	Uusimaa Nyland	Etelä-Suomi Södra Finland		
2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	108,0	
2001	102,6	104,4	103,0	102,8	102,5	110,8	
2002	104,2	107,4	103,4	104,7	103,9	112,5	
2003	105,1	108,1	104,8	105,9	104,7	113,5	
2003	X	105,1	107,7	104,7	105,9	104,7	113,5
	XI	105,0	108,0	104,7	105,8	104,6	113,4
	XII	105,1	108,1	104,5	106,0	104,6	113,5
2004	I	104,8	109,8	104,7	105,6	104,3	113,1
	II	105,4	109,4	104,9	106,3	104,9	113,8
	III	105,0	109,4	105,3	105,9	104,5	113,4
	IV	105,1	109,4	104,8	105,9	104,6	113,4
	V	105,2	108,8	105,3	106,0	104,7	113,6
	VI	105,1	108,5	105,7	106,0	104,6	113,5
	VII	105,0	109,6	106,6	105,7	104,6	113,3
	VIII	105,3	108,4	107,1	106,0	104,8	113,6
	IX	105,7	108,7	107,3	106,3	105,2	114,1
	X	106,0	108,2	107,9	106,7	105,6	114,4

Lähde: Tilastokeskus, Kuluttajahintaindeksi.
Källa: Statistikcentralen, Konsumentprisindex.

31. Asuntojen hintaindeksi

Bostadsprisindex

Vuosi, neljännes År, kvartal	2000 = 100					
	Helsinki Helsingfors	Espoo-Kauniainen Esbo-Grankulla	Vantaa Vanda	Pääkaupunkiseutu Huvudstadsregionen	Koko maa Hela landet	
2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
2001	99,5	100,0	99,6	99,6	99,5	
2002	109,7	108,5	107,8	109,2	106,8	
2003	116,8	114,8	114,5	116,1	113,6	
2003	III	118,4	115,9	115,7	117,5	115,0
	IV	120,6	115,1	117,6	119,0	116,5
2004*	I	122,0	120,1	123,4	121,8	120,3
	II	124,5	123,9	125,8	124,5	123,4
	III	124,0	121,2	124,6	123,5	123,2

Lähde: Tilastokeskus, Asuminen, Asuntojen hinnat.
Källa: Statistikcentralen, Boende, Bostädernas priser.

32. Tukkuhintaindeksi ja kotimarkkinoiden perushintaindeksi

Partiprisindex, samt basprisindex för hemmamarknadsvaror

Vuosi, kuukausi År, månad	Tukkuhintaindeksi Partiprisindex						Kotimarkki- noiden perus- hintaindeksi Basprisindex för hemma- marknads- varor 2000 = 100
	2000 = 100						
	Kokonais- indeksi Totalindex	Kotim. tavarat Inhemskas varors	Tuontitavarat Importvaror	Raaka-aineet ja tuotanto- hyödykkeet Råvaror och produktions- förnödenheter	Kulutus- tavarat Konsumtions- varor	Investointi- tavarat Investerings- varor	
2002	97,7	99,5	95,0	97,2	99,0	93,9	98,5
2003	97,4	99,5	94,4	96,2	98,0	90,2	98,4
2003							
IX	96,7	98,8	93,7	95,4	98,0	89,5	97,8
X	97,0	98,9	94,1	95,8	97,4	89,2	98,1
XI	97,2	99,4	94,1	96,0	97,1	89,2	98,3
XII	97,6	99,8	94,4	96,2	97,0	89,2	98,6
2004							
I	97,8	99,8	94,8	96,7	97,0	89,2	98,8
II	97,4	99,2	94,8	97,2	97,0	88,6	98,5
III	97,8	99,2	95,9	98,1	97,0	88,7	99,2
IV	97,6	98,5	96,2	98,2	97,1	88,3	99,2
V	98,2	98,9	97,1	98,5	96,9	88,6	99,8
VI	97,7	98,4	96,7	98,1	95,6	88,7	99,5
VII	98,4	98,6	98,0	99,3	95,4	88,3	100,2
VIII	98,9	98,9	99,0	99,4	95,4	88,4	100,7
IX	99,1	99,0	99,3	100,0	95,1	88,5	100,9

Lähde: Tilastokeskus, Tuottajahintaindeksit.

Källa: Statistikcentralen, Producentprisindex.

33. Ansiotasoindeksijä

Förtjänstnivåindex

Vuosi, neljännes År, kvartal	Palkansaajien ansiotasoindeksi Löntagarnas förtjänstnivåindex					
	2000 = 100					
	Kaikki palkan- saajat Löntagare totalt	Tuntipalkkaiset Med timlön	Kuukausi- palkkaiset Med månads- lön	Kuntien Kommunalt palveluksessa olevat	Valtion Statligt anställda	Yksit. Privat
2000	100	100	100	100	100	100
2001	104,5	104,7	104,5	103,5	105,1	104,8
2002	108,2	108,1	108,3	106,8	109,3	108,6
2003	♦112,6	♦112,1	112,7	110,7	114,0	113,0
2003						
III	113,1	112,6	113,3	111,2	114,7	113,6
IV	113,7	113,3	113,8	111,8	115,0	114,1
2004*						
I	114,8	113,9	115,0	113,2	116,5	115,1
II	116,6	115,6	117,0	114,7	119,2	116,9
III	116,9	115,7	117,2	115,2	119,6	117,1

Lähde: Tilastokeskus, Ansiotasoindeksi.

Källa: Statistikcentralen, Förtjänstnivåindex.